

శంకర ! శివ

శ్రీమతి & శ్రీ వెంకటరత్న ప్రసాద్ సమర్పించు
శంకర ! శివ !

అంకితం

లలాటం లావణ్యద్యుతి విమల మాభాతి తవ యత్
ద్వితీయం తస్మన్యే మకుట ఘటితం చంద్రశకలమ్ ।
సపర్యా పర్యాయా ముభయ మపి సంభూయ చ విధః
సుధా లేప స్యూతిః పరిణమతి రాకా హిమకరః ॥

ధ్యానమ్

శ్లో॥ గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
 గురుస్సాక్షాత్పర బ్రహ్మ తస్మై శ్రీ గురవేనమః ॥
 శ్లో॥ సదాశివ సమారంభాం శంకరాచార్య మధ్యమామ్ ।
 అస్మదాచార్య పర్యంతాం వందే గురు పరంపరామ్ ॥
 శ్లో॥ శ్రుతి స్మృతి పురాణానాం ఆలయం కరుణాలయం
 నమామి భగవత్పాదం శంకరం లోక శంకరం

స్వస్తి శ్రీ చాంద్రమాన నందన సంవత్సర

శంకర జయంతి తేది: 25.4.2012 శుభాకాంక్షలతో సమర్పించు

శంకర ! శివ !

శ్రీశ్రీశ్రీ జయేంద్ర సరస్వతీ స్వామి వారి ఆశీస్సులతో కంచిలో ఆవిష్కరించబడినది

సంకలన కర్త & ప్రతులకు :

శ్రీ చల్లపల్లి వెంకట రత్న ప్రసాద్

42- మెగ్నం ప్లాజ అపార్ట్మెంట్,

6-3-252/2 యర్రమంజిల్, హైదరాబాద్ 500 082

ఫోన్ : 040-23395745

సెల్ : 9849159260, 9849306323

email chvrp@yahoo.com

ఆధ్యాత్మిక కర్త & ప్రతులకు

శ్రీ గరిమెళ్ళ సీతారామదాసు

'లక్ష్మీ ఆర్కైడ్', 2-2-647/77/ F, శ్రీనివాస నగర్ కాలనీ,

అయ్యప్ప గుడి దగ్గర, బాగ్ అంబర్ పేట, హైదరాబాద్ - 500 013.

ఫోన్ : 27425042 సెల్ : 9346023679,

ముద్రణ

కీర్తన గ్రాఫిక్స్ 1-8-538, చిక్కడపల్లి, హైదరాబాద్.

ఫోన్ : 9866336545

శంకర ! శివ!

విఘ్నేశ్వర ప్రార్థన

వక్రతుండ మహాకాయ సూర్యకోటి సమప్రభ
నిర్విఘ్నం కురుమేదేవా సర్వకార్యేషు సర్వదా ॥

సరస్వతీ ప్రార్థన

సరస్వతీ నమస్తుభ్యం వరదే కామరూపిణి
విద్యారంభం కరిష్యామి సిద్ధిర్భవతుమే సదా ॥

యా కుందేందు తుషారహార ధవళా యా శుభ్రవస్త్రాన్వితా
యా వీణా వరదండ మండితకరా యా శ్వేతపద్మాసనా ।
యా బ్రహ్మచ్యుత శంకర ప్రభృతిభిర్దేవై స్సదావందితా
సా మాం పాతు సరస్వతీ భగవతీ నిశ్చేష జాడ్యావహా ॥

శారదా శారదాంభోజ వదనా వదనాంబుజే ।
సర్వదా సర్వదాస్మాకం సన్నిధిః సన్నిధిం క్రియాత్ ॥

శ్రీ వేంకటేశ్వర ప్రార్థన

కళ్యాణాద్భుత గాత్రాయ కామితార్థః ప్రదాయినే
శ్రీమద్వేంకట నివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్

శ్రీ రామ ప్రార్థన

ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వ సంపదాం
లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహం

పరమాచార్య పంచదశి

శ్లో॥ అపారకరుణా సింధుం జ్ఞానదం శాంత రూపిణమ్
 శ్రీ చంద్రశేఖర గురుం ప్రణమామి ముదా న్యహమ్
 శ్లో॥ గురువార సభాద్వారా శాస్త్ర సంరక్షణం కృతమ్
 అనూరాధా సభాద్వారా వేద సంరక్షణం కృతమ్
 శ్లో॥ మార్గ శీర్షి మాసవరే స్తోత్రపాఠ విచారణమ్
 వేదభాష్య ప్రచారార్థం రత్నోత్సవ నిధిః కృతః
 శ్లో॥ కర్మకాండ ప్రచారార్థం వేద ధర్మ సభాకృతా
 వేదాంతార్థ ప్రచారార్థం విద్యారణ్య నిధిః కృతః
 శ్లో॥ శిలాలేఖ ప్రచారార్థం ఉట్టంకిత నిధిః కృతః
 గోబ్రాహ్మణ హితార్థాయ వేదరక్షణ గోనిధిః
 శ్లో॥ గోశాలా పాఠశాలాచ గురుభి స్తత్ర నిర్మితే
 బాలికానాం వివాహార్థం కన్యాదాన నిధిః కృతః
 శ్లో॥ దేవార్చకానాం సాహ్యార్థం కచ్చి మూదూర్నిధిః కృతః
 బాల వృద్ధాతురాణాంచ వ్యవస్థా పరిపాలనే
 శ్లో॥ అనాథ ప్రేత సంస్కారాతే అశ్వమేధ ఫలం లభేత్
 ఇతి వాక్యాను సారేణ వ్యవస్థా తత్ర కల్పితా
 శ్లో॥ యత్ర శ్రీ భగవత్పాదైః క్షేత్ర పర్యటనం కృతం
 తత్ర తేషాం శిలామూర్తిం ప్రతిష్ఠాప్య శుభం కృతమ్
 శ్లో॥ భక్త వాంఛాభి సిద్ధ్యర్థం నామతారక లేఖనమ్
 రాజతంచ రథం కృత్వా కామాక్ష్యాః పరివాహణమ్
 శ్లో॥ కామాక్ష్యంబా విమానస్య స్వర్ణపత్రైః స్పృహవృత్తిః
 మూల స్యోత్సవ కామాక్ష్యాః స్వర్ణ వర్మ పరిష్కృతిః
 శ్లో॥ లలితానామ సహస్ర స్వర్ణమాలా విరాజితే
 శ్రీదేవ్యాః పర్వకాలేషు సువర్ణ రథ చాలనమ్
 శ్లో॥ చిదంబర నటేశస్య సువైడూర్య కిరీటకమ్
 కరే అభయ ప్రదే పాదే కుంచితే రత్న భూషణమ్
 శ్లో॥ ముష్టి తండుల దానేన దరిద్రాణాంచ భోజనమ్
 రుగ్మాలయే భగవతః ప్రసాద వినియోజనమ్
 శ్లో॥ లోక క్షేమ హితార్థాయ గురుభిఃబహు తత్కృతమ్
 స్మరన్ త ద్వందనం కుర్వన్ జన్మ సాఫల్య మాప్నుయాత్.

—శ్రీ జయేంద్ర నరస్పతి శ్రీచరణలు

☎ : 044-27222115

Fax: 044 -27224305, 37290060

Email: skmkanci@md3.vsnl.net.in.

॥ Sri Chandramouleeswaraya Namaha: ॥

Sri Sankara Bhagavadpadacharya Paramparagatha Moolamnaya Sarvagnapeeta :

His Holiness Sri Kanchi Kamakoti Peetadhipathi

JAGADGURU SRI SANKARACHARYA SWAMIGAL

Srimatam Samsthanam

No. 1, Salai Street, KANCHIPURAM - 631 502.

శ్రీ చల్లపల్లి వెంకట రత్న ప్రసాది గారి,

మీరు సంకలనము చేసిన స్వాత్మరాజములు, శ్రీ
మహాస్వామి వారిపై వ్రాసిన వ్యాసములయొక్కరిన
'శంకరాశిషి' తమ ప్రస్థావన శ్రీ చరణాలనమ్మ
మన ఉయ్యటలు తెలిసినది. తెలుసు భాష తెలిసిన
భక్తులను ఈ పుస్తకము బహు ప్రయోజనకరంగా
చేస్తుంది. మీకు శ్రీ చంద్ర మోళిశిష్యుల ప్రసాద
ము కలుగవలెనని శ్రీ చరణులు శ్రీ శివార్చనం
చేసారు.

For Sri Kanchi Kamakoti Peetam,
Jagadguru Sri Sankaracharya Swamigal Srimutt.

శంకర మోళిశిష్యుల కళా
శ్రీ

Srikaryam & Agent

విద్యాం బోధయమేగురోః

శ్రీ శంకర విజయేంద్ర సరస్వతీ శ్రీ పాదైక్యతం

1. శ్రుతిస్మృతి పురాణోక్త ధర్మ మార్గ రతం గురుమ్ ।
భక్తానాం హిత వక్తారం నమస్యే చిత్తశుద్ధయే ॥
2. అద్వైతానంద భరితం సాధూనాముపకారిణమ్ ।
సర్వశాస్త్రవిదం శాంతం నమస్యే చిత్తశుద్ధయే ॥
3. ధర్మభక్తి జ్ఞాన మార్గ స్రవారే బద్ధకంకణమ్ ।
అనుగ్రహ ప్రదాతారం నమస్యే చిత్తశుద్ధయే ॥
4. భగవత్పాదబ్జవిని వేశిత చేతసః ।
శ్రీ చంద్రశేఖరే గురోః ప్రసాదో మయిజాయతామ్ ॥
5. క్షేత్రతీర్థ కథాబిజ్ఞః సచ్చిదానంద విగ్రహః ।
చంద్రశేఖర వర్యోమే సన్నిధత్తా సదాహృది ॥
6. పోషణే వేదశాస్త్రాణాం దత్తచిత్త మహర్షిశమ్ ।
క్షేత్ర యాత్రారతం వందే సద్గురుమ్ చంద్రశేఖరమ్ ॥
7. వేదజ్ఞాన్ వేద భాష్యజ్ఞాన్ కర్తృయస్యసముద్యమః ।
గురుర్యస్య మహాదేవః తం వందే చంద్రశేఖరమ్ ॥
8. మణివాచక గోదాది భక్తి నాగమృతై ర్భృశమ్ ।
బాలానాం భగవద్భక్తిం వర్థయంతం గురుమ్ భజే ॥
9. లఘూపదేశై ర్నాస్తిక్య భావమర్దన కోవిదమ్ ।
శివం స్మిత ముఖం శాంతం ప్రణతోఽస్మి జగద్గురుమ్ ॥
10. వినయేన ప్రార్థయేఽహం విద్యాం బోధయమేగురో
మార్గమన్యం నజానేహం భవంతం శరణంగతః ॥

త్వమేవ మాతా చ పితా త్వమేవ
త్వమేవ బంధుశ్చ సఖా త్వమేవ ।
త్వమేవ విద్యా ద్రవిణం త్వమేవ
త్వమేవ సర్వం మమ దేవదేవ ॥

విషయసూచిక

సంఖ్య	విషయం	పుట సంఖ్య
1.	విద్యాం బోధయమేగురోః	6
2.	భక్తుని అనుభూతి	9-10
3.	ముందుమాట	11
4.	దివ్య సందేశము	12
5.	ఓం శ్రీ సాయిరామ్ ... గరిమెళ్ళ సీతారామదాసు	13-14
6.	కళ్యాణం - కమనీయం ... గరిమెళ్ళ సీతారామదాసు	15-17
7.	అపర శంకరులు ... గరిమెళ్ళ సీతారామదాసు	18-22
8.	బ్రాహ్మమయమూర్తి శ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతి ... ప్రసాదవర్మ కామణుషి	23-26
9.	బాలా స్తుతి	27
10.	శ్రీ కామాక్షీదేవి - కాంచీ పురం ... గరిమెళ్ళ సీతారామదాసు	28-34
11.	గణేశ పంచరత్నమ్	35-36
12.	శ్రీ శంకరభగవత్ పూజ్య పాద పూజా విధానము	37-42
13.	శ్రీ తోటకాష్టకమ్	43-44
14.	శ్రీ దక్షిణామూర్తి స్తోత్రము	45-49
15.	కనక ధారా స్తోత్రమ్	50-54
16.	మీనాక్షీ పంచరత్నమ్	55-56
17.	మీనాక్షి స్తోత్రమ్	57-59

18.	గంగాష్టకమ్	60-61
19.	గౌరీదశకమ్	62-64
20.	కాశీపంచకమ్	65-66
21.	శ్రీ తిపురసుందరీ స్తోత్రమ్	67-69
22.	విశాలాక్షీ స్తోత్రమ్	69
23.	అన్నపూర్ణాష్టకమ్	70-73
24.	భవానీభుజంగ స్తోత్రమ్	74-78
25.	భ్రమరాంబాష్టకమ్	78-81
26.	శారదా భుజంగప్రయాతాష్టకమ్	82-83
27.	శ్రీ రాజరాజేశ్వర్యష్టకము	84-85
28.	కామాక్షీ స్తోత్రమ్	86-87
29.	శివపంచాక్షర సక్షత్రమాలా స్తోత్రమ్	88-95
30.	ఉమామహేశ్వర స్తోత్రమ్	95-98
31.	దశశ్లోకీ	99-102
32.	ఏకశ్లోకీ	103
33.	భజగోవింద స్తోత్రమ్	114-111
34.	చంద్రశేఖరాష్టకమ్/ శ్రీ మృత్యుంజయాష్టకమ్	112-113
35.	హర హర శంకర! జయ జయ శంకర!	114
36.	THE TEN COMMANDMENTS OF SRI PARAMACHARYA	115
37.	హిందూ వివాహ వ్యవస్థ - నాటి వైశిష్ట్యం, నేటి వైకృతం	116-119

... ప్రసాదవర్మ కామఋషి

భక్తుని అనుభూతి

శ్రీ జగద్గురుభ్యోనమః

జన్మాంత పుణ్య విశేషము చేత శ్రీవారి పరిచయ భాగ్యము కలిగినది. శ్రీ మహాస్వామి దర్శనము చేసినదాదిగా మహాస్వామి వారి ఉపదేశములను వినుట, మననము చేసుకొనుట మరియు ఆచరించుట ద్వారా యిహలోక దుఃఖము నుండి తరింపబడుటయే గాక, పారలౌకిక ముక్తిని సాధించగలమనే విశ్వాసము కుదిరినది.

కౌశికస గోత్రోద్భవుడను కీ॥శే॥ యేలేశ్వరపు వెంకట రామావధాన్లు గారి దత్త పుత్రుడను - వెంకట శివ నాంచారీశ్వర శర్మ చేయు విన్నపము. నేను

ఐశ్వర్య వంతుడనుగాను, కానీ, అన్న వస్త్రములకు లోటు లేదు. అయినను శ్రీవారు మా గృహము పావనము చేయవలయునని నా కోరిక.

నడయాడు దైవముగా, పరమాచార్యగ, మహాస్వామిగా, గురు స్వరూపులుగా కొనయాడబడిన శ్రీ కంచి కామకోటి 68 వ ఆచార్యులు శ్రీశ్రీశ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతీ స్వామి వారు 1967-68 ప్రాంతములో ఆంధ్ర దేశములోని కుగ్రామములును గూడ పర్యటించి పునః ధర్మ ప్రతిష్ఠాపన చేసినారు. అట్టి పావనమైన గ్రామములలో మా చినముత్తేవి గ్రామము కూడ ఒకటి. ఆ సమయమున పెద్ద శ్రీవారు, శ్రీజయేంద్ర సరస్వతీ శ్రీవారు వారి పరివారక బృందముతో మా గ్రామమునకు వేంచేసి, మా ఇంట మూడు దినములు యుండి విశేష పూజలు నిర్వహించి వారి కృపను అనుగ్రహించినారు. ఇది అంతయు మా అదృష్టము .

మా కుటుంబమునందు ఆడపిల్లకు రజస్వలా పూర్వము వివాహము చేయుట ఆచారము కలదు. ఆ విషయమై మా ద్వితీయ కుమార్తె చి॥సౌ॥ రామలక్ష్మి 12వ సం॥ము రజస్వలాత్పూర్వమే వివాహము చేయు తలంపుతో నేను వరాన్వేషణకు కొండిపర్లు గ్రామము వెళ్లినాను. అప్పుడు పెద్ద శ్రీవారు దండముతో వారింటి సింహద్వారము వద్ద నిలబడి చిరునవ్వుతో దర్శనము ఇచ్చినారు. నేను బ్రహ్మానందము పొంది కళ్లు మూసుకుని శ్రీవారిని తలచుకుని యున్నాను. కొంతసేపటికి కళ్లుతెరిచినాను మరల శ్రీజయేంద్ర సరస్వతీ శ్రీవారు దర్శనము ఇచ్చినారు. అప్పుడు నా ఆనందమునకు అవధులు లేవు. అతని పవిత్ర పాదములు కడిగి కన్యాదానము

చేయవలెనని అనుకున్నాను. ఇచ్చట ఒక ధర్మసందేహము మాలోని పెద్దలు వెలిబుచ్చారు. అదేమిటంటే వరునిది మూలానక్షత్రము 4వ పాదము. ఈ పిల్లకంటే పెద్దవాడు మా కుమారుడు చి॥ నాగేశ్వరశర్మ. అతనికి ఉపనయనము కాలేదు. 14వ సం॥ము. ఇంతలో మాదత్తత తల్లి గారు గతించినారు. సంవత్సరము కాలేదు. ఇతనికి పిల్లను ఇచ్చట మంచిది కాదు అన్నారు. నాకు శ్రీవారులు ఉభయలు దర్శనములు అయినవి కావున అతనికే ఇచ్చి వివాహము చేద్దామని నా అభిప్రాయము. ఇంతలో నా మనస్సు సరికాలేదు. వెంటనే కాంచీ పురము వెళ్ళి శ్రీవారి పాదములు మీద పడ్డాను. అప్పుడు శ్రీవారు, శ్రీ విష్ణు కంచి నుండి శ్రీ శివకంచి నుండి పండితులను పిలిపించి ధర్మ శాస్త్రాలను పరిశీలించి రజస్వలిత్వార్హమే వివాహము చేయమని, తల్లి గారి సం॥ము అవగానే ఉపనయనము చేయమని, 16 సం॥ దాటక పూర్వము ఉపనయనము చేయమని చెప్పినారు. ఆ పండితులు చేతనే వరుడు శ్రీ వెంకటరత్న ప్రసాదశర్మ వధువు చి॥సా॥ రామలక్ష్మీ సుముహూర్తము పెట్టించి మంగళ సూత్రములు మధువర్కములు ఇచ్చినారు. శ్రీవారి దయతో వివాహము అయినది. ఈ దంపతులకు పుత్రుడు కలిగినాడు. అతనికి చంద్రశేఖర్ అని పేరు పెట్టినారు. శ్రీవారి దయవల్లనే మా కుటుంబము చల్లగా యున్నది.

యేలేశ్వరపు వెంకట శివ నాంచారీశ్వర శర్మ.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

శ్రీ కంచి కామకోటి సరమాచార్య పీఠాధిపతులు పరివారముతో విడిది చేసిన
యేలేశ్వరపు వెంకట శివ నాంచారీశ్వర శర్మగారి ఇల్లు వెలుపలి భాగం,
చినముత్తేవి గ్రామం, కృష్ణా జిల్లా.

ముందుమాట

నాకు జన్మనొసగి అహర్నిశలు నా అభ్యున్నతికి కృషిచేసి నన్నింతవానిని చేసిన పూజ్యులైన నా తల్లిదండ్రులు కీ॥శే॥ చల్లపల్లి కమలమ్మ, వెంకట సుబ్బారాయుడు గార్లకు నా నమస్కారములు. మాది కౌశ్యప స గోత్రము. కొండిపర్లు గ్రామము.

శ్రీవారి ఆశీర్వాదంతో నాకు తమ పిల్లనిచ్చి వివాహం చేసిన మా అత్తగారు, మామగార్లకు నా అభివాదము.

కంచి కామకోటి సీతాధిపతులు శ్రీశ్రీశ్రీ చంద్ర శేఖరేంద్ర సరస్వతి స్వామి వారి ఆశీర్వచనములతో 15-3-1970 వ తేదీన చినముత్తేవి గ్రామ వాస్తవ్యులు బ్ర॥శ్రీ॥ వే॥ యేలేశ్వరపు వెంకట శివ నాంచారీశ్వర శర్మ, వరలక్ష్మి దంపతుల ద్వితీయ కుమార్తె చీ॥సా॥ రామలక్ష్మి తో నా వివాహము జరిగినది.

ఈ వివాహము ఏ సందర్భములో జరిగినది, ఎట్లు జరిగినది, ఆయన పొందిన అనుభూతిని మా మామగారు స్వయముగా చెప్పినారు, మరియు రాసి ఇచ్చినారు.

ఈ విధముగా శ్రీవారి అనుగ్రహము నాకు తెలియకనే నాకు కలిగినది. మా దంపతులకు మొదట ఒక కుమార్తె పేరు శారద. శ్రీవారి ఆశీర్వచనములతో అబ్బాయి పుట్టినాడు పేరు చంద్రశేఖర్ అని నామకరణము చేసినాము.

తరువాత చాలాసార్లు కంచి వెళ్ళి స్వామి వార్లను దర్శించే భాగ్యము వారి సమక్షములో కొంత సేపు గడపగలగటం నా జీవితమునకు కలిగిన అద్భుతంగా భావిస్తున్నాను. శ్రీవారి అనుగ్రహముతో జీవితములోని కష్ట, సుఖములను అవలీలగా ఎదుర్కొనడం జరిగినది. శ్రీవారు మాకు ఎల్ల వేళలా అండ దండగ నిలిచి ఆదుకొనిరి.

బ్రహ్మశ్రీ చాగంటి కోటేశ్వరరావు గారి ప్రవచనములు వినిన తరువాత మా మామగారు పొందిన అనుభూతిని పది మందికి తెలియ పరచవలసిన కుతూహలము కలిగినది.

ఎన్నో ఆధ్యాత్మిక రచనలు చేసిన నా చిరకాల మిత్రులు శ్రీ గరిమెళ్ళ సీతారామదాసు గారిని కలిసి వారికి నా అభిప్రాయము తెలియ చేసినాను. దానికి వారు నన్ను ప్రోత్సహించి అన్ని విధముల సహాయ, సహకారములను అందించినారు. వారికి నా కృతజ్ఞతలు. ఇది అంతయు శ్రీవారి కృప వలన సాధ్యపడినది.

ఈ సందర్భంలో అడిగినదే తడవుగ తమ సహాయ సహకారములను అందించిన శ్రీ పసాదవర్మ కామఋషి గారికి నా కృతజ్ఞతాభి వందనములు.

ఈ చిన్న గ్రంథము సంకలనము చేసి ముద్రించుటకు నన్ను ప్రోత్సహించిన నా శ్రీమతి రామలక్ష్మి కుటుంబ సభ్యులకు మరియు ప్రత్యక్షముగాను, పరోక్షముగాను నాకు సహకరించిన ప్రతి ఒక్కరికి నా కృతజ్ఞతా భివందనములు.

చల్లపల్లి వెంకట రత్న ప్రసాద్

శ్రీశ్రీశ్రీ చక్రవర్తిరేష్ట సరస్వతీ శ్రీచరణుల

దివ్యసందేశము

మైత్రీం భజతాఖిల హృద్జైత్రీం
ఆత్మవదేన వరానపి వశ్యత
యుద్ధం త్యజత స్ఫుర్ధాం త్యజత
త్యజత వరేష్టక్రమమాక్రమణమ్ ॥

అందరి హృదయములను జయించు మైత్రీని
పెంచుము. ఇతరుల నందరిని నీవలెనే
చూచుకొనుము. యుద్ధమును, స్పర్ధను
త్యజించుము. ఇతరులపై అక్రమ ఆక్రమణను
వదలిపెట్టుము.

జనని పృథ్వీ కామదఘూఽస్తే
జనకోదేవః సకలదయాళుః
దామ్యత దత్త దయద్ధం జనతాః
శ్రేయో భూయాత్ సకలజనానామ్ ॥

పుడమి తల్లి అన్ని కోర్కెలను పిదుకగలదు.
తండ్రి వరమేశ్వరుడు అందరియెడ
దయాళువు. ఓ! ప్రపంచ ప్రజలారా! దయా,
దాననిగ్రహములను అలసరచు కొనుడు. మీ
కెల్లరకు శ్రేయమగును.

(ఈ సందేశము 23 అక్టోబరు 1966
ఐక్యరాజ్య సమితిలో శ్రీమతి యమ్.యస్.
సుబ్బలక్ష్మీగారిచే గానము చేయబడినది.)
అని వందే శ్రీ గురువరం పరాః అను
గ్రంథమున వివరించబడినది.

ఓం శ్రీ సాయిరామ్

పార్వతీ పరమేశ్వరులు ఈ సృష్టికి తల్లి తండ్రులు. ఆ పుణ్య దంపతులకు నమస్కారము. ఈ జగత్తు యొక్క సుఖ సంతోషాలకు కారణభూతమైన లక్ష్మీదేవికి నమస్కారము. ఈ జగత్తుకు ఆరోగ్యం ప్రసాదించు శ్రీ సూర్య భగవానునికి నమస్కారము. తల్లి, తండ్రి, గురువు, దైవం, తోడు, నీడా అయిన శ్రీ సమర్థగురు సాయినాథునికి నమస్కారము. ఈ జన్మను ప్రసాదించిన తల్లి తండ్రులకు శతకోటి నమస్కారములు.

సాక్షాత్తు శివస్వరూపులగు శ్రీ శ్రీ శ్రీ ఆదిశంకరాచార్యులు, పరమాచార్యులు శ్రీశ్రీశ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతీ స్వామి వారికి, శ్రీ జయేంద్ర సరస్వతీ స్వామి వారికి మరియు శ్రీ విజయేంద్ర సరస్వతీ స్వామి వారికి నా సాష్టాంగ ప్రణామములు.

శ్రీ వేంకట రత్నప్రసాద్ శర్మ, కాశ్యపన గోత్రోద్భవుడు, నాకు చిరకాల మిత్రులు. మేము చాలా కాలం ఆంధ్రా బ్యాంకులో కలిసి పనిచేసినాము. వారు మంచి మిత్రులు, మృదుమధుర స్వభావులు. స్నేహానికి ప్రాణమిస్తారు. నిజంగా అలాంటి రత్నం లాంటి ప్రసాద్ ను నాకు ఆప్తమిత్రుడుగా ప్రసాదించిన పరమేశ్వరునికి హృదయపూర్వక నమస్కారములు.

శ్రీ రత్నప్రసాద్ కీ॥శే॥ చల్లపల్లి వేంకట సుబ్బారాయుడు, కమలమ్మ పుణ్య దంపతులకు జన్మించారు. తండ్రి కొడుకుల పేర్లు “వేంకట”తో ప్రారంభమవుట శుభసూచకము. కలియుగ దైవమైన శ్రీ వేంకటేశ్వరస్వామి వారి దివ్య నామంతో ప్రారంభమైన వేంకట రత్నప్రసాద్ తన నిజ జీవితంలో కూడా స్వామి భక్తులే. ఎందుకంటే నేను, రత్నప్రసాద్ మరొక ఇద్దరు స్నేహితులు కలిసి 1972 వ సం॥లో శ్రీనివాసుని దర్శించుటకు తిరుమల వెళ్లాము. మేము శ్రీవారి వైభవమును, విగ్రహ శోభను, తిరుమల విశిష్టతను ప్రత్యక్షంగా చూసాము. శ్రీవారి అన్ని సేవలను తిలకించే అదృష్ట భాగ్యాన్ని స్వామి అనుగ్రహించారు. ఆ రోజున శ్రీవారి దర్శన భాగ్యాన్ని జీవితంలో ఎన్నటికీ మరువలేము. తరువాత ఉద్యోగ రీత్యా మేము చాలా సంవత్సరములుగా కలియుటకు అవకాశము చిక్కలేదు. అదృష్టవశాత్తు మరల ఏడాది క్రితం కలవటం తటస్థపడింది.

ఒక రోజు శ్రీ ప్రసాద్ మాయింటికి వచ్చారు. వారు కంచి పీఠాధిపతులు శ్రీశ్రీశ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతీ స్వామి వారి అద్భుత సంఘటనలు చెప్పారు. ముఖ్యంగా

వారి వివాహము శ్రీ వారి ఆశీర్వాచనములతో జరిగినదట. వారి మామగారు వ్రాసిన లేఖను చూపించారు. నిజంగా అపర శంకరావతారులు, శ్రీ దక్షిణామూర్తి స్వరూపులు అయిన శ్రీ కంచీపీఠాధిపతుల ఆధ్వర్యంలో సద్బ్రాహ్మణులచే నిర్ణయించిన సుమూహార்த்தమున అంగరంగ వైభవంగా మూడు రోజులు శ్రీ వేంకటరత్నప్రసాద్ మరియు చి||సౌ|| రామలక్ష్మి గార్ల వివాహం జరిగింది. ఆ భాగ్యం ఎంతో పూర్వ పుణ్య సుకృతం ఉంటే కాని సాధ్యపడదు.

ఉపకారము చేసినా తలవనివారు ఎంతోమందిని ఈ రోజులలో చూస్తున్నాము. కానీ ప్రసాద్ దంపతులు శ్రీవారిని నిత్యము తలుస్తూ, వారు చెప్పిన మాటలు నెమరువేస్తూ, వారి దివ్య సంభాషణలను, ఉపన్యాసములను మననముచేస్తూ చంద్రునికో నూలుపోగు చందమున తన కృతజ్ఞతను ఏదో విధంగా చెప్పుకోవాలన్న తపన ఆ దంపతుల మాటలలో కనిపించింది.

శ్రీ ప్రసాద్, వారి మామగారి స్ఫూర్తితో శ్రీ ఆదిశంకరాచార్యుల నోటి నుండి వెలువడిన కొన్ని ముఖ్య స్తోత్రములను ముద్రించాలన్న వాంఛను నాకు తెలిపారు. నేను కూడ వారి మనోభావాలను గుర్తించి, వారి తపనకు నా చిరు సహాయము అందించాలని భావించాను. ఆవిధంగానే ఈ ‘శంకర ! శివ!’ గ్రంథము వెలువడినది. ఈ గ్రంథమునకు ఈ పేరు సూచించటానికి కల కారణము కూడ శ్రీ వేంకటరత్న ప్రసాద్ దంపతులు వలన తెలుసుకున్నాను. అదేమిటంటే శ్రీ ఆదిశంకరాచార్యులే శివుడు అంటారు కదా! కాబట్టి శంకరులే శివుడు అని భావము. అందుకు ఈ గ్రంథానికి ఆ పేరు పెడదామన్నారు. నిజంగా అదే చక్కగా ఉంటుందని నేను చెప్పటం జరిగింది. ఈ విధంగా చక్కగా ఆదిశంకరుల దివ్య స్తోత్రములను కొన్నింటిని ముద్రించి పదిమందికి పంచి పెట్టాలన్న శ్రీ ప్రసాద్ ఆశయం అనిర్వచనీయమైనది. ఈ సంకల్పం నిజంగా ప్రసాద్ దంపతులు చేసుకున్న పూర్వజన్మ సుకృతము.

శంకర! శివ! గ్రంథము చూచిన వారు అదే స్ఫూర్తితో ఆదిశంకరుల వారిచే రచించబడిన కనీసం ఒక స్తోత్రావైనా తమ శక్త్యానుసారం ముద్రించి పదిమంది చేత చదివించుట ఆనందదాయకము. అటువంటి భక్తులకు అపర శంకరులవారి అనుగ్రహం తప్పక కలిగి తీరుతుంది.

శ్రీ వేంకట రత్న ప్రసాద్ దంపతులకు ఆ పరమేశ్వర స్వరూపులగు శ్రీశ్రీశ్రీ పరమాచార్యులు వారు ఆయురారోగ్యైశ్వర్యములను ప్రసాదించాలని ప్రార్థిస్తూ ...

గరిమెళ్ళ సీతారామదాసు

కళ్యాణం - కమనీయం

గురు పరంపరకు మూల పురుషుడు పరమేశ్వరుడు. పరమేశ్వరుని శిష్యుడు విష్ణువు. విష్ణువుకు బ్రహ్మదేవుడు, బ్రహ్మదేవునికి వశిష్ఠుడు శిష్యులు. ఆ విధంగా శక్తి పరాశరుడు, వ్యాసుడు, శకుడు, గౌడపాదు, గోవింద భగవత్పాదులు, విశ్వరూడు, బోదజ్ఞానగిరి, సింహగిరి, ఈశ్వరతీర్థుడు, నృసింహతీర్థుడు, విద్యారణ్యుడు, మలయానందుడు, దేవతీర్థుడు, యాదవేంద్ర సరస్వతి, కృష్ణ సరస్వతి.

శివ వీవ గురు:- ఆదిగురువు శివస్వరూపం దక్షిణామూర్తి. బ్రహ్మ విద్యను సంపాదించుటకు సనక సనందులు సదాశివుని వద్దకు వెళ్లారు. ఆ సమయంలో శివపార్వతులు దేవగణాల మధ్యన నాట్యం చేస్తున్నారు. ఆ నాట్యాన్ని చూసిన వారు నాట్యవిన్యాసాలతో తేలియాడుతున్న ఈ నటరాజు తమకు బ్రహ్మ విద్యలను బోధించలేడన్న అనుమానంతో వెనక్కి తిరిగారు. అంతట వారికి ఒక మట్టిచెట్టు క్రింద శివుడు యువకుని రూపంలో దర్శనమిచ్చాడు.

వృద్ధులైన సనక సనందనాదుల శిష్యులకు కలిగిన సందేహాలను యువకుని రూపంలోనున్న శివస్వరూపం మౌనంతో నివృత్తి చేసెను. ఆ రూపమే దక్షిణామూర్తి.

శ్రీ దక్షిణామూర్తి ద్వారా సనక సనందనాదుల బ్రహ్మజ్ఞానం పొందినట్లు చెప్పబడింది.

శివుని యొక్క జ్ఞానరూపం దక్షిణామూర్తి. మహావిష్ణువు యొక్క జ్ఞానరూపం హయగ్రీవుడు.

శివుడు అర్థనారీశ్వరుడు. అర్థనారీశ్వర తత్త్వంలో దక్షిణ (కుడి) భాగం పురుషాకారం. వామ (ఎడమ) భాగం స్త్రీ రూపం. ఒకే చైతన్య తత్త్వం స్త్రీ - పుం రూపంగా రెండు భాగాలైంది.

దక్షిణా - దక్ష అంటే సమర్థమైనది. దక్షిణాభి ముఖంగా వటవృక్షం క్రింద కూర్చున్న మూర్తి దక్షిణామూర్తి. **ఆచార్యేంద్రం:** బ్రహ్మవిద్యను బోధించే ఆచార్య పురుషులందరకు మూల పురుషుడు.

మౌన వ్యాఖ్య ప్రకటిత పరబ్రహ్మతత్త్వమ్.

ఆయన మౌనముద్రతో పరబ్రహ్మ తత్త్వాన్ని బోధిస్తున్నాడు. శివుని యొక్క జ్ఞాన శక్త్యావతారమే దక్షిణామూర్తి.

పరమేశ్వరుడే అన్ని విద్యలకు ఆది గురువు. అద్వైత సంప్రదాయంలో శాంత స్వరూపమైన శ్రీ దక్షిణామూర్తి అభివర్ణించ బడినారు.

శ్రీ దక్షిణామూర్తి శాంత స్వభావుడు. మౌని, చిన్మూర్త ధారి. ఆయన దగ్గరకు వచ్చిన ఋషులు తమ సంశయములను వీడి ఆనందంతో తిరిగి వెళ్ళేవారు.

చిత్ - ముద్ర - పరలోకాన్ని సూచించే చిహ్నము. చూపుడు వ్రేలును బొటనవ్రేలు క్రింద భాగానికి చేర్చి మిగిలిన మూడు వ్రేళ్ళను విడిగా ఒక ప్రక్కకు పెట్టి చూపించేముద్ర. బొటనవ్రేలు దైవాన్ని, చూపుడు వ్రేలు ఆత్మను, మిగిలిన మూడు వ్రేళ్ళలో మధ్యవ్రేలు అహంకారమును, ఉంగరపు వ్రేలు కర్మను, చిటికిన వ్రేలు మాయను సూచిస్తాయి.

సర్వ విద్యలకు ఈశ్వరుడైన సదాశివుడు తానే ఆదిశంకర భగవత్పాదులుగా అవతరించిరి.

శంకరాచార్యులవారు శివావతారమని చెప్పడానికి వేదములలో ప్రమాణమున్నది.

మట్టిచెట్టు క్రింద కూర్చునియున్న పరమేశ్వరుడు శంభుడని పిలవబడును. శం అంటే ఆనందం నిరంతరమైన ఆనందం ఎక్కడ నుండి ఉద్భవిస్తుందో అది శంభువు.

శివ రహస్యములో పరమేశ్వరుడు తాను శంకరులుగా అవతరిస్తానని చెప్పారు. కలియుగము ఆరంభమైన పిదప సుమారు రెండు వేల సంవత్సరముల తర్వాత శంకరాచార్యుల వారు కాలడియను గ్రామమున ఆర్యాంబ, శివగురువుల పుణ్య దంపతులకు జన్మించెను. వైదికమత పునరుద్ధరణము చేయుటయే ఈ అవతార ముఖ్య ప్రయోజనము. వారి నోటి నుండి అనేక స్తోత్రములు వెలువడినవి. ఆ స్తోత్రములలో కొన్ని ముఖ్యమైనవి తాత్పర్యములతో చి॥ వెంకటరత్న ప్రసాద్ ఈ గ్రంథము నందు ముద్రించిరి.

అంతేకాక ఈశ్వరుడే శంకరుడు కాబట్టి ఈ గ్రంథమునకు శంకర! శివ! అను పేరు పెట్టుట సమంజసంగ ఉన్నది.

శ్రీశ్రీశ్రీ చంద్రశేఖర సరస్వతి శ్రీ చరణులు 20-5-1894 ఆదివారం పగలు 1.16 గం॥లకు అనూరాధ నక్షత్రమున తమిళనాడు దక్షిణ ఆర్కాటు జిల్లాలోని విల్లుపురములో శ్రీ సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రి శ్రీ మహాలక్ష్మమ్మలకు ద్వితీయ పుత్రులుగా జన్మించారు. వారి పూర్వాశ్రమ నామధేయం స్వామినాథన్. వారి కులదైవము స్వామిమలైలో వున్న స్వామినాథుడే.

శ్రీశ్రీశ్రీ చంద్రశేఖర సరస్వతి శ్రీ చరుణుల వారు తన పదమూడేళ్ళ వయస్సులో 1907 వ సం॥ న సన్యాసాశ్రమం స్వీకరించి కామకోటి మహాపీఠాన్ని అలంకరించారు. వీరు 8-1-1994 పగలు 2-58 ని॥లకు కాంచీ క్షేత్రంలో సిద్ధిపొందారు.

అవర శంకరావతారమైన శ్రీ పరమచార్యులవారు నడిచే దేవుడుగా ప్రాశస్త్యముచెందిరి.

శ్రీ స్వామివారు విజ్ఞాన సంపన్నులు. అందరికీ ఆత్మీయులు. పరమ శాంతులు. అనేక మహిములు చూపించేవారన్న నానుడి ఉంది. వారు స్వయంగా మహిములు చూపించనక్కరలేదు. ఆత్మ స్వరూపులయిన వారికి అవి అత్యంత సహజంగా బయట పడుతూ ఉంటాయి.

శ్రీవారి దర్శనం, సాన్నిధ్యం ఒక విశేషమైన, విలక్షణమైన అనుభూతి, సంతృప్తి అని శ్రీవారిని దర్శించిన భక్తుల ఉవాచ.

శ్రీవారు అనేక ప్రదేశాలను విస్తారంగా ప్రర్యటించారు. వారి పర్యటనలో చినముత్తేవి, కృష్ణా జిల్లా విచ్చేసారు. ఆ సమయంలోనే శ్రీవారు, శ్రీ యేలేశ్వరపు శిననాంచారీశ్వర శర్మ గారి కోరికమేర వారి ఇంటికి విచ్చేసినారు. వారి రాకతో పరమ ప్రవితమైన ఆ గృహము వివాహ శోభను అలంకరించింది. ఆ వివాహంతో పదిమంది బంధుమిత్రుల మనుస్సు శాంతించింది. కళ్యాణం కమనీయంగా భావించారు. అందుకే శ్రీవారి దర్శనం పాపనాశనం, పాదసేవ కర్మ విమోచనం, ఆశీర్వాచనం సకటనాశనం.

ఓం శాంతి శాంతి శాంతి:

మొదటి సారి శాంతి - మనకీ మన వారికీ సమస్యలు బాధలు తొలగటానికి,

రెండవ శాంతి - మన చుట్టూ ఉన్న సమస్త ప్రాణికోటి సుఖ సంతోషాలతో ఉండటానికి

మూడవ శాంతి: - ప్రకృతి పరంగా, గ్రహాల పరంగా ఏ ఉపద్రవాలు భూమండలాన్ని తాకవద్దని కోరుకొనుట.

జయ జయ శంకర! హర హర శంకర

కాంచీ శంకర! కామకోటి శంకర!!

హర హర శంకర! జయ జయ శంకర!

కాంచీ శంకర ! కామ కోటి శంకర!

గరిమెళ్ళ సీతారామదాసు

ఆంధ్రాబ్యాంకు (Retd) Cell: 9346023679

ఆధ్యాత్మిక రచయిత

అపర శంకరులు

బ్రహ్మవిద్యా సాంప్రదాయంలో గురు పరంపరను స్మరించి ప్రార్థించుదాము.

శివ వీవగురు: పరమేశ్వరుడే అన్ని విద్యలకు ఆది గురువు. అద్వైత సాంప్రదాయంలో శాంత స్వరూపమైన దక్షిణామూర్తి గురుమూర్తిగా అభివర్ణించబడెను. సాక్షాత్ శ్రీ దక్షిణామూర్తి అంశమున శివ గురువు ఆర్యాంబిక దంపతులకు కాళి అను స్థలమున శ్రీ ఆదిశంకర భగత్పాదులుగా వైశాఖ శుక్లపంచమి రోజున అవతరించిరి. వారు భారతదేశ నలుమూలలా పర్యటించి వైదిక మతమునకు పుష్టి చేకూర్చారు. ఆచార్యుల వారు భజగోవిందంలో మీకేమి తెలియక పోయినా నష్టంలేదు. కానీ గోవింద గోవింద అంటూ నామస్మరణ చేయండి. గోవిందుని పాదాలను పట్టుకొనేవారి దరికి మృత్యువు చేరలేదు.

భోజన సమయంలో కూడా గోవింద నామస్మరణ చేస్తే ఆహారసారం శరీరంలో వ్యాపించి ఈశ్వర చింతనుకు దోహదపడుతుంది అని ప్రభోదించారు.

ఆధ్యాత్మి కోన్నతికి ప్రయత్నించేవారు శంకరులను గుర్తు చేసుకొని ఉదయం విష్ణు స్మరణం, సాయంత్రం శివస్మరణ, నిదురించేటపుడు అంబికా స్మరణం చేయాలి. అమ్మ కామాక్షీదేవిని అమ్మా! ఈ రోజు చేసిన తప్పులను క్షమించు. మరల రేపు పొరపాట్లు జరగకుండా అనుగ్రహించు తల్లీ! అని ప్రార్థించాలి.

శ్రీ శంకరులు వైదిక దేవతల మధ్య తారతమ్యములు లేని పూజా విధానాన్ని ప్రవేశపెట్టారు. వైదిక దేవతలైన విఘ్నేశ్వరుడు, ఈశ్వరుడు, మహావిష్ణు, సుబ్రహ్మణ్యేశ్వర స్వామి, సూర్యుడు, అంబికలకు పూజా విధానాన్ని ఏర్పరచారు. వారి దిగ్విజయయాత్ర తమ ముప్పైరెండేళ్ళకే పరిమితమైంది.

బ్రహ్మ సూత్రములు, ఉపనిషత్తులు, భగవద్గీత, శ్రీవిష్ణు సహస్రనామము, లలితా త్రిశతి మొదలగు స్తోత్రరత్నములకు భాష్యములు అనుగ్రహించారు.

జగద్గురు శ్రీ ఆదిశంకరాచార్యులవారు భారతదేశము నంతట పర్యటించి భారత దిగ్విజయమొనరించి సనాతన ధర్మమును సుస్థిరపరచితిరి. భారతదేశమున నాల్గుదిశలందు నాల్గు పీఠములు స్థాపించిరి. వాటి నిర్వహణకై తన ప్రధాన శిష్యులు నల్లరిని ఆచార్య స్థానమున నియమించి ధర్మ సంస్థాపన మొనరించిన అవతార పురుషులు. సప్త మోక్ష క్షేత్రములలో నగరేషుకాంచీ అని ప్రసిద్ధి చెందిన కాంచీ క్షేత్రమునందు కామకోష్ఠమున వెలసిన జగన్నాథ శ్రీ కామాక్షీ అమ్మవారి ఆలయమును పునరుద్ధారణ చేసి కుంభాభిషేకము చేసిరి.

పురాతనమైన కంచికామకోటి పీఠము నలంకరించి కైలాసము నుండి తాను తెచ్చిన పంచస్థితిక లింగములలో ఒకటియగు యోగలింగమునకు అర్చనాదకమచ్చట చేసిరి.

శ్రీ శంకరాచార్యులు కొంతకాలమునకు శరీర త్యాగము చేయదలచి కంచికామాక్షీ దేవాలయము వెనుక సిద్ధాసనస్థులై పంచేంద్రియములను మనస్సున, మనస్సును బుద్ధియందును, బుద్ధినాత్మయందును లయింపజేసి విదేహ ముక్తి పొందిరి.

శ్రీ ఆదిశంకరుల నుండి నేటి వరకు సుమారు రెండువేల ఐదు వందల సంవత్సరాలు అనేక మహాత్ములు శ్రీ కంచి కామకోటిపీఠాన్ని అధిష్టించారు. ఆ పీఠాధి పతులందరు అవిచ్ఛనంగా నేటివరకు సంప్రదాయాన్ని, ధర్మాన్ని పరిరక్షిస్తూ లోకోద్ధరణ చేస్తున్నారు. వారిలో ముఖ్యులు శ్రీశ్రీశ్రీ చంద్రశేఖర సరస్వతీ శ్రీ చరణులు.

తమిళనాడులోని విల్లుపురంలో సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి మహాలక్ష్మి పుణ్య దంపతులకు 1894 మే 20న ఆదివారం పగలు 1.16 గం||లకు అనూరాధ నక్షత్రంలో ద్వితీయ పుత్రుడుగా ఒక బాలుడు ఉద్భవించెను. ఆ బాలునికి తల్లి దండ్రులు స్వామినాథన్ అని పేరు పెట్టారు.

శ్రీ సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి గారు కుంభకోణంలో అధ్యాపకులుగా ఉండేవారు. తరువాత పాఠశాలల సూపర్ వైజర్ గా నియమితులైనారు. ఆ ఉద్యోగంలో 30 సంవత్సరాలు పనిచేసి విల్లుపురం, చిదంబరం, తిండివనం మొదలగు ప్రాంతాలలో నివసించారు. స్వామినాథన్ కు తొలి గురువు తండ్రిగారే. శాస్త్రిగారికి జ్యోతిషంలో దిట్ట అయిన న్యాయవాది మిత్రుడు ఒకరు ఉండేవారు. ఒకనాడు ఆయన శాస్త్రిగారి ఇంటివద్ద స్వామినాథన్ జాతకం చూసారు.

అతను జాతకాన్ని పరిశీలించి బాలుని పాదాలు కడిగి సాష్టాంగ పడెను. భవిష్యత్తులో ఈ బాలుడు జగద్గురువుగా ప్రఖ్యాతుడు కాగలడు. అప్పటి దాకా నేను జీవించివుండను. అందుకే ఇప్పుడే నా ప్రమాణాలు తెలుపుతున్నాను అని ఆశ్చర్యంతో తిలకిస్తున్న శాస్త్రిగారి దంపతులకు చెప్పెను. తిండివనంలో అమెరికన్ మిషన్ స్కూలులో 2వ ఫారంలో స్వామినాథన్ చేర్చారు. 1905లో బాలునికి 11వ ఏట ఉపనయనం చేశారు.

స్వామినాథన్ 1906లో నాల్గవ ఫారమ్ లో ఉండగా తండ్రితో పాటు కంచి వెళ్ళి 66వ ఆచార్యులైన శ్రీ చంద్రశేఖర సరస్వతిని దర్శించుకున్నారు. తన తర్వాత ఈ బాలుడు పీఠాధిపతిగా ఉంటే బాగుండును అన్న సంకల్పం శ్రీవారికి కలిగింది. అంతలోనే వారు సిద్ధి పొందారు. అప్పుడు స్వామినాథన్ పెదతల్లి కుమారుడు మహాదేవ

సరస్వతి అనే పేరుతో పీఠాధిపతి అయ్యారు. కాని వారు వారం రోజులు మాత్రమే పీఠాధిపత్యాన్ని నిర్వహించి సిద్ధి పొందారు. ఆ స్థానంలో స్వామినాథన్ 13వ ఏట 1907 ఫిబ్రవరి 13న 68వ పీఠాధిపతిగా అభిషిక్తులయ్యారు. ఆ మహానుభావులే శ్రీశ్రీశ్రీ చంద్రశేఖర సరస్వతి శ్రీ చరణులవారు. శ్రీవారు వేద, శాస్త్ర, అధ్యయనాదులు తన 21 వ సంవత్సరానికి పూర్తి చేశారు. 1915 వ సం॥లో మే నెలలో శంకర జయంతి పుణ్యదినాన మఠ పరిపాలనా బాధ్యతలు స్వీకరించిరి. ఆ నాటి నుండి మఠానికి స్వర్ణయుగం ప్రారంభమమైనదని పెద్దలు చెబుతారు. ఆకాశ క్షేత్రమైన చిందబలాన్ని మే 1933 శ్రీవారు దర్శించారు. అచ్చట వేగాళ్ల మండపంలో పీఠానికి చెందిన త్రిపురసుందరి దేవీ, చంద్రమాళేశ్వర దేవులకు స్వామి పూజాదికాలు నిర్వర్తించారు. రత్నఖచితమైన నెలవంకను చేయించి స్వామి, నటరాజ శిరస్సున అలంకరింప చేశారు.

శ్రీశైలం ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగాలలో రెండవది. అంతేకాక శక్తి పీఠాలలో ముఖ్యమైనది. స్వామి జనవరి 28, 1934 శ్రీశైలాన్ని దర్శించారు.

ఆదిశంకరులు శ్రీశైలంలో తపస్సు చేసిన ప్రదేశాన్ని గుర్తించి, అక్కడ ఒక మంటపం స్థాపింపజేశారు. ఆ ప్రదేశంలోనే ఆదిశంకరులు శివానందలహరి, సౌందర్యలహరి వ్రాశారని చెబుతారు.

శ్రీ కంచి కామాక్షీ అమ్మవారి ఆలయ కుంభాభిషేకం ఆచార్య స్వామి వారిచే 1944 ఫిబ్రవరి 7 న 10గం॥ జరుపబడింది.

శ్రీవారు 1954 మార్చి 22న తన వారసులుగా శ్రీ జయేంద్ర స్వామిని ఎంపిక చేశారు. 23 సెప్టెంబరు 1957 ఇద్దరు స్వాములకు చెన్నై పౌరులు అఖండ స్వాగతం పలికారు. వారు 1960 నుండి ఏడాదిపాటు తిరుచిరాపల్లి, తంజావూరు జిల్లాలో విస్తృతంగా సంచారం చేశారు.

శ్రీవారికి గురుకుల పద్ధతిలో వేదాధ్యయనం అంటే ప్రీతి. అందుకోసం గురుకుల సంస్థలను ఏర్పాటు చేసి, ఆర్థిక లోటు లేకుండా చూసేవారు.

శ్రీచరణులు నిగర్వులు. నిర్మలాంతఃకరణులు, నిష్కాగరిష్టులు. అన్ని భాషలు సునాయాసంగా, మనోహరంగా తమ మాతృభాషవలె మృదుమధురంగా సంభాషించేవారు. తేజస్సులో తొణికిసలాడే ముఖవర్చస్సు, ప్రశాంతతో నిండిన నయన శోభ, పెదవులపై మెరిసే మందహాసం, కరుణాత్మక హృదయం, వాగ్దేవత భక్తులను చాలా ఆకర్షించేవి.

శ్రీ చరణుల వారి మనసు మల్లెపువ్వు చందమున సున్నితం, సుకుమారం. నియమ పాలనలో కఠినంగా ఉండేవారు. వారి కరుణ అపారమైనది. శ్రీవారు సనాతన ధర్మాభిమాని. కానీ, ఛాందసత్వం లేదు.

శ్రీ పరమాచార్య స్వామివారు గురువార సభ, అనురాధ సభ ఏర్పాటు చేసి వాటి ద్వారా శాస్త్ర సంరక్షణ, వేద సంరక్షణ చేశారు.

మార్గశిర మాసం అన్ని మాసాల్లో శ్రేష్ఠమైనది. ఆ మాసంలో స్తోత్ర పాఠ విచారణం అనే కార్యక్రమం నిర్వహించేవారు. వేదభాష్య ప్రచారం కోసం రత్నోత్సవ నిధిని ఏర్పాటు చేశారు.

వేదంలో చెప్పబడిన కర్మకాండను ప్రచారం చేయుటకు వేదధర్మ సభ నేర్పరచి, వేదాంత శాస్త్ర ప్రచారం కోసం విద్యారణ్య నిధిని, శిలాశాసనాల ప్రచారంకై ఉట్టంకిత నిధిని, గోబ్రాహ్మణ హితం కొరకు వేదరక్షణ గోనిధి ఏర్పాటు చేశారు. శ్రీ చరణుల వారు గోశాలను, పాఠశాలను నిర్మింపజేశారు. బాలికల వివాహం కోసం కన్యాదాన నిధిని, దేవాలయంలోని అర్చకులు, బాలురు, వృద్ధులు, రోగుల సహాయ నిమిత్తం ఒక వ్యవస్థను రూపొందించారు.

ధర్మ శాస్త్ర ప్రకారం అనాథ ప్రేతల సంస్కారము చేయుటచే అశ్వమేధ యాగం చేసిన ఫలితం లభిస్తుందని ఒక వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేశారు.

శ్రీ శంకర భగత్పాదా చార్యులవారి శిలామూర్తిని వారు పర్యటించిన క్షేత్రములందు ప్రతిష్ఠించారు.

శ్రీ కామాక్షి అమ్మవారికి వెండి రథం చేయించి ఊరేగింపు చేయించేవారు. భక్తుల, కోరికలు నేరవేరుటకు తారకనామ లేఖనానికి వ్యవస్థను రూపొందించారు.

శ్రీ కామాక్షి అమ్మవారికి మూల విగ్రహమునకు, ఉత్సవ మూర్తులను బంగారు కవచంతో అలంకరించారు.

శ్రీ లలితాదేవి రహస్య నామాలను సువర్ణంతో రాయించారు. శ్రీదేవికి పండుగ పర్వదినాలలో బంగారు రథంపై ఊరేగింపు ఏర్పాటు చేశారు.

చిదంబరంలో నటరాజుకు వైడూర్యాలు పొందిన కిరీటం, అభయాన్నిచ్చే చేతులు, కుంచిత పాదాలు, రత్నాల అలంకారం చేయించారు.

మానవ సేవయే మాధవసేవని చాటి చెప్పేవారు. అందుకు ఒక పిడికెడు బియ్యం దానం పథకం ద్వారా పేదవారికి భోజనం ఏర్పాటు చేయించారు.

శ్రీశ్రీశ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతీ స్వామివారు అనేక జనుల క్షేమం కోసం, హితం కోసం అనేక కార్యక్రమాలు జరిపించారు.

శ్రీ చరణులకు 90 ఏళ్ళు నిండినా వారి జ్ఞాపక శక్తి అద్భుతం, ఆశ్చర్యం! నిజానికి భక్తులే మరిచి పోయిన సంఘటనలు, సన్నివేశాలు, కుటుంబ సభ్యుల విశేషాలు చెప్పతూ ఉండేవారట.

మృదువైన సంభాషణ, అనుగ్రహ భాషణలతో శ్రీవారు స్పృశించని అంశాలు లేవు. ఆయన వేదాలు, ఉపనిషత్తులు, వివిధ శాస్త్రాలు ఔపాసన పట్టిన మేరు సమాన జ్ఞానఖని. అయినా ఆయా శాస్త్రాల మూలతత్వం చెదరకుండా సరళమైన భాషలో సామాన్యునికి కూడా అర్థం అయేటట్టు చెప్పేవారట.

శ్రీ చరణుల ఎప్పుడు మహిమలు, అద్భుతాలు ప్రదర్శించలేదు. కాని ఒక అద్భుతం తరచూ జరుగుతూ ఉండేదట. అది ఏమిటంటే వారి సమక్షంలో ఉంటే దైవ సాన్నిధ్యంలో ఉన్న భావన కలగడం. శ్రీ దక్షిణామూర్తి మట్టి చెట్టు క్రింద చిన్నుద్ర ధరించి మౌనముతో వృద్ధులైన శిష్యులకు పరబ్రహ్మ తత్వమును ఉపదేశించేవారు. అదే విధంగా శ్రీ స్వామివారు మందహాసంతో కూడిన మౌనమే ఒక గొప్ప సందేశంలా భక్తులు భావించి పరవశులయ్యేవారు.

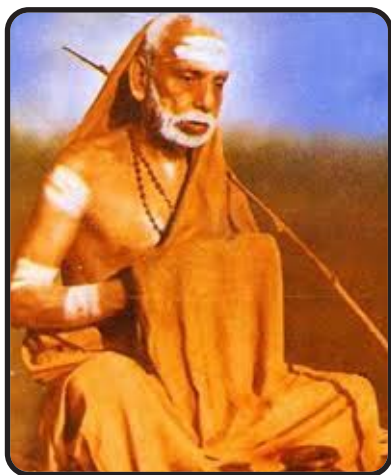
పరమాచార్య 100వ జయంతి వేడకలు శ్రీ జయేంద్ర సరస్వతి స్వామి, శ్రీ శంకర విజయేంద్ర స్వామివార్లు దేశమంతటా వైభవంగా జరపాలని నిశ్చయించారు. ఏప్రిల్ 4, 1993వ సం॥న వేదపారాయణం, అతిరుద్రయాగం, చండీయాగం మొదలైనవి ప్రారంభమై 1993 మే 6 వరకు జరిగినవి.

శ్రీ చరణుల వారికి మే 7న సువర్ణకిరీటాన్ని శ్రీ జయేంద్ర సరస్వతి వారు ధరింపజేశారు. మే 26న మరియు ఆగస్టు 4న రెండు సార్లు కుంభాభిషేకం జరిగినది. పిదప వేదపారాయణం, హోమాలు, యాగాలు నిర్వర్తించబడ్డాయి.

ఈ ప్రపంచమే తన గురువని, దాని నుంచి తానెంతో నేర్చుకుంటూ ఉంటానని శ్రీ చరణులు చెప్పేవారు. సనాతన ఋషి పరంపరకు చెందిన ఆధునిక ఋషి యుగ పురుషులు. ఆర్ష విజ్ఞాన జ్యోతి, బ్రాహ్మీమయమూర్తి, సాక్షాత్ దక్షిణామూర్తి స్వరూపులు. పరతత్వ ప్రకాశ జ్యోతి పరమాచార్యుల వారిని నిత్యము మనతోనే, మన వెంటనే, ఉండాలని శతకోటి నమస్కారాలతో ప్రార్థిస్తూ.....

గరిమెళ్ళ సీతారామదాసు

బ్రాహ్మమయమూర్తి శ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతి

వైదిక ధర్మానికి తాత్త్విక చింతనకు, సృత్య సంగీతాది కళలకు ప్రముఖ కేంద్రం కాంచీపురం. భారత దేశంలో గల అయోధ్య, మధుర, కాశీ వంటి 7 మోక్షదాయక క్షేత్రాలలో కంచి సుప్రసిద్ధ నగరం. అట్టి కంచి లో వెలసిన కంచి కామకోటి పీఠాన్ని అధిష్టించిన ఆచార్య పరంపరలో పరమాచార్య శ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతి 68 వ వారు. అపర శంకరులుగా నడిచే దైవంగా వినుతి కెక్కిన యతి లోక చక్రవర్తులు శ్రీ స్వామి. తమ 13వ యేట 1907 లో మరాఠీపత్యం వహించారు. 80 సంవత్సరాల పీఠాధిపత్య కాలంలో స్వామి శాస్త్ర విహిత

జీవనం గడుపుతూ, ధార్మికతను, భక్తి ప్రపత్తులను పెంపొందించటానికి అహర్నిశలు కృషి చేశారు. ఆ ప్రయత్నాలలో వేదరక్షణ, ధార్మిక ప్రబోధం, దైవభక్తి ప్రచారాలు ముఖ్యమైనవి.

మహామహోపాధ్యాయులు శ్రీ వేంకటసుబ్బ శాస్త్రి, కృష్ణ శాస్త్రి, పంచాపకేశ శాస్త్రి, విష్ణుపురం స్వామి శాస్త్రి, గణపతి శాస్త్రి లాంటి ఉద్ధండుల వద్ద వేదశాస్త్రా భ్యాసం చేశారు. అనంతరం కావేరీ తీరాన గల మహేంద్రమగళం లో వేదాంత, తర్క మీమాంస, వ్యాకరణం జ్యోతిషం ఇతిహాసాలు, సంగీతం మున్నగు శాస్త్రాలు అధ్యయనం చేశారు. అయితే ఒక విషయం గమనించ వలసియున్నది. కారణజన్ములకు, అపతార పురుషులకు, మహాత్ములకు అన్ని విద్యలు, కళలు వాటంతటవే వచ్చి ఆశ్రయిస్తాయి అంటారు. ఆయా గురువులకు శిష్యులవటం అనేది నిమిత్త మాత్రం. ఆ గురు శుశ్రూష నామ మాత్రమే !

1915లో శంకర జయంతి నాడు కంచి మఠ పరిపాలనా బాధ్యతలు స్వీకరించిన స్వామి ఎల్లప్పుడు ఖద్దరు కాషాయ వస్త్రాలనే ధరించారు. 1919 నుండి 1939 వరకు 20 సంవత్సరాలు దేశ సంచారం చేసి విజయ యాత్ర సలిపారు. ఆ సందర్భాలలో అనేక చోట్ల ప్రవచనాలు చేశారు. ఈ విజయ యాత్రలలో చిత్తరంజన్ దాస్, పురుషోత్తమ దాస్ టాండం, జమునాలాల్ బజాజ్, చక్రవర్తుల రాజగోపాలాచారి వంటి ప్రముఖులు శ్రీవారి దర్శనం చేసుకున్నారు. అలా దర్శించుకుని పలు విషయాలు చర్చించి, మార్గదర్శనం పొందిన వారిలో మహాత్మా గాంధీ, వినోబా భావే, మదన మోహన మాలవ్యా వంటి మహనీయులున్నారు.

1932 లో కాళహస్తి దర్శించిన సందర్భంలో స్వామి 12 గంటల పాటు ప్రదక్షిణలు చేశారట. అలాగే తిరుపతి లో కాలి నడకన 7 కొండలూ ఎక్కి కలియుగ దైవాన్ని దర్శించుకున్నారు. 1934 లో అలహాబాదు నుండి వారణాసి వరకు పాద యాత్ర చేశారని చెప్పతారు. ఇవి వీరి మనోబలానికి సంకల్పసిద్ధికి నిదర్శనాలు.

ఈ స్వామి గొప్పదనమేమిటి ? ప్రత్యేకత యేమిటి ? ధన కనక వస్తు వాహనాది సంపదలు సృజించి ఇవ్వగలడా. మంత్రతంత్రాల తో రోగాలు నయం చేస్తాడా ? భవిష్యద్ వాణి వినిపించి జాగరూకులను చేస్తాడా ? ఇటువంటివన్నీ చెయ్యగలరని నిశ్చయంగా చెప్పగల వారు అనేకులున్నారు. కాని చేసిన జాడ లేదు! ధార్మికులు మూర్తీభవించిన ధర్మం అని, వేదాంతులు జీవన్ముక్తుడని, యతులు యతిలోక చక్రవర్తి అని పలు రకాలుగా వ్యాఖ్యానిస్తారు. లక్షలాది సామాన్య భక్తులు మాత్రం నడిచే దేవుడని ఆప్యాయంగా అనుకుంటారు.

పరమాచార్యులకు 17 భాషలు తెలుసు. భక్తులకు వారి వారి మాతృభాషలోనే సందేహ నివృత్తి చేస్తుంటే - స్వామి తమ మనిషే, తమ ఆత్మ బంధువే అన్న భావం కలిగి, సంకోచ సందేహాలు విడిచి పెట్టి మనసు విప్పి చెప్పుకొనేవారు. అభయం సర్వభూతేభ్యః అన్నట్లే ఉంటుంది వారి దయార్థ వీక్షణం. ప్రతి వారికి ఓదార్పు, అభయం లభించేది. వారి తరపున భగవంతుని ప్రార్థించేవారు. ఆ పై ఈశ్వరేచ్ఛ ఎలా ఉంటే అలా జరుగుతుందని విడిచిపెట్టేవారు. స్వామి వారి సన్నిధి మానవత్వంతో ఆత్మీయతతో తొణికిసలాడేది. ప్రతి భక్తుడూ తన బాగోగులు స్వామి చూస్తున్నట్లు, తనకొక ప్రత్యేకత ఇస్తున్నట్లు అనుభూతి చెందేవాడు. “అహమేవ మతో మహిపతేతిరితి సర్వః ప్రకృత్విష్వ చింతయత్” అని కాళిదాసు మహాకవి అజ మహారాజు గురించి చెప్పతూ అంటాడు. ప్రజలలో ప్రతి ఒక్కడూ తానే మహారాజుకి ఇప్పుడను అనుకునే వారట. ఇది అజ మహారాజు కే కాదు ఈ మహితాత్ముని విషయంలోను అన్వయించుకో దగినది.

ఈశ్వరారాధన మంటే దేవాలయంలో గంధ, పుష్ప, నైవేద్య, ధూపదీపాలు సమర్పించుకోవడమే కాదు. స్వధర్మాన్ని ఆచరిస్తూ, దాని ఫలితాన్ని ఈశ్వరునికి అర్పించటమే నిజమైన ఆరాధనం.

నీవు లోకక్షేమం కోసం నీ ఆత్మ శ్రేయస్సు కోసం వేద విహిత నిత్య కర్మలు చేస్తూ వస్తే- అదే ఈశ్వరారాధనం అవుతుంది. ఇట్టి ఆచరణ చివరకు ‘పరబ్రహ్మాత్మనా స్థీయతాం’ అన్న చివరి మెట్టుకు చేరుకోవటానికి దోహదం చేస్తుంది.

ధనార్జన అనే అశాంతి తొలగిపోతే దైవ స్మరణకు కావలసి నంత అవకాశముంటుంది. జీవితం లో నెమ్మది, తృప్తి, సౌఖ్యం తాముగా వస్తాయి.

కర్మానుష్ఠానాలకు పెద్దగా ద్రవ్యం అవసరం లేదు. పూజలు ఆరాధనలు ఆదంబరంగా చేయనవసరం లేదు. 4 తులసి దళాలు, 4 బిల్వాలు ఉంటే చాలు పూజ సక్రమంగా సాగించవచ్చు.

శాస్త్రానుష్ఠానాదులు బీదలు ధనికులు అని కాక, సర్వులకూ క్షేమం కలగాలనే నిర్దేశింప బడ్డవి. అనుష్ఠానాలకు ద్రవ్యం ముఖ్యమైతే అవి ఒక్క ధనికులే ఆచరించ గలరు. మన శాస్త్ర కర్తల ఉద్దేశ్యం అది కాదు.

ఇలా అతి సులభశైలిలో ఉంటాయి వారి బోధనలు. ఉచితాసనం అలంకరించి కొద్ది నిమిషాలు మౌనముద్రలో ఉండి నెమ్మదిగా ప్రవచనం ప్రారంభిస్తారు. అది కేవలం ఉపన్యాసం కాదు. హృదయాంతరాళం నుండి వెలువడిన దివ్య సందేశం! మహాజన సందోహం ముందు ప్రసంగించినా, వ్యక్తిగతంగా భక్తులతో సంభాషించినా సరళమైన సజీవ భాషలో సూటిగా గుండెకు హత్తుకునేలా చెప్పటం వారికే చెల్లింది.

“రాజకీయాల్లో నైతికతని, ప్రజాస్వామిక బాధ్యతను పునరుద్ధరించటానికి కృషి చేయవలసి ఉంటుంది. రాజకీయ వాదులను వారు చేసే అపరాధాలను, నిర్వర్తించని కర్తవ్యాలతో తప్పించుకు పోసీయ కూడదు” అని ఒక సందర్భంలో వారన్నమాట నేటికీ చక్కగా అన్వయిస్తుంది. మనసు మల్లె పువ్వు వలే సున్నితం సుకుమారం. నియమ పాలనలో పాషాణ సదృశ కారిన్యం.

90 యేళ్ళు పైబడినా వారి జ్ఞాపక శక్తి అద్భుతం ఆశ్చర్యకరం ! స్వయానా భక్తులే మరచి పోయిన 20-30 యేళ్ళ నాటి సన్నివేశాలు, కుటుంబ సభ్యుల సంగతులు శ్రీ చరణులు చెపుతూ ఉండేవారట. 1968 ప్రాంతాలలో శ్రీవారు విజయవాడ లో విడిది చేశారు. అప్పుడు విశ్వనాథ సత్యనారాయణ గారు స్వామివారి దర్శనార్థమై వెళ్ళి - అప్పుడు వారు రాస్తున్న “దేవీత్రిశతి” లోని కొన్ని శ్లోకాలు వినిపించారట. విశ్వనాథ వారు చదువుతుంటే స్వామి కళ్ళు మూసుకుని కూర్చున్నారు. వినిపించటం పూర్తయింది కాని స్వామిలో చలనం లేదు. ఏమిరా భగవంతుడా మనం ఇంత కష్టపడి రాస్తే వారికి నచ్చ లేదా ? అని అనుకుంటూ నమస్కారం చేసి బయటకు వచ్చారు. కొద్ది సేపటిలోనే అయ్యా స్వామి వారు పిలుస్తున్నారు అంటూ పిలుపు వచ్చింది. లోపలికి వెళ్ళేరు. ‘నాయనా నేను విన లేదని మనసు కష్టపెట్టుకున్నావా ? మీ యందు ఆ తల్లి దయ సంపూర్ణంగా ఉంది. మీ శ్లోకాలు విని నేను సమాధి లోకి వెళ్ళేను.’ అని అనటమే గాక ఆ శ్లోకాలు తిరిగి వినిపించారట స్వామి ! (ఈ ఉదంతం విశ్వనాథ పావని శాస్త్రి గారు ఒక వ్యాసంలో వివరించారు)

భారతీయ సంస్కృతిని సనాతన ధర్మాన్ని ప్రజ్వలించచేసి, ప్రచారం చేసి ప్రజలకు వాటిపై శ్రద్ధాసక్తులు కలిగించటానికి మహితాత్ములైన కారణజన్ములు గురు రూపంలో అపుడపుడు అవతరిస్తూ ఉంటారు. అరుదైన అట్టి మహాపురుషులలో కంచి ఆచార్యులొకరు. అట్టి మహానుభావులకు సమకాలికులు అవటం వారి సాంగత్య భాగ్యాన్నీ, శిష్యులయి సేవించుకునే అదృష్టాన్ని పొందగలగటం జన్మాంతర సుకృతం అనే చెప్పాలి. పరమాచార్యుల వారు యతి లోక చక్రవర్తి, అతి లోక ప్రతిభా సంపన్నులు, ఒక మహా పురుషునకు ఒక మహా యోగికి ఉండవలసిన సర్వ లక్షణములు వీరిలో మూర్తీభవించినవి. “శుచిర్జితేంద్రియో వేద వేదాంగాది విచక్షణః” అని పీఠాధీశ్వరుల కుండ వలసిన లక్షణములను శంకర భగవత్పాదుల వారు నిర్వచించి యున్నారు. ఆ నిర్వచనము వీరి పట్ల అక్షరసత్యము.

సర్వజ్ఞ పీఠమనే మాటను సార్థకం చేసిన అసాధారణ శేషముషీ దురంధరులు స్వామివారు. పరమాచార్యుల జీవితం ప్రవచనాలు జాతికి శిరోధార్యాలు. విశ్వమానవ సౌభ్రాతృత్వ భావ వికాసానికి, వసుధైక కుటుంబ నిర్మాణానికి కరదీపికలు. అవే ఈ సంక్షుభిత జగతికి శ్రీరామ రక్ష.

- ప్రొఫెసర్ కౌముభి,
ఫోన్: 9441274034

నేను జీవించి ఉండటం దేనికి ?

భగవంతుని సన్నిధిలో తమ బాధలు చెప్పుకుంటే అవి నివృత్తి అవుతాయని ప్రజలలో ఒక నమ్మకం ఉన్నది. అయితే ప్రజలందరికీ ఈ భగవత్సాన్నిధ్యం లభించడం లేదు. నాలో అట్టి సాన్నిధ్యం ఉందని నమ్మి అమాయకంగా వచ్చి భగవంతుడికి నివేదించుకున్నట్టే నాతో తమ కష్టసుఖాలు చెప్పుకుని తృప్తితో వెలుతున్నారు. వారి నమ్మకాన్ని నేను ఎందుకు కాదనాలి ? ఈ మాత్రమైన వారిలో భగవచ్చింతన ఉన్నందుకు నేను సంతోషిస్తున్నాను. తమ కష్టాలు చెప్పుకుంటే వినడానికి కాకపోతే అసలు నేను ఎందుకు జీవించి ఉండాలి ? అందువల్ల నా శరీరానికి శ్రమ కలిగినా, నా బలం క్షయమైనా నాకే కొదవా లేదు.

అమ్మ అందరికీ అమ్మే
ఐం క్లీం సాః సాః క్లీం ఐం

జయ జయ జగదంబ శివే,
జయ జయ కామాక్షి,
జయ జయ ద్రిసుతే,
జయ జయ మహేశ్వరయితే,
జయ జయ చిద్దగన కౌముదిధారే । (మూక పంచశితి)
జయ జయ కామాక్షి! జయ జయ కామాక్షి! జయ జయ కామాక్షి !

బాలాస్తుతి

ఆయీ, ఆనందవల్లీ, అమృతకరతలీ ఆదిశక్తి పరాయీ
మాయా, మాయాస్వరూపీ, స్పటిక మణియయీ, మామతంగీ, షడంగీ,
జ్ఞానీ, జ్ఞాన స్వరూపీ, నలిన పరిమలీ, నాద ఓంకార యోగీ,
యోగీ యోగాసనస్థా భువనవ శకరీ సాన్దరీ, ఐం, నమస్తే ॥ 1

బాలా, మన్త్రే కటాక్షీ, మమహృదయ సఖీ, ముక్తభావ ప్రచండి,
వ్యాలీ యజ్ఞోపవీతీ వికటకటితటీ వీరశక్తి ప్రసాదీ
బాలే బాలేన్ద్రమాలే మదగజభుజ హస్తాభిషేక్తీ స్వతన్త్రీ
కాలీ త్వాం కాలరూపీ, ఖగ గలన హృదీ కారణీ క్లీం నమస్తే ॥ 2

మూలాధారే మహిమ్నీ, హుతవహనయనీ, మూలమన్త్రీ త్రినేత్రీ
హారాః కేయూరవల్లీ, అఖిలసుఖకరీ, అమ్మికాయాః శివాయా
వేదే వేదాన్తరూపీ వితత ఘనతటీ, వీరతన్త్రీ భవానీ,
శౌరీ సంసార యోనీ, సకల గుణమయీ తేఽద్య శ్రీం సాః నమస్తే ॥ 3

ఐం క్లీం సాః సర్వమన్త్రే మమ వరశు భకరీ, అంగనా చేష్టితాయా
శ్రీం హ్రీం క్లీం బీజముఖ్యైః దినకర కిరణైః జ్యోతిరూపే, శివాభ్య
హ్రం హ్రీం హ్రూం హేమవర్ణే హిమ కరకిరణా భాసమా నేన్ద్రచూడే
క్షాం, క్షీం, క్షూం, క్షౌమవాసే, సకల జయకరీ, శక్తిబాలే నమస్తే ॥ 4

ఓం త్రిపురేశ్వరే చ విద్మహే కామేశ్వరీచ ధీమహి తన్నో బాలా ప్రచోదయాత్॥

శ్రీ కామాక్షీదేవి - కాంచీ పురం

కాంచీపురాశ్రితే దేవి కామాక్షీ సర్వమంగళా

చింతనామాత్ర సంతుష్టా చింతితార్థఫలప్రదా॥

శ్రీకరము, శుభప్రదము, పుణ్యప్రదము, ముక్తిదాయకమైన పవిత్ర స్థలమని పదునెనిమిది పురాణములలో ప్రశంసించబడిన దివ్యక్షేత్రము కాంచీపురము.

అయోధ్యా మధురామాయా కాశీ కాంచీ అవంతికా

పూరీ ద్వారవతీచైవ సపైతే మోక్షదాయకాః

మోక్షదాయకమైన సప్తనగరములలో పుణ్యవివర్ధిని అని కీర్తించబడిన కాంచీ క్షేత్రము సుప్రసిద్ధములైన దేవాలయములతో విరాజిల్లుటచే సగరేషు కాంచీ దేవాలయ నగరమని ప్రాశస్త్యము చెందెను.

కాంచీపురము భూదేవికి నాభిస్థానంగా వివిధ పురాణాలలో, పురాతన గ్రంథాలలోను అభివర్ణింపబడినది. శాక్తేయులకు మూడు ముఖ్యమైన పీఠములలో ప్రధానమైన కామరాజ పీఠము, శైవులకు ప్రధానమైన పృథ్వీలింగ క్షేత్రము, వైష్ణవులకు ప్రధానమైన వరద రాజస్వామి దేవాలయము కంచిలోనే ఉన్నవి.

దేవాలయము అనగా భగవంతుడు అర్చామూర్తియై నెలవైనదని అర్థము.

మాతృప్రేమచే జనావళిని కాపాడుచున్న తల్లి కంచి కామాక్షి శ్రీ లలితా త్రిపురసుందరియేయని కొలువబడుచున్న దివ్యజనని. శ్రీ విద్యా స్వరూపిణియగు శ్రీ మహాత్రిపురసుందరి యొక్క శక్తి స్వరూప బింబములతో శ్రీ కంచికామాక్షి మూల విగ్రహయొక్కటే శ్రీ లలితా మహాత్రిపురసుందరి స్వరూపుగుణ సంపూర్ణమైన బింబమై విరాజిల్లుచున్నది.

అమ్మ ఆది పరాశక్తి ప్రపంచంలో సమస్త జీవరాసులను సంరక్షించెను. భక్తులపై ఆ తల్లి శ్రీ కాంచీక్షేత్రమున కరుణారస పరిపూర్ణయై శ్రీ కామాక్షిగా ఆవిర్భవించెను.

శ్రీ కామాక్షి వైభవము మార్కండేయ పురాణమునందలి దేవీమహాత్యంబను అధ్యాయమందును, బ్రహ్మాండ పురాణములోని లలితోపాఖ్యానము నందును, స్కంద పురాణములోని సనత్కుమార సంహితయందును, కాంచీ పురాణమునందును వర్ణించబడినది.

శక్తి పీఠములు ఏభై ఒక్కటి (51).

అందు ఓడ్యాణ పీఠమనబడు జగన్మాధము, జాలంధర పీఠమునబడు జ్వాలాముఖి, కామరాజ పీఠమని ప్రసిద్ధమైన కాంచీపురము ముఖ్యమైనవి. మూడింటిలోను భూమికి నాభిస్థానమై అలరించు శ్రీ కాంచీక్షేత్రము ప్రసిద్ధమైనది.

కామాక్షి: - కామము అనగా కోరిక. అక్షి అంటే నేత్రములు. భక్తుల కోరికలను తన కడగంటి చూపులతో నెరవేర్చు దైవమగుటచే కామాక్షిగా ప్రాశస్త్యము చెందెను. కా బ్రహ్మ యొక్క పత్ని సరస్వతి, మా విష్ణు పత్నియైన లక్ష్మి! అక్షి - వారిరువురను తన రెండు నేత్రములుగా ధరించిన దేవి అని తేలుపుటకె యిచ్చట లక్ష్మి, సరస్వతి, కామాక్షుల విగ్రహములున్నవి.

అంతేకాక లక్ష్మీ సరస్వతులిరుపక్కల నిల్చి చామరము వీచి సేవించుచుండ శ్రీ కామాక్షిదేవి కాంచీపురమున కొలువై యున్నదని పురాణములందు చెప్పబడినది.

సచామర రమావాణీ సవ్యదక్షిణ సేవితాయై నమః

అని శ్రీ లలితా సహస్రనామ స్తోత్రమున చెప్పబడినది. శ్రీ పరాంబికకు కుడిభాగమున లక్ష్మీదేవియు, ఎడమ భాగమున సరస్వతీ దేవియు వింజామరలు వీచుచు శ్రీ కామాక్షిదేవిని సేవించుచున్నారని ఈ స్తోత్రనామమందు సూచింపబడినదని పెద్దల అభిప్రాయము.

కరుణారసపూరితమైన తన కనుచూపుచే భక్తుల కోర్కెలు నెరవేర్చుచున్న మహా మహిమాన్వితమైన దేవి యగుటచే కామాక్షి అని పిలువబడుచున్నది.

భక్తులకు ఐశ్వర్యము ప్రసాదిస్తూ వారి యాశలను, కామమును తన కనుచూపుచే - అక్షి వీక్షణచే పూర్తి చేయుటచేతను, చతుర్థ పురషార్థమగు మోక్షమును కలుగుజేయు మహిమను పొందిన కన్నులు కలదగుట చేతను, కామిత ఫలితమును పది రెట్లు అనుగ్రహించుట చేతను కామకోటి కామాక్షియని కరుణనిండిన కన్నులతల్లి కంచికామాక్షిగా స్తుతింపబడుచున్నది.

జయ జయ కామాక్షి జయ జయ కామాక్షి జయ జయ కామాక్షి

సకల సౌభాగ్యం సంప్రాప్తించుటకు శ్రీ మీనాక్షీదేవి, బాలా త్రిపురసుందరీ గాయత్రీ మంత్రములు పఠించవలెను

ఓం త్రిపుర సుందరి విద్మహేకామేశ్వరీ చ ధీమహి తన్నో బాలా ప్రచోదయాత్

ఓం ఉబ్బిలియైచ విద్మహే సుందరీయాయై చ ధీమహి తన్నో మీనాక్షీ ప్రచోదయాత్

అమ్మా! కంచి కామాక్షీదేవీ! ఫాలలోచనీ! శివుడు సూర్యచంద్రులను కన్నులుగా ధరించిన దివ్యపురుషుడు. ఆయన కన్నులు మూసి లోకమంతా అంధకారమగుటకు కారకురాలైన తల్లివి. నీవు ఏ పని ఆచరించినా లోక శ్రేయస్సుకే కదమ్మా! అప్పుడు శివుడు నిన్ను కాత్యాయనీ మహర్షి కుమార్తెగా జన్మించునట్లు చేసాడు. ఆ సృష్టి, స్థితి, లయకారకుని అదేశానుసారము నీవు జన్మించి, కంచిలో వేంచేసిన ఏకామ్రనాథుని అర్చించావు. నీ అర్చనలకు ముగ్ధుడై ఆయన నిన్ను ఇల్లాళిగా స్వీకరించెను. ఆవిధంగా బాలవై, శివుని అర్ధాంగిగా కంచి క్షేత్రమందు భక్తుల కోరికలను నెరవేర్చే కామాక్షిగా, మంగళమూర్తిగా విలసిల్లు నిన్ను సేవించే భాగ్యాన్ని ప్రసాదించావు కదా తల్లీ!

అమ్మా! కామాక్షీదేవీ! పాహిమాం పాహిమాం

జగన్మాత సతీదేవి వీపు భాగం (కంకాళము) మరియు నాభి భాగము కంచి క్షేత్రంలో పడినట్లుగా పురాణాలలో చెప్పబడుతోంది.

అష్టాదశ శక్తి పీఠాలలో రెండవది, అతి పవిత్రమైనది కంచి కామాక్షీ అమ్మవారి శక్తిపీఠం. కంచి అంటే ఒడ్డాణం లేక మొలనూలు అని అర్థము. ఈ క్షేత్రములో వడ్డాణం ధరించిన అమ్మ దర్శనమిస్తుంది. ఇది సప్త మోక్ష పురాణాలలో ఒకటిగా ప్రసిద్ధి చెందిన ముక్తి క్షేత్రం. మిగిలినవి అయోధ్య, మధుర, కాశీ, మాయాపురి, అవంతిక, ద్వారక.

అమ్మ జగన్మాత కామాక్షీదేవిని పూజించే భక్తుల మనోభీష్టాలు తప్పక నెరవేరుతాయి. కష్టాలు దరిచేరవు. అమ్మ అనుగ్రహంతో విజయాలు సిద్ధిస్తాయి.

శ్రీ కామాక్షీదేవి శక్తిపీఠం పంపా నదీ తీరంలో అలరారుచున్నది. ఈ శక్తి పీఠం ముక్తి పీఠంగా చెప్పబడుచున్నది. కంచి అమ్మవారు బంగారు విగ్రహంతో అలరారుచుండును. అందుచేతనే అమ్మ బంగారు కామాక్షిగా ప్రాశస్త్యము చెందెను. కాలక్రమంలో ఈ విగ్రహం దోపిడికి గురి కాబడినది.

కామాక్షి అనగా కోరికలు తీర్చే కన్నులు కల శక్తి స్వరూపిణి అని అర్థం. దయామయి, కరుణామయి. కంచి కామాక్షీ దేవి వాగ్రూపిణి. ఫలలోచని మాత ఎఱ్ఱని కాంతితో ప్రజ్వరిల్లుతుంది.

శ్రీ కామాక్షీదేవి కాంచీపుర పుణ్యక్షేత్రంలో నిత్యపూజలు అందుకుంటూ ఆరాధించబడుచున్న కన్నతల్లి.

వైకుంఠవాసి శ్రీ మహావిష్ణువు వరదరాజస్వామి రూపంలో కంచి క్షేత్రములో దర్శనమిస్తారు.

కాశీ, కాంచీపురాలు శివుడి రెండు కళ్ళు అని బ్రహ్మాండ పురాణంలో చెప్పబడినది. పరమేశ్వరుని కన్నులలో ఒకటిగా కాంచీపురం ప్రసిద్ధిచెందినది.

భండాసురుడు అనే రాక్షసుడు అపరిమిత బలసంపన్నుడు. అతడు దేవతలను అనేక కష్టములకు గురిచేయుచుండెను. అంతట దేవతలు తమను ఆ బాధల నుండి విముక్తి కలిగించమని శివుని ప్రార్థించారు. వారి ప్రార్థనలను మహేశ్వరుడు శ్రద్ధగా ఆలకించెను. పిమ్మట కైలాస పర్వతంలో ఒక గుహ ద్వారా కాంచీపురం చేరుకొని జగన్మాతను ప్రార్థించమని దేవతలకు చెప్పెను.

శివుని సలహా ప్రకారం దేవతలు కాంచీపురం వెళ్ళి పూజలు చేసారు. వారి పూజలకు దేవి మెచ్చుకొనెను. తక్షణమే బాల రూపంలో దేవి భండాసురుని వధించి తన ఉగ్రరూపమును మార్చుకొనెను. ఆ బాల రూపమే కామాక్షీ దేవిగా అవతరించెను.

శంకరుడు త్రినేత్రుడు. సూర్య చంద్రులు రెండు కళ్ళు. మూడవ కన్ను అగ్ని స్వరూపం. పాపాలను బూడిదను చేసే జ్ఞాన నేత్రం.

ఒకనాడు కైలాసంలో శివుడు ధ్యానం చేసుకుంటున్నాడు. అప్పుడు పార్వతీదేవి లీలా విలాసంగా శివుడి కళ్ళను తన చేతులతో కొన్ని క్షణాలు మూసివేసింది. అప్పుడు లోకమంతా అంధకార మలుముకొన్నది. సూర్యచంద్ర కిరణాలు ప్రసరించని పార్వతీదేవి శరీరం నల్లగా మారిపోయింది.

శివుడు “పార్వతీ! ఏమిటీ పని” అని అడుగగా ఆమె శరీరం నల్లగా మారుటచే అలిగి శివుణ్ణి భూలోకంలోని ఆమ్రుఫల చెట్టు క్రింద నివశించమనెను. ఆ విధంగా త్రినేత్రుడు భూలోకంలో కంచి క్షేత్రంలో కల ఏకామ్ర ఫల చెట్టు క్రింద తపస్సు చేసుకుంటూ కూర్చొనెను. కావున శివుడు ఏకామ్రేశ్వరుడైనాడు. ఏకామ్రము అనగా ఒకే ఒక మామిడికాయ కలది అని భావము. ఈ మామిడి చెట్టు ఆకుల ఆకారం ఒక దానితో ఒకటి పోలిక ఉండదు. పండు కూడా వివిధ రుచులలో ఉంటుంది.

పిమ్మట పార్వతి తాను చేసిన పొరపాటును గ్రహించి పరితపించెను. అంత శివుడు “దేవీ నీవు నా కన్నులు మూయుటవలన సూర్యచంద్రుల గమనము లేక ప్రళయం సంభవించి జీవహింస జరిగింది. ఆ పాపం వలన నీ శరీరము నల్లగా మారినది” అని చెప్పెను.

అప్పుడు పార్వతి పరిష్కారమార్గమును కోరగా శివుడు “దేవీ! నీవు చిన్నపిల్ల రూపంలో బదిరికాశ్రమానికి వెళ్ళు. ఆ ఆశ్రమంలో కాత్యాయన మహర్షి నిన్ను పుత్రికగా స్వీకరించి, కాత్యాయని అని పిలుస్తాడు. నిన్ను ఎనిమిది సంవత్సరాలు పోషిస్తాడు. పిదప అతనికి మోక్షం సిద్ధిస్తుంది. అనంతరం కాశీనగరం మీదుగా కాంచీపురమునకు వెళ్ళుము. అక్కడ కల సైకత లింగాన్ని పూజించు” అని చెప్పెను.

పార్వతీదేవి అలాగే చేసింది. కాంచీపురంలోని మామిడి చెట్టు క్రిందవున్న ఏకామ్రేశ్వరుడి సైకతలింగమును గుర్తించెను. ఏకామ్రము అనగా ఒకే మామిడిపండు అనగా జ్ఞానము. అట్టి చెట్టు క్రింద చేసిన మంత్ర జపము కోటి రెట్లు పుణ్యాన్ని లభింపజేస్తుంది. పార్వతీదేవి అక్కడ నిర్మలమైన మనస్సుతో నిశ్చల ధ్యానంతో తపస్సు చేయసాగెను. అచ్చట కాత్యాయనిని చూచిన నారదుడు పంచబాణ మంత్రమును ఉపదేశించాడు.

మన్మథాత్మకమైన శివ పంచబాణ మంత్రమును పార్వతీ దేవి దీక్షగా పఠించసాగెను. దాని ప్రభావంతో శివునిలో మోహగ్ని కలిగింది. దీనిని తగ్గించేందుకు గంగాదేవి నీటి ప్రవాహాన్ని పెంచి శివుడికి కొంత ఉపశమనాన్ని కలిగించింది.

పార్వతీదేవిని పరీక్షించదలచిన శివుడు గంగను పిలిచి, గౌరి తపస్సును పరీక్షించి రమ్మని చెప్పెను. శివాజ్ఞ ప్రకారం గంగ తన ప్రవాహాన్ని విపరీతంగా పెంచింది. అంత పార్వతీదేవి విష్ణుమూర్తిని ప్రార్థించెను. విష్ణువు ఆదేశానుసారము పార్వతి సైకత లింగమును గట్టిగా కౌగలించుకొనెను. పార్వతీదేవి స్పర్శ తగలగానే శివుడు పులకించి ప్రత్యక్షమయ్యెను. ఆ సమయంలో కౌగలించుకున్న గుర్తులుగా ఏకామ్రేశ్వర సైకత లింగంపై కాత్యాయని ఆభరణాల గుర్తులు ఈనాటికీ కనిపిస్తాయి. దేవతలందరూ వచ్చి పార్వతీ పరమేశ్వరుల వివాహం జరిపించారు. వివాహం జరిగిన సంతోషంతో పార్వతీదేవి

తన చల్లని చూపులతో భక్తులందరిపైన అమృతం కురిపించినది. భక్తుల అభీష్టములను నెరవేర్చింది. కావున శివుడు ఆమెకు కామాక్షీదేవి అని పేరు పెట్టెను.

పార్వతీదేవి, ఏకామ్రేశ్వరుల వివాహాన్ని ప్రమథగణాలు, దేవతలు కన్నులపండువుగా తిలకించారు. వారి కోరికపై నూతన దంపతులు కాంచీపురంలోనే ఉండిపోయారు.

కాంచీపురము దేవాలయాల నగరంగా ప్రసిద్ధికెక్కింది. అమ్మవారి ఆలయ ప్రాంగణం విశాలంగా, వివిధ దేవతామూర్తులతో కన్నుల పండువుగా వుండును. కామాక్షీ అమ్మవారు దర్శనము పరమపావనము.

గర్భాలయంలో అమ్మవారు పద్మాసనంపై ఆశీసురాలై ఉంది. నాలుగు భుజాలతో దర్శనం ప్రసాదిస్తూ భక్తులను తరింపజేస్తున్నది. పాశం, అంకుశం, చెఱకుగడ, ధనస్సు, పుష్పబాణములను ధరించి ఉంది.

కామాక్షీ అమ్మవారు తన కంటి చూపులతోనే భక్తుల కోర్కెలను తీరుస్తున్నది. ఆ తల్లికి ఎదురుగా పూల సజ్జరూపు నిర్మాణంలో ఉన్న శ్రీచక్రము ఆదిశంకరాచార్యుల వారు ప్రతిష్ఠించారు.

నాభి స్తంభము (సంతాన స్తంభము):

సతీదేవి శరీర భాగములలో నాభి పడిన స్థలము కాంచీపురము. కంచి అనగా వడ్డాణము అని కూడ అర్థము కలదు. నాభికి మీదనే వడ్డాణము ధరింపజేస్తారు. అమ్మవారి ఆలయ ప్రాంగణములో యున్న ఒక స్తంభము నాభి (సంతాన) స్తంభముగా ప్రసిద్ధి చెందినది. అయోధ్యను పరిపాలించిన దశరథ మహారాజు పుత్రకామేష్టి యాగము చేయుటకు పూర్వమే పుత్ర సంతానము కొరకు ఈ నాభి (సంతాన) స్తంభమునకు ప్రదక్షిణ చేసెనట. ప్రస్తుతము మూలస్థానములో వెండి కవచము పెట్టిన స్తంభములో నాభి వంటి రంధ్రము కలదు. భక్తులు యిచ్చటి కుంకుమను ధరించి, ఈ స్తంభమునకు ప్రదక్షిణ చేయుట శ్రేయస్కరము.

అరూపలక్ష్మి-కామాక్షీ అమ్మవారి సన్నిధికి ఎడమ ప్రక్కన అరూపలక్ష్మి సన్నిధి కలదు. ఒకసారి వైకుంఠములో శ్రీ మహావిష్ణువు ఏకాంతముగా ఉన్న సమయమున శ్రీ మహాలక్ష్మి ఆయనతో నేను తెల్లగా అందముగా ఉన్నాను. మీరు నల్లగా ఉన్నారు అని ఎగతాళి చేసెను. అంత శ్రీహరి కోపముతో “నీవు సౌందర్యవతివి. అందుచేతనే గర్వముతో పరిహాసము చేయుచున్నవు. నీ సౌందర్య రూపము పోయి అరూపిగా మారిపోవుగాక! అని శపించెను.

“పరిహాసము చేసినందుకు శపించుట మంచిదికాదు. కావున శాప విమోచమునకు మార్గము చెప్పుము” అని లక్ష్మి ప్రాధేయపడెను. శాప విమోచనము కలుగుటకు కాంచీపురము కామాక్షీ అమ్మవారిని అర్చించుము” అని విష్ణుమూర్తి చెప్పెను.

శ్రీహరి ఆనతి ప్రకారము లక్ష్మి కాంచీపురమునకు వెళ్ళెను. కామాక్షీ అమ్మవారు “లక్ష్మీ! నీవు నా గురించి తపస్సు చేయనవసరం లేదు. నా ప్రక్కనే ఉంటూ ధ్యానము చేయుము. నన్ను దర్శించిన భక్తులు సమర్పించిన నిర్మాల్య కుంకుమను నీ శిరస్సు నుండి పాదముల వరకు పూసిన పిదప దానిని తీసికొని భక్తులు తమ నొసటిపై ధరించిన యెడల నీకు సౌందర్య రూపము తిరగి సిద్ధిస్తుంది. అంతేకాక వారి అభీష్టములు నెరవేరును” అని చెప్పెను. ఆ విధంగా భక్తులు ఆచరించుటవలననే శ్రీ లక్ష్మీదేవి యొక్క అరూపము పోయి సుందరరూపముతో వెలుగొందుతున్నది. ఈ నాటికీ భక్తులు అమ్మవారు చెప్పిన విధంగా ఆచరించి తమ కోరికలను నెరవేర్చుకొనుచున్నారు.

కామాక్షీ అమ్మవారి కుడి ప్రక్కన వెలుపలి గోడలో సౌందర్య లక్ష్మి భక్తులకు కృతజ్ఞతా పూర్వకంగా రెండు చేతులు జోడించి నమస్కరిస్తున్న భంగిమలో దర్శనము ప్రసాదిస్తుంది.

ఆ ప్రక్కనే సన్నిధిలో ఉన్న శ్రీహరి లక్ష్మీదేవి సౌందర్యమును కొంటెగా చూచుచున్న భంగిమ కలదు. కొంటెగా చూస్తున్న శ్రీహరిని దొంగా అని లక్ష్మి పిలిచినది. అందుచేతనే ఆయన కళ్ళా పెరుమాళ్ అని ప్రాశస్త్యము చెందెను.

అరూప లక్ష్మి సన్నిధికి సమీపముననే వారాహి సన్నిధి కలదు. ఈ అమ్మవారిని దండనాథురాలు అని అందురు. ఈమె కామాక్షీ అమ్మవారి సేనాధిపతి. సాధారణంగా భక్తుల తప్పులను అమ్మ మన్నిస్తుంది. కాని వారాహి మన్నించదు. ఆశ్వీయుజ మాసము పూర్వ ఫల్గుణీ నక్షత్ర మున్న రోజు అమ్మవారి జన్మదినము.

మూలస్థానములో కామాక్షీ అమ్మవారి ప్రక్కగా తపః కామాక్షి కలదు. ఈ తల్లి పంచాగ్నిలో తపస్సు చేయుచున్నది. ఈ అమ్మవారికి హృదయపూర్వకంగా నమస్కరించిన యెడల కోరికలు నెరవేరును.

కామాక్షీ అమ్మవారి ముందు శ్రీ చక్రశిల ఆదిశంకరాచార్యుల వారిచేత ప్రతిష్ఠింపబడినది. శ్రీ చక్రపూజ చేసినచో విశేష ఫలము సిద్ధించును.

ఈ క్షేత్రంలో ప్రపంచంలోని శక్తిసంతా తనలోనికి ఆకర్షించుకొన్న కామకోటి పీఠం అనే ఒక బిలం ఉంది. కంచి యావత్తూ ఈ శక్తి చిదాకాశరూపంలో వ్యాపించి ఉన్నది. అందువల్లనే ఊరిలో ఉన్న 108 శివాలయాలలోను అమ్మ వారికి ప్రత్యేక మందిరము లేదు. శ్రీవిద్యకు ప్రధానమైన లలితా సహస్రనామ, లలితాత్రిశతి వంటి అన్ని స్తోత్రాలలోను, గ్రంథాలలోను కామకోటి ప్రసక్తి ఉన్నది. కామం అనగా అక్షరము. ఇచ్చట చేసే మంత్ర జపం పరమ పావనమైనది. అంతేకాక మంత్రములోని ప్రతి అక్షరమునకు కోటివేల ఫలితం కలుగుతుంది. అందుచేతనే శ్రీ ఆది శంకరాచార్యుల వారు ఈ క్షేత్రంలో కామకోటి శక్తిపీఠం స్థాపించారు.

ఆదిశంకరులు స్వయంగా కామాక్షీదేవి శక్తిపీఠాన్ని ప్రతిష్ఠించారు. కంచీలో ఏ ఆలయంలో ఉత్సవం జరిగినా ఊరేగింపు అమ్మవారి ఆలయానికి ప్రదక్షిణంగా వెళ్లే విధంగా ఆలయాన్ని నిర్మించడం విశేషం.

కామకోటి పీఠాన్ని శ్రీరాముడు, బలరాముడు వంటి పురాణపురుషులు, హయగ్రీవుడు, అగస్త్యుడు, దుర్వాసుడు, వ్యాసుడు, మొదలైన మహా పురుషులు సేవించినట్లు పురాణాలు చెబుతున్నాయి.

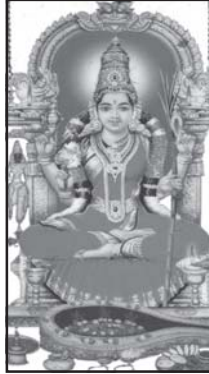
కాంచీపురము తమిళనాడు రాష్ట్రంలో చెన్నై నగరమునకు 75 కిలోమీటర్ల దూరంలో ఉంది. తిరుపతి నుంచి కంచీకి 110 కిలోమీటర్లు.

ఓం శ్రీ కంచీ కామాక్షి మాత్రే నమో నమః

ఓం మహిషాసుర నిర్వాశ విధాత్రి వరదే నమః

రూపందేహి జయందేహి యశోదేహి ద్విజో జహి॥

మహిషారుని వధించిన మాతా! వరదాయిసీ! నీకు నమస్కారము. రూపమును జయమును యశస్సును ప్రసాదించుము. శత్రువులను సంహరింపుము.

భజే శ్రీచక్ర మధ్యస్థాం! దక్షిణోత్తరయోస్పదా

శ్యామావర్తాళి సంసేవ్యాం! భవానీం లలితాంబికమ్॥

దక్షిణ భాగంలో శ్యామలాదేవి, ఎడమ భాగాన వారాహి సేవిస్తుండగా మధ్యలో

శ్రీ చక్రమందు దర్శనం సంప్రాప్తిస్తున్న లలితాంబికను ఆరాధిస్తున్నాను.

గరిమెళ్ళ సీతారామదాసు

ఫోన్ : 9346023679

శ్రీ శంకరాచార్య కృత గణేశ పంచరత్నమ్

1. ముదాక రాత్తమోదకం సదా విముక్తి సాధకం
కలాధ రావతంసకం విలాసి లోకరక్షకమ్
అనాయకై కనాయకం వినాశి తేభ దైత్యకం
నతాశుభాశునాశకం నమామి తం వినాయకమ్ ॥

ఆనందముతో హస్తమందు మోదకమును ధరించిన వాడును, ఎల్లప్పుడు విముక్తి సాధకుడును, చంద్రుని ఆభరణముగా శిరస్సున ధరించిన వాడును, విలాసి లోకమునకు రక్షకుడును, సర్వ లోకమునకు మరి యొక ప్రభువు లేని ఏకైక నాయకుడను, గజాసురుని నాశనము చేసిన వాడును, నమస్కరించు వారల అశుభములను శీఘ్రముగా నశింప చేయు వాడును నగు వినాయకుని నమస్కరింతును.

2. నతేత రాతి భీకరం నవోదితార్కభాస్వరం
నమత్సరారి నిర్జరం నతాధికాప దుద్ధరమ్
సురేశ్వరం నిధీశ్వరం గజేశ్వరం గణేశ్వరం
మహేశ్వరం త మాశ్రయే పరాత్పరం నిరంతరమ్ ॥

తనకు నమస్కరించని వారలకు అత్యంత భయంకరుడును, నూతనముగా ఉదయించిన సూర్యునివలె ప్రకాశించుచున్న వాడును, నమస్కరించు సురాసురులు గలవాడును, నమస్కరించు వారల అధికమైన ఆపత్తులను పోగొట్టు వాడును, సురేశ్వరుడును నిధీశ్వరుడును గజేశ్వరుడును ప్రమథ గణేశ్వరుడును మహా ప్రభువును పరాత్పరుడును నగు, ఆ వినాయకుని నిరంతరము ఆశ్రయింతును.

3. సమస్తలోక శంకరం నిరస్తదైత్యకుంజరం
దరేతరోదరం వరం వరేభవక్త్ర మక్షరమ్
కృపాకరం క్షమాకరం ముదాకరం యశస్కరం
మనస్కరం నమస్కృతాం నమస్కరోమి భాస్వరమ్ ॥

సమస్త లోకమునకు సుఖమును కలుగ చేయువాడును, నశింపచేసిన రాక్షస శ్రేష్ఠులు గలవాడును, పెద్ద పాట్ల గలవాడును, శ్రేష్ఠుడును, శ్రేష్ఠమైన గజవక్త్రము గలవాడును, నాశరహితుడును, కృపకు క్షమకు సంతోషమునకు నిలయమైనవాడును, నమస్కరించు వారలకు చక్కని మనస్సును కలుగ చేయు వాడును, ప్రకాశించు ఆ వినాయకుని నమస్కరింతును.

4. అకించనార్తి మార్జనం చిరంతనోక్తి భాజనం
పురారి పూర్వనందనం సురారిగర్వచర్వణమ్
ప్రపంచనాశభీషణం ధనంజయాదిభూషణం
కపోదానవారణం భజే పురాణవారణమ్ ॥

దరిద్రుల ఆర్తిని పోగొట్టువాడును, వేదములకు నిలయమైనవాడును, పరమేశ్వరుని పెద్ద కుమారుడును, రాక్షస గర్వ భంజకుడును, ప్రపంచనాశమందు భయంకరమైనవాడును, అగ్ని మున్నగు దేవతలకు అలంకారమైనవాడును, గండ స్థల మందు స్రవించు మద జలమును నివారించుచున్న వాడును నగు అనాదిసిద్ధ గజమును (వినాయకుని) సేవించెదను.

5. నితా న్తకాన్త దన్తకాన్తి మన్త కాన్తకాత్మజమ్
అచి న్తరూప మన్తహీన మన్తరాయకృ న్తనమ్
హృద న్తరే నిర న్తరం వసన్తమేవ యోగినాం
త మేకదన్త మేవ తం విచిన్తయామి సంతతమ్ ॥

అత్యంత మనోహరమైన దన్తకాన్తి గలవాడును, మృత్యుంజయుని పుత్రుడును, వాఙ్మనసాతీతమైన రూపముగల వాడును, నాశరహితుడును, సర్వ ప్రతిబంధక నాశకుడును, యోగుల హృదయ పుండరీకములందు నిర న్తరము వసించు వాడును నగు ఆ యేకదంతునే నిర న్తరము స్మరించుదును.

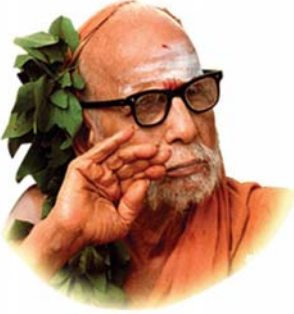
6. మహాగణేశపంచరత్న మాదరేణ యోఽన్యహం
ప్రజల్పతి ప్రభాతకే హృది స్మర న్గణేశ్వరమ్
అరోగతా మదోషతాం సుసాహితీం సుపుత్రతాం
సమాహితాయు రష్టభూతి మభ్యుపైతి సోఽచిరాత్ ॥

ఎవడు ఈ మహాగణేశ పంచరత్నమును ఆదరముతో స్రతి నిత్యము గణేశ్వరుని హృదయమున స్మరించుచు ప్రాతః కాలమున పఠించునో, అతడు ఆరోగ్యమును పాప రాహిత్యమును యోగ్యమైన సాహిత్యమును యోగ్య సంతతిని పూర్ణాయువును అష్టైశ్వర్యములను శీఘ్రముగా పొందును.

శ్రీ శంకర భగవత్పాద కృతమగు, గణేశ పంచరత్నము సమాప్తము.

శ్రీ శంకరభగవత్ పూజ్య పాద పూజా విధానము

“ఇంకా మనలో మిగిలి ఉన్న ఈ మాత్రపు మత క్రమశిక్షణకు కారణము ఆచార్యులవారేనని ఎప్పుడూ మరచిపోరాదు. గోకులాష్టమి, నవరాత్రులవలే ఆచార్యులవారి జయంతి జరుపుకోవాలి. వారి పాదుకలు ప్రతి నిత్యం పూజించాలి. వారి అనుగ్రహాన శుభవరంపర కలుగుతుంది.”

అనే మహాస్వామివారి అదేశమును ఆచరణలో ఉంచుకొనుటకు ఆనక్తి కలిగిన భక్తకోటి ప్రయోజనార్థమై “శ్రీ శంకరభగవత్ పూజ్యపాద పూజా విధానము” కామకోటి మాసపత్రిక మే 1968 నుండి గ్రహింపబడి పునః ప్రకటించడమైనది.”

పూజా కల్పము

గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః గురుర్దేవో మహేశ్వరః

గురుస్సాక్షాత్పర బ్రహ్మ తస్మై శ్రీ గురవే నమః ॥

అస్మచ్చీ గురుచరణారవిందాభ్యాం నమః ।

(ఇట్లు గురువందనము చేసి - అటుపిమ్మట ఆచమనము చేసి సంకల్ప చేయవలయును.)

శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజం

ప్రసన్న వదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥

శ్లో॥ దీపస్థం బ్రహ్మ రూపాసి జ్యోతిషాం ప్రభు రవ్యయ ।

సౌభాగ్యం దేహిపుత్రాంశ్చ సర్వాన్మామాంశ్చ దేహిమే ॥

(దీపమాలే పుష్పాక్షతాన్ని నిక్షిప్త్య, దీపము వద్ద పుష్పాక్షతలను ఉంచవలెను.)

మమోపాత్త దురితక్షయద్వారా శ్రీ పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థం శుభే శోభనే ముహూర్తే శుభతిథౌ.... మమసంభావిత సకల దురిత నివారణార్థం ఇష్టకామ్యార్థ సిద్ధ్యర్థం జ్ఞానవైరాగ్య సిద్ధ్యర్థం శ్రీశంకర జయన్తీ పుణ్యకాలే శ్రీ మచ్చంకర భగవత్పూజ్యపాద ప్రసాద సిద్ధ్యర్థం శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాద పూజాం కరిష్యే! (ఇట్లు సంకల్పము చేసి.)

తదంగ కలశారాధనం కరిష్యే ।

కలశే గంధ పుష్పాక్షతైరభ్యర్చ్య ॥

శ్లో॥ కలశస్యముఖే విష్ణుః కంఠే రుద్ర స్సమాశ్రితః ।
 మూలే తత్ర స్థితో బ్రహ్మ । మధ్యేమాతృగణాస్ప్రతాః ॥
 కుక్షౌతు సాగరాస్సర్వే సప్తద్వీపావసుంధరా ।
 ఋగ్వేదోధయజుర్వేద స్సామవేదోవ్యాధర్వణః ॥
 అంగైశ్చసహితాస్సర్వే కలశాంబు సమాశ్రితాః ॥
 కలశపూజను కావింపవలయును.

(ఆ తరువాత... ముందుగా మహా గణాధిపతి పూజ నాచరించవలయును.)

సకల కార్య నిర్వహ్ను తా సిద్ధ్యర్థం
 మహా గణాధిపతి పూజాం కరిష్యే.
 వక్రతుండ మహాకాయ కోటిసూర్య సమప్రభ ।
 అవిష్ణుం కురు మే దేవ సర్వకార్యేషు సర్వదా ॥

(ఇట్లు విఘ్నేశ్వర ప్రార్థనము గావించి శ్రీ శంకరాచార్య పూజను చేయవలయును).

ధ్యానము

అజ్ఞానాంతర్గతాన పతితా నాత్మవిద్యోపదేశైః
 ప్రాతుం లోకాన్ భవదవశిఖాతాప పాపచ్యూమానాన్
 ముక్త్యా మౌనం వటవిటపినో మూలతో నిస్సర స్త్రీ
 శంభోర్మూర్తి శ్చరతి భువనే శంకరాచార్య రూపా॥
 శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః ధ్యానం సమర్పయామి.

ఆవాహనము

వేదాంతార్థ తదాభాస క్షీర నీర వివేకినం ।
 నమామి భగవత్పాదం పరమహంస ధురంధరం ॥
 శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః ఆవాహనం సమర్పయామి.

ఆసనము

సర్వజ్ఞ పీఠాధిష్ఠాత్రే నమః శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః నవరత్న
 ఖచిత సువర్ణ సింహాసనం సమర్పయామి.

పాద్యమునకు ఉదకము

పద్మపాదార్చి తాంఘ్రికాయ నమః
 శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః పాద్యం సమర్పయామి.

అర్ఘ్యమునకు ఉదకము

జగత్పూజ్యాయ నమః
 శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః అర్ఘ్యం సమర్పయామి.

అచమనమునకు ఉదకము

చిదానందయ నమః

శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః అచమనీయం సమర్పయామి.

స్నానం

నిర్మలాయనమః

శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః స్నానం సమర్పయామి.

వస్త్రము

కాషాయ వసనో పేతాయనమః

శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః వస్త్రం సమర్పయామి.

యజ్ఞోపవీతము

బ్రహ్మజ్ఞాన ప్రదాయ కాయనమః

శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః యజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి.

చందనము

భస్మద్ధౌళిత విగ్రహాయనమః

శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః గంధం సమర్పయామి.

అక్షతలు

అక్షరాయనమః

శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః అక్షతాన్ సమర్పయామి.

అభరణములు

విశాల వక్షసే నమః

శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః ఆభరణాని సమర్పయామి.

పుష్పములు

సునాసాయ నమః

శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః పుష్పాణి సమర్పయామి.

అష్టవర్షవతుర్వేదినే నమః ద్వాదశాశీల శాస్త్ర విదేనమః సర్వలోక ఖ్యాతశీలాయనమః ప్రస్థానత్రయ భాష్యకృతేనమః పద్మపాదాది సచ్చిష్యాయ నమః పాషండధ్వస్తభాస్కరాయ నమః అద్వైతస్థాపనాచార్యాయ నమః ద్వైతాది ద్విపకేసరిణే నమః వ్యాసవన్దిత సిద్ధాంతాయ నమః వాదనిర్జితమండనాయ నమః షణ్మతస్థాపనాచార్యాయ నమః షణ్మణైశ్వర్య మండితాయ నమః	సర్వలోకానుగ్రహకృతే నమః సర్వజ్ఞత్వాది భూషణాయ నమః శ్రుతి స్మృతి పురాణార్థాయ నమః శ్రుత్యేక శరణ ప్రియాయ నమః సకృత్స్మరణ సంతృప్తాయ నమః శరణాగత వత్సలాయ నమః నిర్వాజకరుణామూర్తయే నమః నిరహంభావ గోచరాయ నమః సంశాంతభక్త హృత్తాపాయ నమః స్వరజ్జానపలప్రదాయ నమః సదసద్వస్తునిముఖాయ నమః సత్తాసామాన్య విగ్రహాయ నమః
---	---

శ్రీశంకర భగవత్పాద చతుర్వింశతి నామావళి:

శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః నానావిధపరిమళ పుత్రపుష్పాణి సమర్పయామి.

ధూపము

వనస్పతి రసోద్భూతో గంధాఢ్యో గంధ ఉత్తమః
ఆప్రేయస్సర్వ దేవానాం ధూపోయం ప్రతిగృహ్య తాం॥
సుజ్ఞానాబ్ధి చంద్రమసే నమః

శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః ధూప మామ్రూపయామి.

భీషము

సాజ్యం త్రివర్తి సంయుక్తం వహ్నినా యోజితం మయా
గృహాణ మంగళం దీపం త్రై లోక్యతిమిరాపహా ॥
అజ్ఞాన తిమిరాదిత్యాయ నమః

శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః దీపం దర్శయామి.

వైవేద్యము

అన్నంచతుర్విధం స్వాదుపయోదధి ఘృతం తథా ॥
నానావ్యంజన శోభాఢ్యం వైవేద్యం ప్రతి గృహ్యతాం॥
నిత్య తృప్తాయ నమః

శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః వైవేద్యం సమర్పయామి.

తాంబూలము

పూగీఫల సమాయుక్తం నాగవల్లిదళైర్యుతం
కర్పూరచూర్ణసంయుక్త తాంబూలం ప్రతిగృహ్యతాం ॥
శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః తాంబూలం సమర్పయామి.

నీరాజనము

చంద్రాదిత్యౌ చ ధరణీ విద్యుదగ్ని స్థమేవచ ।
త్వమేవ సర్వజ్యోతింషి భజనీరాజనం ప్రభో ॥ మహాతేజసే నమః
శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః నీరాజనం సమర్పయామి.

మంత్ర ఘృష్ణము

వేదాంతార్థ విభాసకాయ గురవే శాంతాయ సన్న్యాసినే ।
నానావాది నగేంద్ర సంఘపవయే యోగీంద్రవన్ద్యాయ చ।
మోహధ్వంత దివాకరాయ భగవత్పాదాభిజాం విభ్రతే ।
తస్మై భాష్యకృతే నమోస్తు సతతం పూర్ణాయ బోధాత్మనే ॥
శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః మంత్రఘృష్ణం సమర్పయామి.

ప్రదక్షిణము

యాని కాని చ పాపాని జన్మాంతర కృతానిచ ।
తాని తాని ప్రణశ్యంతి ప్రదక్షిణ పదేపదే ॥
శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమః ప్రదక్షిణం సమర్పయామి.

నమస్కారము

శ్రుతిస్మృతి పురాణానా మాలయం కరుణాలయం ।
నమామి భగవత్పాద శంకరం లోకశంకరం ॥
గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణు గురుర్దేవో మహేశ్వరః ।
గురుస్సాక్షాత్పర బ్రహ్మాతస్మై శ్రీ గురువేనమః
అజ్ఞాన తిమిరాంధస్య జ్ఞానాంజనశలాకయా ।
చక్షురున్మీలితం యేన తస్మై శ్రీ గురవే నమః

బ్రహ్మనందం పరమ సుఖదం కేవలం జ్ఞానమూర్తిం
ద్వంద్వతీతం గగనసదృశం తత్త్వ మస్యాదిలక్ష్యం
ఏకం నిత్యం విమలమచలం సర్వధీసాక్షిభూతం
భావాతీతం త్రిగుణ రహితం సద్గురుం తం నమామి ॥

శాస్త్రం శారీర మీమాంసా దేవస్తు పరమేశ్వరః ॥
 అచార్యాశ్చంకరాచార్యాః సస్తు మే జన్మ జన్మని ॥
 జయతు జయతు నిత్యం శంకరాచార్య వర్యాః ।
 జయతు జయతు తస్మాద్వైత విద్యానవద్యా ॥
 జయతు జయతు లోకే తచ్చరిత్రం పవిత్రం
 జయతు జయతు భక్తి స్తత్పదాభ్యే జనానాం ॥

శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమఃనమస్కారాన్ సమర్పయామి
 శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్య పాదేభ్యో నమఃప్రార్థనాం సమర్పయామి.

మహాత్రిపుర సుందరీ రమణ చంద్రమాళేశ్వర ప్రసాద పరిలబ్ధ
 వాఙ్మయ విభూషితాశాంతరం ॥ నిరంతర ముపాస్మహే నిరుప మాత్మ విద్యా నదీనద
 పతి ప్రభం మనసి శంకరాచార్యం గురుం కాంచీ పురాభరణ కామదకామకోటి
 పీఠాభిషిక్త వరదేశికసార్వభౌమ ॥ సర్వజ్ఞశక్త్యధి గతాశీల మంత్రతంత్ర చక్ర ప్రతిష్ఠిత
 విజృంభిత చాతురీక ॥

అనయా పూజయా శ్రీమచ్చంకర భగవత్పూజ్యపాదాచార్యాః
 సుప్రీతాసుప్రసన్నా వరదా భవంతు.
 తత్సత్ బ్రహ్మర్పణ మస్తు.

ॐ ॐ ॐ

లోకక్షేమం:

మన లోపాలను మనం సంస్కరించుకోనిపక్షంలో లోక క్షేమం
 కోసం యత్నించే అధికారం మనకు లేదు.

మానసికదౌర్బల్యాన్ని అణచి, దుఃఖాతీతుడై ఆత్మోపలబ్ధి
 నందు కొన్న వాడి ఉనికి ప్రపంచ సౌఖ్యానికి కారణ మవుతుంది.
 అతడు ప్రపంచసంస్కరణకు పాటుబడ నవసరంలేదు.
 లోకక్షేమం తానుగా సిద్ధిస్తుంది.

సత్కర్మఫలం:

మూఢభక్తితో ఆచరించినా సత్కర్మలు ఫలాన్నిస్తాయి.

శ్రీ తోటకాష్టకమ్

1. విదితాఖిల శాస్త్ర సుధా జలధే
మహితోపనిష త్కథితార్థనిధే
హృదయే కలయే విమలం చరణం
భవ శంకర! దేశిక ! మే శరణమ్.

తెలియబడిన సముద్రములవంటి సమస్త శాస్త్రామృతములు గలవాడా!
పూజ్యములైన యుపనిషత్తులచే బోధితమైన యాత్మతత్త్వమునకు నిధియైనవాడా!
స్వచ్ఛమైన నీ పాదమును నా హృదయమునందు భావించును, ఆచార్యా! శంకరా!
నాకు రక్షకుడవు (శరణు) కమ్ము.

2. కరుణా వరుణాలయ! పాలయ మాం
భవసాగర దుఃఖ విదూన హృదం
రచయాఖిల దర్శన తత్త్వవిదం
భవ శంకర! దేశిక! మే శరణమ్.

దయాసముద్రుడా! సంసార మనెడి సముద్రము నందలి దుఃఖములచే మిక్కిలి
పరితపించు హృదయము గల నన్ను పాలించుము. సమస్త శాస్త్రముల తత్త్వ మెఱింగిన
వానినిగ చేయుము. ఆచార్యా! శంకరా! నాకు రక్షకుడ వగుము.

3. భవతా జనతా సుహితా భవితా
నిజబోధ విచారణ చారుమతే
కలయేశ్వర జీవ వివేక విదం
భవ శంకర! దేశిక! మే శరణమ్.

ఆత్మతత్త్వ విచారణమునందు ప్రశస్తమైన బుద్ధిగలవాడా ! జనసముదాయము
నీచే చక్కగ తీర్చబడగలదు. జీవేశ్వర తత్త్వము నెఱింగినవానినిగ నన్ను చేయుము.
ఆచార్యా! శంకరా! నాకు శరణు కమ్ము.

4. భవ ఏవ భవా నితి మే నితరాం
సమజాయత చేతసి కౌతుకితా
మమ వారయ మోహమహాజలధిం
భవ శంకర! దేశిక! మే శరణమ్.

నీవే పరమేశ్వరుడవని నా మనస్సు నందు కుతూహల మేర్పడెను. నా యొక్క
అజ్ఞానమనెడి మహాసముద్రమును నివారింపుము. ఆచార్యా! శంకరా! నాకు రక్షకుడ వగుము.

5. సుకృతేఽధికృతే బహుధా భవతో
భవితా సమదర్శన లాలసతా
అతిదీన మిమం పరిపాలయ మాం
భవ శంకర! దేశిక! మే శరణమ్.

అనేక విధములుగ తమ సేవ నాచరింపగా ఆత్మ దర్శనమునం ధభిరుచి కలుగును, మిక్కిలి దీనుడనగు నన్ను పరిపాలించుము. ఆచార్యా! శంకరా! నాకు రక్షకుడు వగుము.

6. జగతీ మవితుం కలితాకృతయో
విచరంతి మహామహాస శ్చలతః
అహిమాంశు రివాత్ర విభాసి పురో
భవ శంకర! దేశిక! మే శరణమ్.

జగత్తును రక్షించుటకై రూపమును ధరించిన మహాతేజోరూపులు ఒక నెపముతో తిరుగుచుందురు. నా యెదుట నీవు సూర్యునివలె ప్రకాశించుచున్నావు. ఆచార్యా! శంకరా! నాకు రక్షకుడ వగుము.

7. గురుపుంగవ! పుంగవ కేతన! తే
సమతామయతాం నహి కోఽపి సుధీః
శరణాగత వత్సల! త త్త్వనిధే
భవ శంకర! దేశిక! మే శరణమ్.

గురురాజా! పరమేశ్వరా! నీతో సామ్యమును ఏ బుద్ధిమంతుడును పొందజాలడు. శరణు పొందినవారి యందు వాత్సల్యము గలవాడా! ఆత్మ తత్త్వమునకు నిలయమైనవాడా! ఆచార్యా శంకరా! నాకు రక్షకుడ వగుము.

8. విదితా న మయా విదితైకలా
న చ కించన కాంచన మస్మి గురో!
ద్రుత మేవ విధేహి కృపాం సహజాం
భవ శంకర! దేశిక! మే శరణమ్.

గురో! ఒక్క కళకూడ వివరముగ నాకు తెలియదు. ధనమా లేక మైనను లేదు. శీఘ్రముగ నీవు స్వభావసిద్ధమైన కరుణను నా యందు పరపుము. ఆచార్యా! శంకరా! నాకు రక్షకుడ వగుము.

ఇతి తోటకాచార్య కృతం, తోటకాష్టకం సంపూర్ణమ్.

శ్రీ దక్షిణామూర్తి సోత్తము

మౌనవ్యాఖ్యా ప్రకటిత పరబ్రహ్మ తత్త్వం యువానం,
వర్షిష్టాన్తే వస దృషి గణైరావృతం బ్రహ్మ నిష్ఠైః ।
ఆచార్యేంద్రం కరకలిత చిన్మూద్ర మానంద మూర్తిం,
స్వాత్మారామం ముదితవదనం దక్షిణామూర్తి మీడే ॥

మౌనముగా ఉండుటయే ముద్ర అని చెప్పబడును. ఆ బ్రహ్మమే నేనై ఉన్నాను అను స్థితియే నిష్ఠ. అభేదమైన సోఽహం మంత్రజపమే సాధనము. చిత్తం ఏకాగ్రము చేసి ఆత్మయందు నిలుపుటయే సాధన పరికరము. సమస్త ఇంద్రియములను ఈశ్వరార్పణ చేయుటయే అర్పణము. మెలుకువ, కల, నిద్ర మొదలగు అవస్థలే కాలము. బ్రహ్మరంద్రమే స్థానము. సృష్టి సమయములో బ్రహ్మదేవుడు పరమశివుని ఉపాసించి సృష్టిచేయు శక్తిని సంపాదించెను. ఆ పరమశివుడే శ్రీ దక్షిణామూర్తిగా ఆవిర్భవించి మౌనముద్రతో జ్ఞానము ఉపదేశించెను.

దక్షిణ అనగా జ్ఞానము, మూర్తి అనగా శరీరము, జ్ఞాన శరీరముదాల్చిన స్వరూపము శ్రీ దక్షిణామూర్తి స్వరూపము. అటువంటి దక్షిణామూర్తి ఆదిగురువుగా, జగద్గురువుగా శాస్త్రములో తెలుపబడినది. గురువు యొక్క అనుగ్రహము పొందినచో సకల విశ్వముయొక్క జ్ఞానము పొందవచ్చును.

1. విశ్వం దర్పణ దృశ్యమాన నగరీ తుల్యం నిజాంతర్గతం ।
పశ్య న్నాత్మని మాయయా బహిర్వో ద్భూతం యథా నిద్రయా ।
య స్సాక్షాత్కురేతే ప్రబోధసమయే స్వాత్మాన మేవాద్వయం ।
తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే ॥

ఈ విశ్వమంతయును ఆత్మయందే యున్నది. కాని దర్పణము (అద్దము) నందు కనబడు నగరము వలె బాహ్యముగా నున్నట్లు భాసించి చున్నది. స్వప్రకాశమైన ఆత్మకు, మాయ యొక్క ప్రభావమున విశ్వము బాహ్యముగా నున్నట్లు కనిపించు చున్నది. సద్గురు సన్నిధానమున, సచ్చిదానంద స్వరూపమగు బ్రహ్మము నేనే అన్న ఆత్మజ్ఞానము పొందిన వానికి విశ్వమంతయు నిద్రాస్థితిలో కల్గిన స్వప్నము వలె మాయాకల్పితమని తెలియును ఆత్మ బోధ నొసగు సద్గురు స్వరూపమైన శ్రీ దక్షిణామూర్తికి నమస్కరించుచున్నాను.

2. బీజస్యాంతరివాంకురో జగదిదం ప్రాజ్ఞర్వికల్పం పునః ।

మాయా కల్పిత దేశకాలకలనా వైచిత్ర్య చిత్రీకృతం ।

మాయావీన విజృంభయ త్యపి మహా యోగీవ యస్మ్యేచ్ఛయా ।

తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే ॥

బీజము లోపల పుష్పఫల శాఖాదులతో కూడాన వృక్షము, అంకురశక్తిగా దాగియున్నట్లు ఈ జగత్తు సృష్టికి పూర్వము, నిర్వికల్పముగా (భేద రహితముగా నుండును) మరల సృష్టిసమయము నందు మాయ చేత కల్పింపబడిన దేశకాలముల యొక్క సంబంధము చేత, నానా విధములగు, విచిత్ర రూపములలో సృజింప బడినది. ఏ పరమేశ్వరుడు తన (స్వ) సంకల్పము చేత ఇంద్రజాలకుని వలె సర్వమును స్వతంత్రముగా సృష్టించు చున్నాడో అట్టి సద్గురు స్వరూపమైన శ్రీ దక్షిణామూర్తికి నమస్కరించు చున్నాను.

3. యస్యైవ స్ఫురణం సదాత్మక మస త్కల్పార్థగం భాసతే ।

సాక్షాత్ తత్త్వమసీతి వేదవచసా యోబోధయత్యా శ్రితాన్ ।

యత్సాక్షాత్కరణాద్భవేన్నపునరా వృత్తిర్భవాంభోనిధౌ ।

తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే ॥

గురు రూపమున వెలుగొందు చున్నయే పరమాత్మ యొక్క సద్రూపమైన ప్రకాశమే మిథ్యా స్వరూపములైన పదార్థచయములను చేరి ప్రకాశములో భాసించు చున్నదో, ఎవరు తనను అనన్యభావముతో ఆశ్రయింతురో వారికి తత్త్వమసి అను మహా వాక్యాము చేత బ్రహ్మోప దేశమును చేయునో ఎటు వంటి సద్రూపమైన సాక్షాత్కారము చేత సాధకునకు సంసార సాగరము నుండి అపునరావృత్తి పథము లభించుచున్నదో, అటు వంటి సద్గురు స్వరూపమైన శ్రీ దక్షిణామూర్తికి నమస్కరించు చున్నాను.

4. నానాచ్ఛిద్ర ఘటోదర స్థిత మహా దీప ప్రభాభాస్వరం ।
జ్ఞానం యస్యతు చక్షురాదికరణ ద్వారా బహిః స్పందతే ।
జానామీతి తమేవ భాంత మనుభా త్యేతత్ సమస్తం జగత్ ।
తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే ॥

అనేక రంధ్రములు గల కుండలోపల నున్న పెద్ద దీపము యొక్క వెలుగు ప్రకాశించునట్టి కాంతివలె, ఎవని యొక్క అంతః కరణము నందు జ్ఞానము ప్రతిఫలించి కన్ను ముక్కు మెదలైన పంచేంద్రియములు ద్వారా ప్రసరించు చున్నదో, నేను తెలుసుకొనుచున్నానను భావమును భాసింపజేయుచు, నిరపేక్షముగా ప్రకాశించు ఆత్మ చైతన్యము ననుసరించి ఈ జగత్తు సర్వము వెలుగుచున్నదో అట్టి సద్గురు స్వరూపమైన శ్రీ దక్షిణామూర్తికి నమస్కరించుచున్నాను.

5. దేహం ప్రాణమపీంద్రియాణ్యపి చలాం బుద్ధిం చ శూన్యం విదుః ।
స్త్రీ బాలాంధ జడోపమాస్త్వహమితి భ్రాంతా భృశం వాదినః ।
మాయాశక్తి విలాస కల్పిత మహా వ్యామోహ సంహరిణే ।
తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే ॥

స్త్రీలు, అంధులు, జడులవలె, ఆద్యంతము భ్రాంతిలో పడి, చాణ్యక, బౌద్ధాదివాదులు స్థూల దేహమును, ప్రాణమును, ఇంద్రియాది చక్షుశ్శ్రోత్రాదులను, బుద్ధిని పైతము నేనను కొనుచున్నారు. ఇట్టి మాయాశక్తిచేత కల్పింపబడిన మహాభ్రాంతిని సమూలముగా నాశనము చేయునట్టి మోక్షలక్ష్మీ సంపన్నుడగు సద్గురు స్వరూపుడు శ్రీ దక్షిణామూర్తికి నమస్కరించు చున్నాను.

6. రాహుగ్రస్త దివాకరేందు సదృశో మాయాసమాచ్ఛాదనాత్ ।
సన్మాత్రఃకరణోపసంహరణతో యోభూత్సుషుప్తఃపుమాన్ ।
ప్రాగస్వాప్న మితి ప్రభోధసమయే యః ప్రత్యభిజ్ఞాయతే ।
తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే ॥

రాహువుచేత ఆవరింపబడిన సూర్యచంద్రులవంటి మాయా సమాచ్ఛాదితమైన ఏ ఆత్మ ఇంద్రియ వ్యాపారములలో లీన మగుటవలన గాఢ నిద్ర పరవశుడైతాను కేవల సద్రూపుడనని గ్రహించి మేల్కొంచినపుడు ఇంతకు పూర్వము నిద్రించితి నను ఎటువంటి ప్రత్యభిజ్ఞను (జ్ఞాపకమును) పొందుచున్నాడో అటువంటి ప్రత్యభిజ్ఞ స్వరూపుడైన శ్రీ దక్షిణామూర్తికి నమస్కరించు చున్నాను.

7. బాలాదిష్వపి జాగ్రదాదిషు తథా సర్వాస్వవస్థాస్వపి ।
 వ్యావృత్తా స్వనువర్తమాన మహమి త్యంత స్ఫురంతం సదా ।
 స్వాత్మానంప్రకటీకరోతి భజతాం యోముద్రయా భద్రయా ।
 తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే ॥

ప్రత్యక్ చైతన్యమునకు భిన్నుడు కాని ఏపరమాత్మ బాల్యకౌమార, యౌవన, వార్ధక్యదశల యందు జాగ్రత్, స్వప్నసుషుప్తి దశల యందును మరియు పరస్పర భిన్నములైన అవస్థల యందున తనను నేను అనునది ఎట్లు ఎల్లప్పుడును లోపల అనుసరించియున్నదో, అట్టి ఆత్మ స్వరూపమును చిన్ముద్రతో ప్రకటించు సద్గురు స్వరూపుడైన శ్రీ దక్షిణామూర్తికి నమస్కరించు చున్నాను.

8. విశ్వం పశ్యతి కార్యకారణతయా స్వస్వామి సంబంధతః ।
 శిష్యాచార్యతయా తదైవ పితృ పుత్రాద్యాత్మనా భేదతః ।
 స్వప్నే జాగ్రతి వా య ఏష పురుషో మాయా పరిభ్రామితః ।
 తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే ॥

తాను సచ్చిదానంద స్వరూపుడు, సర్వవ్యాపియై యున్నను మాయచేత భ్రాంతిలో పడిన యే ప్రాణులందరి యందును పరోక్షముగా భాసించునట్టి పురుషుడు (ఆత్మ) కార్య కారణ సంబంధముతోను, గృహ, క్షేత్ర మిత్రాదుల సంబంధముతోను సామిత్వ సంబంధముతోను, శిష్యాచార్య సంబంధముతోను, తండ్రీకౌడుకుల సంబంధముతోను భేదదృష్టితోను చూచుచుండు ఇట్టి దృష్టికి ఆవిద్యారూపమైన భ్రాంతియే కారణము. అద్వయ ఆత్మబ్రహ్మ సాక్షాత్కారము కలుగు నంతవరకు ఈ ద్వైత భ్రాంతి తప్పదు. మాయా వశుడగుట వలన పరబ్రహ్మయే యిట్టి నానావిధ భేద భావములతో చూచు చుండును. పరమేశ్వరా భిన్నుడగు సద్గురుమూర్తి ఈ భేదభావమును పోగొట్టెను. అట్టి సద్గురు స్వరూపమైన శ్రీ దక్షిణామూర్తికి నమస్కరించు చున్నాను.

9. భూరం భాన్యనలోఽనిలోఽంబర మహ ర్నాథో హిమాంశుః ।
 పుమా నిత్యాభాతి చరాచరాత్మకమిదం యస్మైవ మూర్త్యష్టకం ।
 నాన్యత్కించ న విద్యతే విమృశతాం యస్మాత్ పరస్మాద్విభోః ।
 తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే ॥

ఏ పరమేశ్వరుని చరాచరాత్మక రూపములు ఈ విశ్వమందు అష్టవిధములైన మూర్తులలో భాసించు చున్నవో, వాటిని శ్రుతి, యుక్తి అనుభవములతో చక్కగా విచారణ చేసిన జ్ఞాన నిష్ఠులైన వారికి సర్వవ్యాపకుడు, సర్వజ్ఞుడు అయిన పరమేశ్వరునకు అన్యమైన దేదియు యండదు. అట్టి సర్వవ్యాపకుడైన సద్గురు స్వరూపుడు శ్రీ దక్షిణామూర్తికి నమస్కరించు చున్నాను (వృద్ధి, వ్యాప తైజోవాయురాకాశములు, సూర్య చంద్రులు, జీవాత్మ అనునవి అష్ట మూర్తులు).

10. సర్వాత్మత్వమితి స్ఫుటీ కృత మిదం యస్మాదముష్మిం ప్రవే ।

తేనాన్య శ్రవణాదర్థ మననా ద్ధ్యానాచ్చ సంకీర్తనాత్ ।

సర్వాత్మత్వ మహావిభూతి సహితం స్యాదీశ్వరత్వం స్వతః ।

సిద్ధ్యే త్తత్పునరష్టధా పరిణతం చైశ్వర్య మవ్యాహతమ్ ॥

సర్వాత్మత్వము అనగా ప్రత్యగాత్మ స్వరూపత్వము. ఈ స్తోత్రమును స్పష్టముగా ప్రపంచితము చేయబడినది దీనిని చక్కగా విచారణ చేయుచు ధ్యానము చేసిన సర్వాత్మయనేడి మహా విభూతి (సిద్ధి) సహితముగా సత్యజ్ఞాన ఆనంద లక్షణములతో వర్తించు పరమేశ్వరత్వము సిద్ధించును. మరియు మాయా పరిణామ రూపమైన అణిమాద్విష్ట సిద్ధులు, ఐశ్వర్యము సిద్ధించును. ఈ దక్షిణామూర్తి స్తోత్రమున ఈ విధముగా ప్రతిపాదించబడిన సర్వాత్మత్వము గురుముఖ,... శ్రవణము చేసి, దానియర్థమును చింతనము ధ్యానము చేయుట వలన స్తోత్రము నందు ప్రవచించబడిన మహావిభూతి సిద్ధించును.

ఇతి శ్రీ దక్షిణామూర్తి స్తోత్రమ్ సంపూర్ణమ్

ప్రాచీనమైనదంతా పరిగ్రాహ్యం కాదు

ప్రాచీన, పాశ్చాత్య సంస్కృతుల సమన్వయం నేడు మన ముందున్న ప్రశ్న. అధినిక జగత్తులోని మంచికి ప్రాచీన సంస్కృతి ఏనాటికీ వ్యతిరేకి కాదు. 'పురాణమిత్యేవ న సాధు సర్వం', ప్రాచీనమైనంత మాత్రాన దానినే సంపూర్ణంగా గ్రహించ నక్కరలేదు. ప్రచీనతతోబాటు, ఉత్తమమైన నవీనత్వాన్ని కూడా స్వీకరించాలి. ప్రతి యువకుడూ ఈ రెంటి సమన్వయాన్ని సాధించడం కళ్యాణప్రదం.

కనక ధారా స్తోత్రమ్

వందే వందారు మందారం ఇందిరా నందకందలం
అమందానంద సందోహం బంధురం సింధురాననం

1. అంగంహరే: పులక భూషణ మాశ్రయంతీ
భృంగాంగ నేవ ముకులాభరణం తమాలమ్
అంగీకృతాఖిల విభూతి రసాంగలీలా
మాంగల్య దాస్తు మమ మంగళ దేవతాయా:

పులకాలంకృతమైన శ్రీహరి శరీరమును ఆడు తుమ్మెద మొగ్గల చె
అలంకృతమైన తమాలవృక్షమును వలె ఆశ్రయించి యున్నదై, సకలైశ్వర్యములను
శరీరముగాఁ జేసికొన్న మంగళ దేవతయైన శ్రీ మహాలక్ష్మీ క్రీగఁటిచూపు నాకు మంగళ
పరంపర నిచ్చునది యగుగాక!

2. ముగ్ధా ముహూ ర్విదధతీ వదనే మురారే:
ప్రేమ త్రపా ప్రణిహితాని గతాగతాని
మాలా దృశో ర్మధుకరీవ మహోత్పలే యా
సామే శ్రియం దిశతు సాగరసంభవాయా:

ముద్దరాలై యెవతె మురారి ముఖమునందు, పద్మమునందు ఆడు తుమ్మెదవలె
ప్రేమతో సిగ్గుతో గూడిన మాలాకృతిగల చూపుల రాకపోకలను చేయుచుండునో
అట్టి క్షీరసాగర కన్య చూపులమాల నాకు సంపద నిచ్చుఁగాక.

3. విశ్వామరేంద్ర పదవిభ్రమ దానదక్ష
మానద్దహేతు రధికం మురవిద్విషోఽపి
ఈష నిష్ఠితమయి క్షణ మీక్షణార్థ
మిందీవరోదర సహోదర మిందిరాయా.

సకల దేవరాజులకు వారివారి పదవీ విలాసముల నిచ్చుటకు సమర్థమైనది,
మురారికిని విశేషముగ ఆనందకారణమైన పద్మగర్భ సోదరియైన లక్ష్మీ దేవి సగము
చూపు కొంచెముగా నా మీద ప్రసరించుఁగాక.

4. ఆమీలితాక్ష మధిగమ్య ముదా ముకున్ద
మానందకంద మనిమేష మనంగతంత్రమ్
ఆకేకర స్థిత కనీనిక పక్ష్య నేత్రం
భూత్యై భవేన్నమ భుజంగశయాజ్ఞనాయాః.

సంతోషముతో కన్ను మూతపడియున్న శ్రీ మహావిష్ణు మూర్తిని పొంది, ఆనందమునకు మూలమై రెప్పపాటులేక మనస్థ పరవశమైన, కొంచె మోరగ నున్న నల్ల గ్రుడ్లు టేప్పలుగల శేషశాయి యిల్లాలి (లక్ష్మీ దేవి) చూపు నాకు సంపద నిచ్చునది యగుగాక.

5. బాహ్యంతరే మధుజితః శ్రితకౌ స్తుభే యా
హారావలీవ హరినీలమయీ విభాతి
కామప్రదా భగవతోఽపి కటాక్షమాలా
కల్యాణమావహతు మే కమలాలయాయాః.

కౌస్తుభమణి దాల్చిన మధుసూదన దేవుని వక్షస్థలమునందు ఇంద్ర నీల మణిమయ హారముల వరసవలె నెవతె ప్రకాశించుచున్నదో, భగవంతునకును కోరిన కోరికల నిచ్చునట్టి కమలాలయ (లక్ష్మీ దేవి) కటాక్షము నాకు మంగళమును కలిగించుగాక.

6. కాలాంబుదాలి లలితోరసికైటభారే
ర్ధరాధరే స్ఫురతి యా తటిదంగ నేవ
మాతు స్సమస్తజగతాం మహనీయమూర్తి
ర్భద్రాణి మే దిశతు భార్గవకన్యకాయాః

కైటభారి (విష్ణుని) నల్లని మేఘమాలవలె అందమైన వక్షస్థలము నందు నీల మేఘము నందు మెఱుపుతీగవలె నెవతె మెఱయుచున్నదో, సకలలోకములకు తల్లి యైన లక్ష్మీ దేవి యొక్క మూర్తి నాకు మంగళముల నిచ్చుగాక.

7. ప్రాప్తం పదం ప్రథమతః ఖలు యత్రభావా
న్మాంగల్యభాజి మధుమాధిని మన్మథేన
మ య్యాపతే త్తదిహ మంధర మీక్షణార్ద్రం
మందాలసం చ మకరాలయ కన్యకాయాః

ఏ దేవి చూపు ప్రభావమువలన మాంగల్యమును పొందిన మధుసూదను నందు మన్మథునిచే స్థానము పొందబడెనో; మందరము మందము అలసమును అయిన క్షీరసాగర కన్య యొక్క సగము చూపు ఇక్కడ నా మీద ప్రసరించుగాక.

8. దద్యా ద్దయానుపవనో ద్రవిణాంబు ధారా
మస్మి స్సకించన విహంగశిశౌ విషణ్ణే
దుష్కర్మ ఫుర్మ మపనీయ చిరాయ దూరం
నారాయణ ప్రణయినీ నయనాంబువాహః.

దయయను చల్లని గాలిగల నారాయణ ప్రేయసియైన లక్ష్మీ దేవి చూపను మేఘము దుఃఖించుచున్న ఈ దరిద్రుడను పిల్లపక్షికి దుష్కర్మమను ఎండ వేడిమిని చిరకాలము దూరముగా తొలగించి, ధనమను నీటిధారను కురియుఁగాక.

9. ఇష్టావిశిష్టమతయోఽపి యయా దయాద్ధ
దృష్ట్యా త్రివిష్టపపదం సులభం లభన్తే
దృష్టిః ప్రహృష్ట కమలోదర దీప్తి రిష్టాం
పుష్టిం కృషీష్ట మమ పుష్కర విష్టరాయాః.

యాగములచే చిత్తశుద్ధిని పొందనివారును, ఏ దేవి దయాద్ధ దృష్టిచే స్వర్గ స్థానమును సులభముగ పొందుచున్నారో, వికసించిన పద్మ మధ్యకాంతిగల పద్మాసనయైన లక్ష్మీ దేవి దృష్టి నాకు పుష్టిని చేయుగాక.

10. గీర్దేవ తేతి గరుడధ్వజ సుందరీతి
శాకంబ రీతి శశిశేఖర వల్ల భేతి
సృష్టి స్థితి ప్రళయ కేలిగు సంస్థితాయై
తస్యై నమ స్త్రిభువనైకగురో స్తరుణ్యై.

వాగ్దేవతయని, గరుడధ్వజ సుందరియని, శాకంభరియని, చంద్రశేఖరు ప్రేయసియని, జగత్ సృష్టి స్థితి ప్రళయ విహారము లందుండిన, త్రిలోక గురువైన శ్రీహరి యిల్లానికి నమస్కారము.

11. శ్రుత్యై నమోఽస్తు శుభకర్మ ఫలప్రసూత్యై
రత్యై నమోఽస్తు రమణీయ గుణార్థదాయై
శక్త్యై నమోఽస్తు శతపత్ర నికేతనాయై
పుష్త్యై నమోఽస్తు పురుషోత్తమ వల్లభాయై.

శుభమయిన ఫలములు కనునట్టి వేదమాతకు నమస్కారము. మనోహరమయిన గుణములకు సముద్రమైన ప్రీతిదేవతకు నమస్కారము. పద్మవాసిని యయిన శక్తికి నమస్కారము. పురుషోత్తముని ప్రేయసియయిన సంపద్దేవతకు నమస్కారము.

12. నమోఽస్తు నాళీకనిభాననాయై
నమోఽస్తు దుగ్ధోదధి జన్మభూమ్యై
నమోఽస్తు సోమామృత సోదరాయై
నమోఽస్తు నారాయణ వల్ల భాయై.

పద్మమువంటి ముఖముగల యామెకు నమస్కారము. పాలసముద్రము నుండి పుట్టిన యామెకు నమస్కారము. చంద్రునకు అమృతమునకు సోదరియైన యామెకు నమస్కారము. నారాయణ ప్రేయసికి నమస్కారము.

13. సంపత్కరాణి సక లేంద్రియనన్దనాని

సామ్రాజ్య దాన విభవాని సరోరుహాక్షి !

త్వద్వన్దనాని దురితాహరణోద్యతాని

మామేవ మాత రనిశం కలయన్తు నాన్యమ్.

పద్మలోచనయైన తల్లీ! పూజ్యరాలా! సంపదలు కలిగించునవి, సకలేంద్రియములను సంతసింపజేయునవి, సామ్రాజ్యము నిచ్చు వైభవముగలవి, పాపములను సమూలముగ పోగొట్టుటకు దోహద పడు నీ పాదములకు నమస్కారము.

14. యత్కటాక్ష సముపాసనా విధిః

సేవకస్య సకలార్థసంపదః

సంతనోతి వచనాంగ మానస్సే

స్త్వాం మురారిహృదయేశ్వరిం భజే.

ఏ తల్లీ క్రీగంటి చూపు నారాధించుట సేవకునకు సకల పురుషార్థ సంపదలను సమృద్ధముగఁ గలిగించునో, అట్టి మూరారి హృదయేశ్వరివైన నిన్ను వాక్యాయ మానసములతో సేవించెదను.

15. సరసిజ నిలయే! సరోజహ స్తే!

ధవళతమాంశుక గంధమాల్యశోభే!

భగవతి ! హరివల్ల భే! మనోజ్ఞే!

త్రిభువనభూతికరి! ప్రసీదమహ్యమ్.

పద్మాలయా! పద్మహస్తా! తెల్లని వస్త్రముల, గంధముల, పూలమాలల కాంతి గలదానా! మూడు లోకములకు నైశ్వర్యము కలిగించుదానా! భగవతీ! విష్ణుప్రియా ! మనోహరిణీ! నాయెడ ప్రసన్నవగుము.

16. దిగ్విభిః కనకకుంభ ముఖావస్థస్థ

స్వర్వాహినీ విమల చారు జలాఘ్రతాంగీమ్

ప్రాత ర్నమామి జగతాం జననీ మశేష

లోకాధినాథ గృహిణీ మమృతాబ్ధి పుత్రీమ్.

దిగ్గజములచే బంగారు కలశముల నుండి వంచబడిన ఆకాశగంగ యందలి విమలజలములచే స్నానము చేయింపబడిన యొడలు గల్గి క్షీరసాగర పుత్రియైన, అశేషలోక ప్రభువైన శ్రీహరి కిల్లాలైన జగజ్జననిని ప్రాత స్సమయమున నమస్కరింతును.

17. కమలే! కమలాక్ష వల్ల భే! త్వం

కరుణా పూర తరంగితై రపాంగైః

అవలోకయ మా మకించనానాం

ప్రథమం పాత్ర మకృత్రిమం దయాయాః

లక్ష్మీదేవీ! పుండరీకాక్షుని ప్రేయసీ! నీవు దయాప్రవాహ తరంగితములైన క్రీగంటిచూపులతో, దరిద్రులలో అగ్రగణ్యుడను, నీ దయకు కల్ల కపట మెఱుగని ముఖ్య పాత్రమైన నన్ను చూడుము.

18. స్తువంతి యే స్తుతిభి రవీభి రన్వహం

త్రయీమయీం త్రిభువనమాతరం రమామ్

గుణాధికా గురుతరభాగ్య భాగినో

భవంతి తే భువి బుధ భావితాశయాః.

వేదత్రయ స్వరూపిణియై, త్రిలోకమాతయైన లక్ష్మీదేవిని అనుదినమును ఎవరీ స్తుతులతో స్తుతించెదరో, వారు సద్గుణాధికులై, విస్తారమయిన భాగ్యమును పొందువారై యీ భూమిమీద విద్వాంసులు మననము చేయు ఆశయములు గల వార లగుచున్నారు.

శ్రీ శంకర భగవత్పాద కృతః కనకధార స్తోత్రమ్ సంపూర్ణం.

ఈశ్వరానుగ్రహం

కామజయానికీ, కాలవిజయానికీ ఈశ్వరభక్తే సాధనం. మన యత్నమే ఆధారంగా ఇంద్రియ విజయాన్ని సాధించలేమా అనుకోవడం ఒక విధంగా అహంకారమే అవుతుంది.

భగవంతుడు ప్రేమ స్వరూపీ, జ్ఞాన స్వరూపీ, ఆయన అనుగ్రహం ఉంటేనే గాని మనకు ప్రేమా, జ్ఞానమూ లభించవు.

మీనాక్షీపంచరత్నమ్

1. ఉద్యద్భాను సహస్రకోటి సదృశాం, కేయూర హారోజ్జ్వలాం
బింబోష్ఠిం స్మితదంత పబ్జి రూచిరాం, పీతామ్బురాలంకృతామ్
విష్ణు బ్రహ్మ సురేంద్ర సేవితపదాం, తత్త్వ స్వరూపాం శివాం
మీనాక్షీం ప్రణతోఽస్మి సంతత మహం, కారుణ్య వారాం నిధిమ్.

ఉదయించిన వేయికోట్ల సూర్యులతో సమానమైనది, దండకండియములతో, హారములతో ప్రకాశించునది, దొండపండు వంటి క్రింది పెదవి గలది, మంద హాసముతోఁగూడిన దంతపంక్తిచే అందమయినది, పీతాంబరమును ధరించి అలంకృతయైనది, విష్ణువు, బ్రహ్మ, ఇంద్రుడు వీరిచే సేవింపబడిన పాదములు గలది, యథార్థజ్ఞాన స్వరూపిణియైనది, మంగళకరియైనది, దయాసముద్రయైనది యగు మీనాక్షీదేవిని నే నెల్లప్పుడు నమస్కరించుచున్నాను.

2. ముక్తాహార లసత్కిరీట రుచిరాం, పూర్ణేందు వక్త్రప్రభామ్
శింజ న్నూపుర కింకిణీ మణిధరాం, పద్మప్రభా భాసురామ్
సర్వాభీష్ట ఫలప్రదాం గిరిసుతామ్, వాణీ రమా సేవితాం
మీనాక్షీం ప్రణతోఽస్మి సంతత మహం, కారుణ్య వారాం నిధిమ్.

ముత్యాల పేటలతో ప్రకాశించుచున్న కిరీటముచే అందమయినది, పూర్ణ చంద్రుని బోలిన ముఖకాంతిగలది, ధ్వని చేయుచున్న అందెలు, చిఱుగంటలు, మణులు ధరించినది, పద్మరాగమణుల కాంతిచే ప్రకాశించునది, సకలమైన అభీష్టములను ఇచ్చునది, పర్వతసుతయైనది (పార్వతీ స్వరూపిణి), సరస్వతీ, లక్ష్మీలచే సేవింపబడు నదియు యగు మీనాక్షీదేవిని దయాసముద్రయైన మీనాక్షీ దేవిని నే నెల్లప్పుడు నమస్కరించుచున్నాను.

3. శ్రీవిద్యాం శివవామభాగనిలయాం, ప్రాంకారమంత్రోజ్జ్వలాం
శ్రీచక్రాంకితబిందుమధ్యవసతిం, శ్రీమత్స భానాయకీమ్
శ్రీమ త్షణ్ముఖ విఘ్న రాజ జననీం, శ్రీమజ్జగన్మోహినీం
మీనాక్షీం ప్రణతోఽస్మి సంతత మహం, కారుణ్య వారాం నిధిమ్.

శ్రీ విద్యా స్వరూపిణి, పరమశివుని వామభాగమునందుండునది, ప్రాంకార మంత్రముచే ప్రకాశించునది, శ్రీ చక్రమందు బిందువునకు మధ్యమునందుండునది, శ్రీ సంపన్నమైన శైవ సంఘ సభకు నాయకయైనది, శ్రీమంతులయిన కుమారస్వామి, విఘ్ననాథులకు తల్లియైనది, శ్రీమతియైన జగత్తును మోహింపజేయు దయా సముద్రయైన మీనాక్షీ దేవి నెల్లప్పుడు నమస్కరించుచున్నాను.

4. శ్రీమత్సుందర నాయకీం భయహరాం, జ్ఞానప్రదాం నిర్మలాం
శ్యామాభాం కమలాసనార్చితపదాం, నారాయణ స్యానుజామ్
వీణావేణుమృదంగ వాద్య రసికాం, నానావిధాడంబికాం
మీనాక్షీం ప్రణతోఽస్మి సంతత మహం, కారుణ్య వారాం నిధిమ్.

సకలైశ్వర్య సంపన్నుడైన సుందరేశ్వరునకు రాణియైనది, భయమును సోగొట్టునది, జ్ఞానము నిచ్చునది, నిర్మలమైనది, శ్యామలపర్ణము కలది, బ్రహ్మచే పూజితమైన పాదపద్మములు గలది, నారాయణునకు సోదరియైనది, వీణ, పిల్లన గ్రోవి, మద్దెల అను వాద్యము లందు విశేషాస క్తి గలది, బహు విధములయిన హంగు గలదై దయా సముద్రయైన మీనాక్షీ దేవిని నే నెల్లప్పుడు నమస్కరించుచున్నాను.

5. నానాయోగి మునీంద్ర హృన్నివసతిం, నానార్థ సిద్ధిప్రదాం
నానాపుష్ప విరాజితాంఘ్రి యుగళాం, నారాయణే నార్చితామ్
నాదబ్రహ్మమయీం పరాత్పరతరాం, నానార్థ తత్త్వాత్మికామ్
మీనాక్షీం ప్రణతోఽస్మి సంతత మహం, కారుణ్య వారాం నిధిమ్.

సకల యోగుల, మునుల హృదయములందు నివసించునది, వివిధ పురుషార్థసిద్ధి నిచ్చునది, వివిధములయిన పూవులచే అలంకృతమైన పాద ద్వంద్వముగలది, నారాయణునిచే పూజింపబడినది, నాద బ్రహ్మ స్వరూపిణి, పరము కంటే పరతరయైనది, సకల పదార్థ తత్త్వ స్వరూపిణి, దయాసముద్రయు నయిన మీనాక్షీదేవిని నే నెల్లప్పుడును నమస్కరించుచున్నాను.

ఇతి శ్రీమచ్ఛంకర భగవద్వాద కృతం మీనాక్షీ పంచరత్నం సంపూర్ణమ్.

మీనాక్షీ స్తోత్రమ్

1. శ్రీవిద్యే! శివవామభాగనిలయే ! శ్రీ రాజరాజార్చి తే !

శ్రీనాథాది గురుస్వరూపవిభవే! చింతామణీ పీఠికే !

శ్రీవాణీగిరిజాను తాంఘికమలే! శ్రీశాంభవి! శ్రీశివే!

మధ్యాహ్న మలయధ్వజాధిపసుతే! మాం పాహి మీనాంబికే!

శ్రీ విద్యాస్వరూపిణీ ! వరమశివుని వామభాగమునందుండుదానా!
సంపదధిపతియైన కుబేరునిచే పూజింపబడినదానా! లక్ష్మీపతి మొదలయిన గురువుల
స్వరూపవైభవము కలదానా! చింతామణి మయమైన పీఠము కలదానా! లక్ష్మీ, సరస్వతీ,
గౌరీదేవులచే కీర్తింపబడిన పాదపద్మముల కలదానా ! శ్రీ శాంభవి! మంగళస్వరూపిణీ!
మలయధ్వజ మహారాజసుతా! తల్లీ! మీనాక్షీ దేవీ! నన్ను రక్షింపుము.

2. చక్రస్థి! చపలే! చరాచరజగ న్నాథే! జగత్పూజితే!

ఆర్తాలీ వరదే! నతాభయకరే! వక్షోజభారాన్వితే!

విద్యే! వేదకలాపమౌళివిధితే! విద్యుల్ల తా విగ్రహే!

మాతా! పూర్ణ సుధారసార్థ హృదయే! మాం పాహి మీనాంబికే!

శ్రీ చక్రమందుండి కదలనిదానా! చరాచర జగత్తునకు పాలకురాల వైనదానా!
లోకములచే పూజింపబడినదానా! ఆర్త సంఘమునకు వరము లిచ్చుదానా! శిరసు
వంచినవారి కభయమిచ్చుదానా! అమృతమయ పయోధరభారముతోగూడిన దానా!
జ్ఞానస్వరూపిణీ! వేదాంత వేద్యురాలా! మెఱపుతీగవంటి శరీరము కలదానా! తల్లీ!
సంపూర్ణమయిన అమృతరసముచే తడిసిన హృదయము గలదానా! మీనాక్షీ దేవీ!
నన్ను రక్షింపుము.

3. కోటి రాంగద రత్నకుండలధరే! కోదండ బాణాంచితే!

కోకాకార కుచద్వయోపరి లస! త్రూలంబి హారాంచితే!

శింజన్నాపుర పాదసారస మణీ! శ్రీపాదుకాలంకృతే!

మద్దారిద్ర్య భుజంగ గారుడ ఖగే! మాం పాహి మీనాంబికే !

కిరీటము, దండకడియములు, రత్నమయమైన కర్ణాభరణములు ధరించినదానా!
ధనుర్బాణములతో గూడినదానా! చక్రవాకాకారము గల కుచద్వంద్వమునందు
వ్రేలాడుచున్న ముత్యాల హారములతో గూడినదానా! మోగుచున్న అందెలు గల
పాదపద్మమణులందు శ్రీ పాదుకలు తొడిగి అలంకృతయైనదానా! నా దారిద్ర్యమనెడు
సర్పమునకు గరుడపక్షియైనదానా! మీనాక్షీ దేవీ! నన్ను రక్షింపుము.

4. బ్రహ్మేశాచ్యుత గీయమాన చరితే! ప్రేతాసనాంతస్థితే !
పాశోదంకుశ చాప బాణ కలితే! బాలేందుచూడాంచితే !
బాలే! బాలకురంగ లోలనయనే ! బాలార్క కోట్టుజ్వలే !
ముద్రారాధిత దేవతే! మునిసుతే! మాం పాహి మీనాంబికే !

బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరులచే కీర్తింపబడుచున్న చరిత్రము గలదానా ! పంచప్రేతాసనాగ్రమునందున్న దానా! పాశము, ఎత్తియున్న అంకుశము, ధనుస్సు చేతులం దొప్పుచున్న దానా! బాల చంద్రుని శిరోభూషణముగఁ దాల్చినదానా! బాలా! లేడిపిల్ల చూపులవలె బెదరు చూపులు గలదానా! కోటి బాలసూర్యులవలె ప్రకాశించుదానా! ముద్రలచే ఆరాధింపఁబడు దేవతా! మునికన్యా! మీనాక్షి దేవీ!, నన్ను రక్షింపుము.

5. గంధ ర్వామర యక్ష పన్నగ నుతే! గంగాధరాలింగితే !
గాయత్రీ గరుడాసనే! కమలజే! సు శ్యామలే! సుస్థితే!
ఖాతీతే! ఖలదారు పావకశిఖే! ఖద్యోతకోట్టుజ్వలే !
మంత్రారాధిత దైవతే! మునిసుతే! మాం పాహి మీనాంబికే!

గంధర్వులచే, దేవతలచే, యక్షులచే, నాగులచే స్తుతింపబడుదానా! పరమేశ్వరునిచే ఆలింగనము చేసికొనబడినదానా! గాయత్రీ గరుడాసన స్వరూపిణీ! పద్మోద్భవవైన లక్ష్మీ స్వరూపిణీ! యోగ్యమయిన శ్యామలవర్ణము కలదానా! బాగుగ నుండినదానా! పంచభూతాతీతురాలా! దుష్టులను కట్టెలకు అగ్ని జ్వాలయైనదానా! కోటి మెఱుపులవలె ప్రకాశించుదానా! మంత్రములచే ఆరాధింపఁబడు దేవతా స్వరూపిణీ! మునిపుత్రీ! మీనాక్షిదేవీ! నన్ను రక్షింపుము.

6. నాదే! నారద తుమ్బురాద్యవినుతే! నాదాంత నాదాత్మికే !
నిత్యే! నీలలతాత్మికే! నిరుపమే! నీవారశాకోపమే!
కాంతే! కామకలే! కదంబనిలయే! కామేశ్వరాంకస్థితే!
మద్విద్యే! మదభీష్టకల్పలతికే! మాం పాహి మీనాంబికే!

నాదస్వరూపిణీ! నారద తుంబురాది దేవగాయకులచే వివేషముగ నుతింప బడినదానా! నాదములన్నిటికి తుదినున్న నాదస్వరూపిణీ! నిత్యులారా! నీల లతా స్వరూపిణీ! సాటిలేనిదానా! నివ్వరి ధాన్యపు ముల్లనకు సాటియైనదానా (పరమ సూక్ష్మరూపిణి యనుట)! మనోహరమైనదానా! కామకలా స్వరూపిణీ! కదంబవనవాసిని! కామేశ్వరుని యెడిలో నున్నదానా! నా విద్య (జ్ఞానము లేక మంత్రము) అయినదానా! నా కోరికల నిచ్చుటకు కల్పవృక్షమైనదానా! మీనాక్షిదేవీ! నన్ను రక్షింపుము.

7. వీణానాద నిమిలితార్దనయనే ! విప్రస్తచూలీభరే !

తాంబూలారుణపల్ల వాధరయుతే ! తాటంక హారాన్వితే !

శ్యామే! చంద్రకలావతంసకలితే ! కస్తూరికాఫాలికే !

పూర్ణే! పూర్ణ కలాభిరామవదనే ! మాం పాహి మీనాంబికే !

వీణానాదముచే మూసికొన్న సగము కన్నులుగలదానా! విడిపోయిన జడముడి కలదానా! తాంబూల సేవనముచే నెఱ్ఱనయిన చిగురువంటి పెదవులు గలదానా! కమ్మలు, హారములు కలదానా! శ్యామలాదేవీ! చంద్రరేఖాభూషణభూషితురాలా! కస్తూరీ తిలకములతోఁ గూడిన ఫాల తలము గలదానా, పరిపూర్ణురాలా! సంపూర్ణ కలలుగల చంద్రునివలె మనోహరమైన ముఖము గలదానా! మీనాక్షీదేవీ! నన్ను రక్షింపుము.

8. శబ్దబ్రహ్మమయీ చరాచరమయీ ! జ్యోతిర్మయీ వాఙ్మయీ

నిత్యానందమయీ నిరంజనమయీ ! తత్త్వమయీ చిన్మయీ

తత్త్వాతీతమయీ పరాత్పరమయీ! మాయామయీ శ్రీమయీ

సర్వైశ్వర్యమయీ సదాశివమయీ! మాం పాహి మీనాంబికే.

శబ్దబ్రహ్మ స్వరూపిణీ! చరాచరప్రపంచ స్వరూపిణీ! జ్యోతి స్వరూపిణీ! వాగ్రూపిణీ! శాశ్వతానంద స్వరూపిణీ! నిరంజన స్వరూపిణీ! తత్ తత్త్వమ్ పదార్థ స్వరూపిణీ! చిత్స్వరూపిణీ! తత్త్వావృత స్వరూపిణీ! మాయాస్వరూపిణీ! పరాత్పర స్వరూపిణీ! శ్రీవిద్యా స్వరూపిణీ! సకలైశ్వర్య స్వరూపిణీ! సదాశివ స్వరూపిణీ! మీనాక్షీ దేవీ! నన్ను రక్షింపుము.

ఇతి శ్రీమచ్చంకర భగవత్పాద కృతం మీనాక్షీ స్తోత్రమ్ సంపూర్ణం.

ॐ ॐ ॐ

రెండు నిమిషాలు నాకు దానమివ్వండి

“మీరందరూ నావద్దకు అనేక కానుకలు తీసుకుని వస్తున్నారు. పుష్పఫలదులు తెస్తున్నారు. ధనమిస్తున్నారు. వీటినీ వేటినీ నేను కోరడం లేదు. దినానికి రెండు నిమిషాలు మాత్రం నాకేవ్వండి. ఆ రెండు నిమిషాలు నిశ్చలమైన భక్తితో పరమేశ్వరుని ధ్యానించండి. అదే నాకు అత్యంత ప్రీతికరమైన కానుక. దినమంతా మీరు లౌకిక వ్యాపారాలతో గడుపుతారు. రెండు నిమిషాలు ఈ బీద సన్యాసికి దానమివ్వలేరా? నాకు కావలసిన దంతే!”

గంగాష్టకమ్

1. బ్రహ్మాండం ఖండయంతీ హరశిరసి జటా వల్లి ముల్గాసయంతీ
స్వర్లోకా దాపతంతీ కనక గిరిగుహా గండ శైలాత్ స్థలంతీ
క్షోణీపుష్పే లుఠంతీ దురిత చయచమూ ర్నిర్భరం భర్త్యయంతీ
పాథోధిం పూరయంతీ సుర నగరసరిత్ పావనీ నః పునాతు.

బ్రహ్మాండమును భేదించుచు శివుని జటాజూటమును ప్రకాశింపజేయుచు స్వర్గమునుండి పడుచున్నదై మేరుపర్వతపు చరియనుండి జారుచు భూమియందు దొర్లుచు పాప సముద్రము మనెడి సేనలను మిక్కిలి బెదరించుచు సముద్రమును పూరించుచు నున్న పవిత్రమైన గంగానది మమ్ము పవిత్రముచేయు గాక!

2. ఆదా వాది పితామహస్య నియమ వ్యాపారమాత్రే జలం
పశ్యా త్పన్నగశాయినో భగవతః పాదోదకం పావనం
భూయ శ్శంభు జటా విభూషణ మణి ర్జహ్నో ర్మహర్షే రియం
కన్యా కల్మషనాశినీ భగవతీ భాగీరథీ దృశ్యతే.

ఈ గంగానది ప్రారంభమున బ్రహ్మదేవుని సృష్టియం దేర్పడిన జలముగను, పిమ్మట విష్ణు దేవుని పవిత్రమైన పాదోదకముగను, తరువాత శివుని జటాజూట మణిగను, పిదప జహ్ను మహర్షి కన్యకగను, పిమ్మట పాపములు పారద్రోలు భాగీరథీ దేవిగను కనబడుచున్నది.

3. శైలేంద్రా దవతారిణీ నిజజలే మజ్జ జ్ఞనోత్తారిణీ
పారావారవిహారిణీ భవభయ శ్రేణి సముత్సారిణీ
శేషాహే రనుకారిణీ హరశిరో వల్లి దలాకారిణీ
కాశీ ప్రాంతవిహారిణీ విజయతే గంగా మనోహారిణీ.

మనోహరమైన గంగానది హిమవత్పర్వతము నుండి అవతరించి తన నీటియందు స్నానమాడువారిని తరింపజేయుచు, సముద్రమున విహరించుచు, సంసారభయమును దూరముచేయుచు, శేషసర్పము ననుకరించుచు శివుని శిరోభూషణమై కాశీ ప్రాంతమున విహరించుచు నొప్పుచున్నది.

4. కుతోఽపి చి ర్వీచి స్తవ యది గతా లోచనపథం
త్వ మాపీతా పీతాం బర పుర నివాసం వితరసి
త్వదుత్సంగే గంగే ! పతిత యది కాయ స్తనుభృతాం
తదా మాత! శ్శృత క్రతవ పద లాభోఽప్యతిలఘుః.

ఓ తల్లీ! నీ తరంగము చూడబడె నేని వానికి దుఃఖ మెక్కడిది ? నీవు త్రాగ బడినదానవై వైకుంఠ నివాసము నిత్తువు. ఓ గంగా! నీ యందు శరీరముపడిన మనుజులకు ఇంద్రపదవికూడ మిక్కిలి సులభము.

5. గంగే! త్రైలోక్యసారే! సకల సురవధూ ధౌత విస్తీర్ణ తోయే!
పూర్ణ బ్రహ్మ స్వరూపే! హరిచరణ రజో హరిణి! స్వర్గమార్గే !
ప్రాయశ్చిత్తం యది స్యా త్తవ జలకణికా బ్రహ్మహత్యాదిపాపే
కస్త్వం స్తోతుం సమర్థ? ప్రేజగ దఘహరే! దేవీ! గంగే! ప్రసీద.

ముల్లోకముల సారమైనదానా! సమస్త దేవతా స్త్రీలచే క్షాలితమైన నీరు గలదానా! పరబ్రహ్మ స్వరూపిణీ! విష్ణుపాదములను క్షాలన చేసినదానా! స్వర్గమునకు మార్గమైనదానా! ఓ గంగానదీ! బ్రహ్మహత్య మున్నగు పాపమునకు నీ జలబిందువు ప్రాయశ్చిత్తమన్నచో, నిన్ను స్తుతించుట కెవడు సమర్థుడు ? ముల్లోకముల పాపమును పోగొట్టు ఓ గంగాదేవీ! అనుగ్రహింపుము.

6. మాత ర్జ్వాహ్ని! శంభుసంగవలితే ! మౌలౌ నిధా యాంజలిం
త్వత్తీరే వపుషోఽవసానసమయే నారాయణాంఘ్రిద్వయమ్
సానందం స్మరతో భవిష్యతి మమ ప్రాణ ప్రయాణోత్సవే
భూయా ద్భక్తి రవిచ్యుతా హరిహరా ద్వైతాత్మికా శాశ్వతీ.

ఓ తల్లీ! శంభుని సాంగత్యముతో నొప్పు జాహ్నవీ! నీ తీరమునందు శరీరవసాన సమయమునందు శిరస్సున దోసిలోగ్గి శ్రీమన్నారాయణుని పాదపద్మములను ఆనందముతో స్మరించుచున్న నాకు ప్రాణప్రయాణకాలమున ఎడతెగని హరిహరా భేదరూపమగు భక్తి స్థిరమైనదై కలుగుగాక !

శ్రీ శంకరాచార్యకృతమగు గంగాష్టకమ్ సమాప్తము.

అంగన్యాస, కరన్యాసాలు

ప్రాణుల ఒక్కొక్క అంగంలో ఒక్కొక్క దేవతా స్వరూపం సంస్థితమై ఉంటుంది. ఆ దైవరూపాలకే 'ఆధ్యాత్మికం' అని పేరు. వారు ఆయా అవయవాలలో ఉండి, ప్రాణులను రక్షిస్తూ ఉంటారు. మంత్ర జపాదులలో మనం చేసే అంగన్యాస కరన్యాసాలు ఆ దేవతలను ఉద్దేశించే చేస్తున్నాము.

గౌరీదశకమ్

1. లీలాలబ్ధ స్థాపిత లుప్తా భిల లోకాం
లోకాతీతై ర్యోగిభిర న్తశ్చిర మృగ్యామ్
బాలాదిత్య శ్రేణి సమాన ద్యుతి పుంజాం
గౌరీ మమ్బా మమ్బురుహాక్షీ మహ మీదే. ॥

సమస్త లోకముల సృష్టి స్థితి లయములను అనాయాసముగా నొనరించునదియు, లోకోత్తరులగు యోగులచే హృదయమునందు చిరకాలము వెతుకదగినదియు, ఉదయ సూర్య సముదాయమువంటి కాంతి గలదియు, పద్మములవంటి నేత్రములు గలదియు, తల్లియు నగు గౌరీదేవిని స్తుతింతును.

2. ప్రత్యాహార ధ్యాన సమాధి స్థితి భాజాం
నిత్యం చిత్తే నిర్ఘృతి కాష్ఠాం కలయన్తీమ్
సత్యజ్ఞానానన్దమయీం తాం తనురూపాం
గౌరీ మమ్బా మమ్బురుహాక్షీ మహ మీదే. ॥

యమ నియమాసన ప్రాణాయామ ప్రత్యాహార ధ్యాన ధారణ సమాధులను అష్టాంగ యోగములలో చివరి నాలుగు యోగముల నొందినవారి మనస్సునందు ఆనందమును కలిగించునదియు, సత్య జ్ఞానానంద మయయు నై అతి సూక్ష్మ రూపిణియు పద్మ నేత్రయు నగు గౌరీదేవిని స్తుతింతును.

3. చన్ద్రా పీడా నన్దిత మన్దస్మిత వక్త్రాం
చన్ద్రా పీడా లంకృత నీలాలక భారామ్
ఇన్ద్రోపేన్ద్రా ద్యర్చిత పాదామ్బుజ యుగ్మాం
గౌరీ మమ్బా మమ్బురుహాక్షీ మహ మీదే. ॥

చంద్రశేఖరునిచే ఆనందింపజేయబడినదై చిటునగవుతో గూడిన ముఖము గలదియు, చంద్రుడనెడి శిరోభూషణముచే నలంకరింప బడిన నల్లని కేశభారము గలదియు, ఇంద్రుడు - విష్ణువు మున్నగువారిచే పూజింపబడిన పాదపద్మ యుగళము గలదియు, పద్మ నేత్రయు నగు గౌరీదేవిని స్తుతింతును.

4. ఆదిక్షాన్తా మక్షరమూర్త్యా విలసన్తీం
భూతే భూతే భూతకదమ్బ ప్రసవిత్రీమ్
శబ్దబ్రహ్మనన్దమయీం తాం తటిదాభాం
గౌరీ మమ్బా మమ్బురుహాక్షీ మహ మీదే. ॥

అ కారాది క్ష కారాంత అక్షరమూర్తితో నొప్పుచు, ప్రతి ప్రాణియందును ననేక ప్రాణుల సృజించుచు శబ్దబ్రహ్మరూపిణియు ఆనంద మయయునై మెఱుపువలె ప్రకాశించు పద్మ నేత్రయగు గౌరీదేవిని స్తుతింతును.

5. మూలాధారా దుత్తిత వీధ్యా విధిరన్తం
సౌరం చాన్తం వ్యాప్య విహార జ్వలితాంగీమ్
యే యం సుక్ష్మా త్సుక్ష్మతను స్తాం సుఖరూపాం
గౌరీ మమ్భా మమ్బురుహాక్షీ మహా మీడే. ॥

మూలాధారము నుండి బయలుదేరిన మార్గమున బ్రహ్మరంధ్ర పర్యంతము ఇడ పింగళనాడుల యందు వ్యాపించి విహరించుచున్నదై ప్రజ్వలించు శరీరము గలదై అతి సూక్ష్మమై సుఖ రూపమైన పద్మ నేత్రయగు గౌరీదేవిని స్తుతింతును.

6. నిత్య శ్చుద్ధో నిష్కల ఏకో జగదీశః
సాక్షి యస్యా సర్వవిధౌ సంహరణేచ
విశ్వత్రాణ క్రిడన లోలాం శివపత్నిం
గౌరీ మమ్భా మమ్బురుహాక్షీ మహా మీడే. ॥

నిత్యుడు, శుద్ధుడు, నిష్కలుడు, అద్వితీయుడు నగు పరమేశ్వరుడు సాక్షిగా నుండగ సృష్టి స్థితి లయాది సర్వవిధుల నాచరించుచుండు శివపత్నియు పద్మ నేత్రయునగు గౌరీదేవిని స్తుతింతును.

7. యస్యాః కుక్షౌ లీన మఖండం జగదండం
భూయో భూయః ప్రాదురభూ దుత్తిత వ
పత్యాసార్థం తాం రజతాద్రౌ విహర స్త్రీం
గౌరీ మమ్భా మమ్బురుహాక్షీ మహా మీడే. ॥

ఏ పర దేవి యొక్క కుక్షియందు లీనమై అఖండ బ్రహ్మాండము మరల మరల పుట్టుచుండునో, రజతగిరి (కైలాసము) యందు భర్తతోగూడ విహరించు పద్మ నేత్ర యగు నా గౌరీదేవిని స్తుతింతును.

8. యస్యా మోతం ప్రోత మశేషం మణిమాలా
సూత్రే యద్వ త్కాపి చరం చాప్యచరంచ
తా మధ్యాత్మ జ్ఞాన పదవ్యా గమనీయాం
గౌరీ మమ్భా మమ్బురుహాక్షీ మహా మీడే. ॥

దారమునందు మణుల సముదాయమువలె ప్రపంచమంతయు నే పరదేవత యందు ఓత ప్రోత భావమున (వస్త్రమునందు దారములు పడుగు పేకగ నున్నట్లు) నుండునో, ఆధ్యాత్మ మార్గముచే చేరదగినదియు పద్మ నేత్రయు నగు నా గౌరీదేవిని స్తుతించును.

9. నానాకారై శ్చక్తి కదంబై ర్భువనాని
వ్యాప్య స్వైరం క్రీడతి యేయం స్వయ మేకా
కల్యాణీం తాం కల్పలతా మానతిభాజాం
గౌరీ మమ్భా మమ్బురుహాక్షీ మహా మీడే. ॥

ఏ పర దేవత అనేక రూపములైన శక్తి సముదాయములతో లోకముల నెల్ల వ్యాపించి తా నొక తెయై క్రీడించుచుండునో, మంగళ రూపిణియు భక్తులకు కల్పలతయు పద్మ నేత్రయు నగు నా గౌరీదేవిని స్తుతించును.

10. ఆశాపాశ క్లేశవిनाశం విదధానాం
పాదాంభోజ ధ్యానపరాణాం పురుషాణామ్
ఈశా మీశార్దాంగహరాం తా మభిరామాం
గౌరీ మమ్భా మమ్బురుహాక్షీ మహా మీడే. ॥

ఆమె పాదపద్మముల ధ్యానించువారికి ఆశాపాశముల నాశమును కష్టముల నాశమును చేయుచు తా నధీశ్వరియై శంకరుని అర్ధాంగమును హరించినదియు మనో హరయు పద్మ నేత్రయు వైన ఆ గౌరిని స్తుతించును.

11. ప్రాతః కాలే భావవిశుద్ధః ప్రణిధానా
ద్భక్త్యా నిత్యం జల్పతి గౌరీదశకం యః
వాచాం సిద్ధిం సంపద మగ్ర్యాం శివభక్తిం
తస్యాశ్చ వశ్యం పర్వతపుత్రీ విదధాతి. ॥

ప్రాతఃకాలమునందు పరిశుద్ధమైన మనస్సు గలవాడై ఏకాగ్రతతో భక్తి పురస్కరముగ గౌరీ దశకస్తోత్రమును పఠించు మానవునకు పార్వతీ దేవి వాక్సిద్ధిని, గొప్ప సంపదను శివ భక్తిని తప్పక కలుగుజేయును.

శ్రీ శంకరాచార్యకృతమగు గౌరీ దశకము స్తోత్రం సంపూర్ణం.

శ్లో శ్లో శ్లో

కాశీపంచకమ్

1. మనో నివృత్తిః పరమోప శాంతిః
సా తీర్థవర్యా మణికర్ణి కాచ
జ్ఞానప్రవాహో విమలాది గంగా
సా కాశికాఽహం నిజభోధరూపా. ||

(కాశీ క్షేత్రమునకు అవిముక్త క్షేత్ర మని పేరు. అది నాశనము పొందునది కాదు. ప్రళయ కాలమున కూడ త్రిశూలముపై నిడి పరమశివుడు దానిని ప్రళయ జలరాశినుండి ఉద్ధరించి కాపాడునట. సర్వపదార్థాభావక చైతన్యము ఆ కాశీ క్షేత్రము యొక్క తాత్త్విక స్వరూపము. అదియే నా జీవాత్మ యొక్క యథార్థ తత్త్వము (స్వరూపము). ఇట్టి విజ్ఞానము కలుగుటయే కాశీ క్షేత్ర యాత్రా సారాంశము. ప్రసిద్ధ కాశీ క్షేత్రమున మణికర్ణిక - గంగ మొదలగు పుణ్య తీర్థముల నేకములు కలవు. అవి కాశీ క్షేత్రము యొక్క ఆధి భౌతిక రూప విశేషములు. ఆ పుణ్య తీర్థములు మానవుని శరీరము నందును ఆ యా రూపమున నున్నట్లు భావన కొరకు పెద్దలు వర్ణించుచుందురు. ఆ భాగములు కాశీ క్షేత్రము యొక్క ఆధ్యాత్మిక రూపములు. ప్రతి క్షేత్రము యొక్క ఈ ఉభయవిధ స్వరూపములను తెలిసికొనుటయు, తాత్త్విక స్వరూపమును గుర్తించుటయు మానవులకు సంసార తరణ సాధనము.)

మనస్సు యొక్క నివృత్తియు-తత్త్వయు క్షమైన ఉత్కృష్టమగు శాంతియు తీర్థ శ్రేష్ఠమగు మణికర్ణికాతీర్థము - బ్రహ్మ తత్త్వజ్ఞాన సంతతియే విమలమగు ఆది (వృద్ధ) గంగా తీర్థము - ఆత్మజ్ఞానమే స్వరూపముగా గలది కాశీ క్షేత్రము. ఇది కాశీ క్షేత్రముయొక్క తాత్త్విక స్వరూపము. అట్టి కాశీ క్షేత్రము నేనే.

2. యస్యా మిదం కల్పిత మింద్రజాలం
చరాచరం భాతి మనోవిలాసమ్
సచ్చి త్సుఖైకా పరమాత్మ రూపా
సా కాశికాఽహం నిజభోధ రూపా. ||

ఏ వస్తువునందు ఇంద్రజాలమువలె మనో విజృంభణ మాత్రమైన భ్రాంతిచే కల్పితమైన ఈ చరాచరాత్మక ద్వైత ప్రపంచ మంతయు భాసించు చున్నదో, సచ్చిదానందాత్మకమైన - అద్వితీయమైన పరమాత్మ స్వరూపమైన ఆ వస్తువు, ఆత్మ జ్ఞానమే స్వరూపముగా గల కాశీ క్షేత్రమే. అట్టి కాశీ స్వరూపుడను నేనే.

3. కోశేషు పంచ స్వధి రాజమానా
బుద్ధి ర్భవానీ ప్రతి దేహ గేహమ్
సాక్షీ శివ స్సర్వగతోఽన్తరాత్మా
సా కాశికాహం నిజబోధరూపా. ॥

సమస్త ప్రాణుల యొక్క దేహముల నెడి గృహములయందు అన్న మయాది పంచకోశముల నధిష్ఠించి ప్రకాశించుచున్న పంచకోశములను తెలియజేయునదియై పంచకోశాతీతమైయున్న బుద్ధి వృత్తి యేది కలదో అది అన్నపూర్ణా విశాలాక్షీ ఇత్యాది నామములతో వ్యవహరింపబడు కాశీ క్షేత్రాధిష్ఠాత్రి యగు దేవతా మూర్తి భవానీదేవి. సర్వగతుడైన అంతరాత్మయగు సర్వసాక్షి చైతన్య మూర్తియో శివ తత్త్వము కాశీ క్షేత్రాధి దైవమగు విశ్వేశ్వరుడు ఆత్మ జ్ఞానమే స్వరూపముగా గలది కాశీ క్షేత్రము - ఆ కాశీ స్వరూపడును నేను.

4. కాశ్యాం హి కాశ తే కాశీ
కాశీ సర్వప్రకాశికా
సా కాశీ విదితా యేన
తేన ప్రాప్తా హి కాశికా. ॥

కాశీ క్షేత్రమున “కాశీ” యను నొక దేవత ప్రకాశించుచున్నది. ఆ కాశీ దేవత సర్వ ప్రకాశిక చిద్రూపిణియే అయి యున్నది. ఆ దేవత యొక్క తత్త్వమెవ్వనిచే తెలిసికొనబడునో యాతడే కాశీ క్షేత్రమును చేరినవాడన దగును.

5. కాశీ క్షేత్రం శరీరం త్రిభువన జననీ వ్యాపినీ జ్ఞానగంగా
భక్తి శ్రద్ధా గయేయం నిజగురుచరణ ధ్యానయోగః ప్రయాగః
విశ్వేశోఽయం తురీయ స్సకల జనమన సాక్షి భూతోంతరాత్మా
దేహే సర్వం మదీయే యది వసతి పున స్తీర్థమన్యత్కిమస్తి. ॥

కాశీక్షేత్రము నా శరీరము - ముల్లోకములకు తల్లియై, ముల్లోకములను వ్యాపించి యున్న జ్ఞాన రూపమగు గంగ నా చిత్తమున గల భగవద్భక్తి - గయా క్షేత్రము నాకు గల ఆస్తికృబుద్ధి - ప్రయాగ క్షేత్రము స్వగురు చరణములను ధ్యానించుటలో నాకు గల చిత్తైకాగ్ర్యమను యోగము- విశ్వేశ్వరుడు (కాశీక్షేత్ర ప్రధానదైవము) సకల జనులయొక్క మానసిక వృత్తులకు సాక్షియైన అంతరాత్మ స్వరూపమగు నా తురీయాత్మత తత్త్వము. ఇట్లు నా దేహముననే సర్వతీర్థములును నివసించి యుండగా నాచే సేవింపదగిన పుణ్య తీర్థము మరియొకటి యేమి కలదు. (ఇట్టి భావనము సర్వ తీర్థయాత్రా ఫలదాయకమనియునుట).

శ్రీ శంకరాచార్య కృత కాశీపంచకము సంపూర్ణం.

తిపురసుందరీ స్తోత్రమ్

1. కదంబ వన చారిణీం ముని కదంబ కాదంబినీం
నితంబ జిత భూధరాం సురనితంబినీ సేవితాం
నవాంబురుహ లోచనా మభినవాం బుద శ్యామలాం
త్రిలోచన కుటుంబినీం త్రిపుర సుందరీ మాశ్రయే.

కడిమి చెట్ల తోటయందు సంచరించునదియు, మునీశ్వరుల సముదాయమనెడి
కడిమి చెట్లకు మేఘమాలవలె వికాస హేతు వై నదియు, పర్వతమును ధిక్కరించు
శ్రోణి భారము గలదియు, దేవతా స్త్రీ లచే సేవింపబడునదియు, క్రొత్త తామర
పువ్వు వంటి నేత్రములు గలదియు, క్రొక్కారు మబ్బువలె శ్యామల వర్ణము గలదియు
త్రినేత్రుని పత్నియు నగు త్రిపురసుందరీ దేవిని ఆశ్రయింతును.

2. కదంబ వన వాసినీం కనక వల్లకీ ధారణీం
మహార్థ మణి హరిణీం ముఖ సముల్లస ద్వాసినీం
దయా విభవ కారిణీం విశదలోచనీం చారిణీం
త్రిలోచన కుటుంబినీం త్రిపుర సుందరీ మాశ్రయే. ॥

కడిమి తోటయందు నివసించునదియు, బంగారు వీణను ధరించునదియు,
గొప్ప విలువగల మణులతో ప్రకాశించునదియు, ముఖమునందలరు సువాసన
గలదియు, దయను గొలుపునదియు, ప్రసన్నమైన నేత్రములు గలదియు, న ర్తకియు,
త్రినేత్రుని పత్నియు నగు త్రిపురసుందరీదేవి నాశ్రయించెదను.

3. కదంబ వన శాలయా కుచభరో ల్లస న్మాలయా
కుచోపమిత శైలయా గురు కృపా లస ద్వేలయా
మదారుణ కపోలయా మధురగీత వాచాలయా
కయాఽపి ఘనలీలయా కవచితా వయం లీలయా. ॥

కడిమితోట నివాసముగ గలదియు, పాలిండ్లపై నొప్పు పువ్వుమాల గలదియు,
పర్వతములను మించు స్తనములు గలదియు, కృపాతిరేకమునకు అవధి యైనదియు,
మదముచే నెఱవైన చెక్కిళ్ళు గలదియు, మధురమైన గీతమును నిరంతర
మాలింపించునదియు నగు ఒకానొక గొప్ప విలాసముచే మేము అనాయాసముగ కృబుడితిమి.

4. కదంబ వన మధ్యగాం కనక మండలోపస్థితాం
షడంబురుహ వాసినీం సతత సిద్ధ సౌదామినీం
విడంబిత జపారుచిం విక చ చంద్ర చూడామణిం
త్రిలోచన కుటుంబినీం త్రిపుర సుందరీ మాశ్రయే. ॥

కడిమితోటయందొప్పునదియు, హేమ సముదాయమున నొప్పునదియు, మూలాధార స్వాధిష్ఠాన మణిపూరక అనాహత విశుద్ధ అజ్ఞా చక్రములయందు వసించు నదియు, నెల్లపుడు యోగసిద్ధులకు మెఱుపువలె గోచరించునదియు, జపా పుష్ప కాంతిని బోలియుండునదియు, వికసించిన చంద్రుని శిరోరత్నముగ దాల్చినదియు, త్రినేత్రుని రాణియు నగు త్రిపురసుందరీదేవిని ఆశ్రయించుదును.

5. కుచాంచిత విపంచికాం కుటీల కుంత లాలంకృతాం
కుశేశయ నివాసినీం కుటీల చిత్త విద్వేషిణీం
మదారుణ విలోచనాం మనసిజారి సంమోహినీం
మతంగ ముని కన్యకాం మధుర భాషిణీ మాశ్రయే. ॥

ఊమ్మునందొప్పు వీణ గలదియు, వంకరలు తిరిగిన కేశములతో నొప్పారు నదియు, పద్మనివాసినీయు, కపట చిత్తులను ద్వేషించునదియు, మదముచే నెఱునైన నేత్రములు గలదియు, కామ విరోధియగు హరుని మోహింప జేయునదియు, మతంగ మహాముని పుత్రియు, మధురాలాపములు గలదియు నగు త్రిపురసుందరిని నాశ్రయింతును.

6. స్మరే త్రృథమ పుష్పిణీం రుధిర బిందు నీలాంబరాం
గృహీత మధుపాత్రికాం మధు విఘ్నార్ణ నేత్రాంచలాం
ఘన స్తన భరోన్న తాం గలితచూలికాం శ్యామలాం
త్రిలోచన కుటుంబినీం త్రిపుర సుందరీ మాశ్రయే. ॥

రక్త బిందువులతో నొప్పారు నీల వస్త్రమును ధరించి మధుపాత్రను చేత పట్టుకొని మధ్యముచే కలగ బారిన లోచనాంతములు గలదై స్తనభారముతో నొప్పుచు వీడిన కేశములు గలదై శ్యామల వర్ణముగలదై త్రిలోచనుని రాణియై యొప్పు త్రిపురసుందరిని ఆశ్రయింతును. ఆమెయే ప్రథమ పుష్పవతిగ స్మరింపదగినది.

7. సకుంకుమ విలేపనా మళిక చుంబి కస్తూరికాం
సమంద హసి తేక్షణాం స శర చాప పాశాంకుశాం
అశేష జన మోహినీ మరుణ మాల్య భూషాంబరాం
జపాకుసుమ భాసురాం జపవిధౌ స్మరే దంబికామ్. ॥

కుంకుమాంగ రాగముతోను, పాలమునందు కస్తూరీ తిలకముతోను, చిఱునగవుతో గూడిన చూపుతోను, బాణము, ధనస్సు, పాశము, అంకుశము వీనితోను నొప్పుచున్నదై సర్వజనులను మోహింపజేయుచు నెఱుని మాలతోను, అలంకారములతోను, వస్త్రముతోను కూడినదై జపాకుసుమమువలె ప్రకాశించుచున్న శ్రీమాతను జపకాలమున స్మరింపవలెను.

8. పురందర పురంద్రికా చికుర బంధ సైరంద్రికాం
పితామాహ పతివ్రతాం పటు పటీర చర్చా రతాం
ముకుంద రమణీ మణీలస దలంక్రియా కారిణీం
భజామి భువనాంబికాం సురవధూటికా చేటికామ్. ॥

ఇంద్రుని భార్య కేశబంధమును చేయునదిగను, బ్రహ్మదేవుని భార్య మైపూత రచించునదిగను, విష్ణుపత్ని మణుల నలంకరించునదిగను దేవతా స్త్రీలు చెలులుగను నొప్పు భువనేశ్వరిని సేవించును.

శ్రీ శంకరాచార్యకృత త్రిపురసుందరీ స్తోత్రము సంపూర్ణం.

ॐ ॐ ॐ

విశాలాక్షీ స్తోత్రమ్

1. విశాలాక్షీ చ కాశ్యాంతు విశ్వేశ మహిషీ శుభా ।
చూర్ణీకరోతి పాపాన్వై జనానాం శత జన్మని ॥
2. కాశీ కాశీతి యో బ్రూయా ద్విశాలాక్షీ సదా ముదా ।
క్షై వల్యపద మిచ్చన్తీ తస్య క్షేమం కరోతి సా ॥
3. సప్త జన్మకృతం పాపం తత్క్షణాదేవ నశ్యతి ।
విశ్వేశస్య విశాలాక్ష్యాః కృపయా పరిపూర్ణయా ॥
4. కాశీవాసవరో వ్యాసః సుతరాం మోదమా ప్రవాన్ ।
అష్టాదశ పురాణం చ కారయామాస లీలయా ॥
5. ఇదం మహర్షిభిః ప్రోక్తం విశ్వేశో వ్యాసరూపధృత్ ।
చకరాఖిల పురాణాన్వై ధర్మాధర్మ వివక్షయా ॥
6. వ్యాసాత్ప్రోక్తం దిదృక్షా సా విశాలాక్షీ మహాసతీ ।
రహస్యం పరమం గుప్తం మేనే జనసుఖావహా ॥
7. విశాలాక్షీం చ కాశ్యాంతు విశ్వేశ్వర కుటుంబినీ ।
వ్యాస దూర్వాసనిచయా న్కారయామాస సువ్రతే ॥
8. అన్నపూర్ణా విశాలాక్షీ నామాంతరగతాఽపిసా ।
అనుగ్రహాఃఖులు సర్వేషాం దాక్షాయణి నమోఽస్తుతే ॥

శుభమ్

ఇదం పవిత్రం పాపఘ్నం యవరే దష్టకం సదా - జన్మ మృత్యు భయం నాస్తి తస్య ఏవ న సంశయః ॥

అథ కాశీఖండ - ఉత్తరార్ధే - సప్తతితమోధ్యాయః

అన్నపూర్ణాష్టకమ్

1. నిత్యానందకరీ వరాభయకరీ సౌందర్య రత్నాకరీ
నిర్దాతాఖిలదోష పావనకరీ ప్రత్యక్ష మాహేశ్వరీ
ప్రాలేయాచల వంశ పావనకరీ కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలంబనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ.

నిత్యానందము నొసంగుదానవై, వరమును అభయమును నిచ్చుదానవై, సౌందర్య సముద్రమైనదానవై, సమస్త దోషములను పారద్రోలి పవిత్రతను కల్గించు దానవై. కేవలము మహేశ్వరుని యర్థాంగివై, హిమవంతుని వంశమును పవిత్రము చేయుదానవై, కాశీపట్టణమునకు రాణివై, దయకు నిలయమై తల్లివైన అన్నపూర్ణేశ్వరివగు నీవు నాకు భిక్ష నొసంగుము.

2. నానారత్న విచిత్రభూషణకరీ హేమామ్బరాదమ్బరీ
ముక్తాహార విడంబమాన విలస ద్వక్షోజ కుంభాంతరీ
కాశ్మీరాగరువాసితాంగరుచిరా కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలంబనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ.

అనేక విధములగు రత్నములచే విచిత్రములైన భూషణములను హస్తములందు ధరించినదియు, సువర్ణ వస్త్రాలంకృతయు, గజకుంభముల వంటి పాలిండ్ల మధ్య ముత్యముల హారములచే ప్రకాశించుచున్నదియు, కుంకుమాగురులచే సువాసితమైన శరీరముచే మనోహరమైనదియు, కాశీపుర రాజ్ఞియు, కరుణానిలయు, అన్నపూర్ణేశ్వరియు, తల్లియు నగు నీవు నాకు భిక్ష నొసంగుము.

3. యోగానందకరీ రిపుక్షయకరీ ధర్మైకనిష్ఠాకరీ
చంద్రాన్కానల భాసమాన లహరీ త్రైలోక్య రక్షాకరీ
సర్వైశ్వర్యకరీ తపఃఫలకరీ కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలంబనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ.

యోగముచే కలుగు ఆనందమును కూర్చునదియు, శత్రుక్షయమును చేయునదియు, ధర్మనిష్ఠను కలిగించునదియు, చంద్ర సూర్యాగ్నల దీప్తితో సమానమగు కాంతిప్రవాహముతో నొప్పారునదియు, సమస్తైశ్వర్యముల నొసంగునదియు, తపః ఫలము నొసంగునదియు, కాశీపుర నాయకయు, కరుణా నిలయు, అన్నపూర్ణేశ్వరియు, తల్లియు నగు నీవు నాకు భిక్షము నొసంగుము.

4. కైలాసాచల కన్దరాలయకరీ గౌరీ హ్యూమా శాంకరీ
కౌమారీ నిగమార్థగోచరకరీ హ్యోంకారబీజాక్షరీ
మోక్షద్వారా కవాట పాటనకరీ కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలంబనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ.

కైలాసపర్వతగుహను నివాసముగ జేసికొనినదానవును, తెల్లని కాంతిగల దానవును, ఉమా (ఓ పార్వతీ! తపస్సు చేయవలదని తల్లి చే నిషేధింపబడుట చే ఉమా అను పేరు వచ్చినదనిన కాళిదాసు.) అను పేర నొప్పుదానవును, శంకరునిపత్నివియు, కౌమారదశ యందున్నదానవును, వేద ప్రతిపాదితార్థమును గోచరింప జేయుదానవును, ప్రణవముచే ప్రతిపాదింపబడుదానవును, మోక్షద్వారపు తలుపులను భేదించు దానవు-అనగా మోక్ష మొసంగు సామర్థ్యము గలదానవును, కాశీపట్టణపు రాణివియు, దయా నిలయవును, తల్లివి, అన్నపూర్ణేశ్వరియు నగు నీవు నాకు భిక్ష నొసంగుము.

5. దృశ్యాదృశ్య విభూతివాహనకరీ బ్రహ్మాండభాండోదరీ
లీలానాటక సూత్రఫలనకరీ విజ్ఞాన దీపాంకురీ
శ్రీవిశ్వేశ మనః ప్రసాదనకరీ కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలంబనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ.

ఇతరులకు గోచరము లగునట్టియు, గోచరములు కానట్టియు మహిమలను ధరించిన దానవును, బ్రహ్మాండ సముదాయమును గర్భమున ధరించినదానవును, విలాసమనెడి నాటకము యొక్క సూత్రముతో క్రీడించుదానవును, విజ్ఞానమనెడి దీపమునకు కారణమైనదానవును, శ్రీ విశ్వనాథుని మనస్సును శాంతింప జేయుదానవును, కాశీ పట్టణపు రాణివియు, కరుణా నిలయవును, అన్నపూర్ణేశ్వరివి, తల్లివి యగు నీవు నాకు భిక్ష నొసంగుము.

6. ఆదిక్షాంత సమస్తవర్ణ నకరీ శంభుప్రియే శాంకరీ
కాశ్మీర త్రిపురేశ్వరీ త్రినయనీ విశ్వేశ్వరీ శర్వరీ
స్వర్గ ద్వార కవాటపాటనకరీ కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలంబనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ.

‘అ’ కారము మొదలు ‘క్ష’ కార పర్యంతము గల సమస్త వర్ణ రూపమైన దానవు, శివునికి ప్రియురాలవు, శంకరుని పత్నివి, స్వర్గ ద్వారపు తలుపులను భేదించుదానవు, కాశీపట్టణపు రాణివి, దయా నిలయవు, తల్లివి, అన్నపూర్ణేశ్వరివి అగు నీవు నాకు భిక్ష నొసంగుము.

7. ఉర్వీ సర్వజయేశ్వరీ జయకరీ మాతా కృపాసాగరీ
నారీ నీలసమాన కుంతలధరీ నిత్యాన్న దానేశ్వరీ
సాక్షా న్మోక్షకరీ సదా శుభకరీ కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలంబనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ.

లోకమునందు సమస్త విజయములకు నాయకురాలివి, విజయమును చేకూర్చు దానపు, తల్లివి, దయాసముద్రమపు, నల్లనై సమానములైన శిరోజములను ధరించిన స్త్రీవి, నిరంతరము అన్నదానముచేయు నాయకురాలివి, సాక్షాత్తుగ మోక్షము నొసంగుదానపు, ఎల్లపుడు శుభములను కలుగ జేయుదానపు, కాశీపుర రాణివి, దయా నిలయపు, తల్లివి, అన్నపూర్ణేశ్వరివి యగు నీవు నాకు భిక్ష నొసంగుము.

8. దేవీ సర్వవిచిత్రరత్న రుచిరా దాక్షాయణీ సుందరీ
వామాస్వాదుపయోధరా ప్రియకరీ సౌభాగ్యమాహేశ్వరీ
భక్తాభీష్టకరీ సదా శుభకరీ కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలంబనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ.

విచిత్రములైన సమస్త రత్నములచే నలంకరింపబడిన దేవివి, దక్ష ప్రజాపతి యొక్క బిడ్డపు, సుందరివి, యౌవనమధ్యస్థపు, మనోహరమైన పాలిండ్లు గలదానపు, ప్రియమును కలుగ జేయుదానపు, సౌభాగ్యదేవతపు, భక్తుల కోరికల నొసంగుదానపు, ఎల్లపుడు శుభముల నొసంగుదానపు, కాశీపురపు రాణివి, దయానిలయపు, తల్లివి, అన్నపూర్ణేశ్వరివి అగు నీవు నాకు భిక్ష నొసంగుము.

9. చంద్రార్కానల కోటి కోటి సదృశీ చండాంశు బింబాధరీ
చంద్రార్కాగ్ని సమాన కుండలధరీ చంద్రార్క వర్ణేశ్వరీ
మాలా పుస్తక పాశ సాంకుశధరీ కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలంబనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ.

కోట్లకొలది చంద్రులతోను, సూర్యులతోను, అగ్నులతోను సమానమైనదియు, సూర్యునిబింబమువలె (ఎఱ్ఱనైన) క్రింది పెదవి గలదియు, సూర్యునితోను, అగ్నితోను సాటియైన కర్ణాలంకారములను ధరించినదియు, చంద్రుని యొక్కయు, సూర్యుని యొక్కయు వర్ణముగల దేవియు, జపమాలను, పుస్తకమును, పాశమును, అంకుశమును (చేతులతో) ధరించునదియు, కాశీపట్టణపు రాణియు, కరుణా నిలయయు, అన్నపూర్ణేశ్వరి రూపమైన తల్లివియు నగు నీవు నాకు భిక్ష నొసంగుము.

10. క్షత్ర త్రాణకరీ మహాభయకరీ మాతా కృపాసాగరీ
సర్వానందకరీ సదాశివకరీ విశ్వేశ్వరీ శ్రీధరీ
దక్షాక్రష్ణకరీ నిరామయకరీ కాశీపురాధీశ్వరీ
భిక్షాం దేహి కృపావలంబనకరీ మాతాన్నపూర్ణేశ్వరీ.

క్షత్ర జాతిని రక్షించునదియు, మిక్కిలి భయమును కలిగించునదియు, దయకు సముద్రమైన తల్లియు, ఎల్లరకు ఆనందమును కల్గించునదియు, ఎల్లపుడు శుభమును కలుగజేయునదియు, సమస్త ప్రపంచమునకు రాణియు, శోభను ధరించి నదియు, (సతీదేవి రూపమున తండ్రియగు) దక్ష ప్రజాపతికి (యాగ ధ్వంసముచే) శోకమును కలిగించునదియు, సౌఖ్యమును కలిగించునదియు, కాశీపట్టణపు రాణియు, కరుణకు నిలయమైనదియు, అన్నపూర్ణాదేవతా రూపమైన తల్లివియు నగు నోదేవీ! నీవు నాకు భిక్ష నొసంగుము.

- 11.* అన్నపూర్ణే! సదాపూర్ణే! శంకర ప్రాణవల్లభే!

జ్ఞాన వైరాగ్య సిద్ధ్యర్థం భిక్షాం దేహి చ పార్వతి!
ఎట్టి లోపములు లేక యెల్లపుడు నిండుతనముతో నొప్పారుదానా! అన్న సమృద్ధితో నొప్పారుదానా! శంకరునికి ప్రాణముతో సమానముగ ప్రియమైన దానా! ఓ పార్వతీ! నాకు జ్ఞానము - ఐహికాముష్మిక ఫలముల ననుభవించుట యందు విరక్తియు చేకూరుటకై భిక్షము పెట్టుదువు గాక!

మాతా చ పార్వతీ దేవీ పితా దేవో మహేశ్వరః

బ్రాహ్మణః శివ భక్తాశ్చ స్వదేశో భువనత్రయమ్.

నాకు పార్వతీ దేవియే తల్లి. పరమేశ్వరుడే తండ్రి. శివ భక్తులు చుట్టములు. మూడు లోకములు నా స్వదేశము.

* ఈ శ్లోకమును సన్న్యాసులు భిక్షను స్వీకరించు సమయమున పఠింతురు.

ఇతి శ్రీమచ్ఛంకర భగవత్పాద కృతమ్ అన్నపూర్ణాష్టకం సంపూర్ణమ్.

శ్లో శ్లో శ్లో

వేదం - రామనామం

వేదవేద్యుడగు, పరమపురుషుడు, దశరథాత్మజుడుగ అవతరించినందున రామాయణ రూపం దాల్చిన వేదసారం రామనామంలో అణగి ఉంది. ఆ రామనామం చిత్త మాలిన్యాన్ని పొగొట్టి వేరొక దానిపై ఆశ కలుగనీయక, సదా ఆనందంగా ఉండేటట్లు చేస్తుంది.

భవానీభుజంగ స్తోత్రమ్

1. షడాధార పంకేరుహోఽ వైర్విరాజ
తుష్పసుమ్నాఽ వైరాలేఽ తి తేజోల్లస స్త్రీమ్
సుధామండలం ద్రావయ స్త్రీం పిబన్తీం
సుధామూర్తి మీదే చిదానంద రూపామ్. ॥

మూలాధారాది షట్పద్మముల యందు ప్రకాశించు సుషుమ్నా నాడి యందు మిక్కిలి తేజస్సుతో ప్రకాశించుచున్నదై సహస్రారమునందు అమృత మండలమును ద్రవింపజేయుచు అమృతమును గ్రోలుచు నమృతమూర్తియై చిదానందమయమై యొప్పు భవానీ దేవిని స్తుతించును.

2. జ్వలత్కోటి బాలార్క భాసాఽరుణాంగీం
సులావణ్య శృంగార శోభాభిరామామ్
మహాపద్మ కింజల్క మధ్యే విరాజత్
త్రికోణే నిషణ్ణాం భజే శ్రీభవానీమ్. ॥

ఉదయించుచున్న కోటి సూర్యుల వెలుగువలె నెఱ్ఱని శరీరము గలదై చక్కని లావణ్యముతోను, సింగారముతోను, కాంతితోను మనోహరమై మహా పద్మము యొక్క కేసరముల మధ్య నొప్పారు త్రికోణ పీఠమున నున్న భవానీని స్తుతించును.

3. క్వణ త్కింకిణీ నూపురో ద్భాసి రత్న
ప్రభా లీడ లాక్షార్త పాదాబ్జయుగ్మమ్
అజేశాచ్యుతాద్యై స్ఫురై సేవ్యమానం
మహాదేవి! మన్మూర్త్ని తే భావయామి. ॥

ఓ మహాదేవి! శబ్దించు చిఱు మువ్వలు గల యందెలందలి రత్నకాంతులతో నొప్పుచు లత్తుకతో నార్తమై బ్రహ్మ, విష్ణు, మహేశ్వరాదులచే సేవింపబడుచున్న నీ యొక్క పాదపద్మమల ద్వంద్వమును నా శిరస్సునందు తలంచెదును.

4. సుశోణాంబ రాబద్ధ నీవీ విరాజ
నమోరత్న కాంచీ కలాపం నితంబమ్
స్ఫుర ద్దక్షిణావర్త నాభిం చ తిస్రో
వలీ రమ్య! తే రోమరాజిం భజేఽ హమ్. ॥

ఓ తల్లీ! నేను నీ యొక్క మిక్కిలి యెఱ్ఱవైన వస్త్రముచే కట్టబడిన పోకముడితోను, గొప్ప రత్న మేఖలతోను నొప్పారు కటిప్రదేశమును, ప్రదక్షిణముగ నొప్పు సుడి గల నాభి ప్రదేశమును, ఉదరమునందలి వళిత్రయమును, రోమ రేఖను సేవించును.

5. లస ద్వుత్త ముత్తుంగ మాణిక్య కుమ్భా
పమశ్రీ పున ద్వష్ట మంబామ్బుజాక్షీ !
భజే దుగ్ధ పూర్ణాభిరామం తవేదం
మహాహార దీప్తం సదా ప్రస్న తాస్యమ్. ||

పద్మములవంటి నేత్రములు గల ఓ తల్లీ! నీ యొక్క గుండ్రనై, మిక్కిలి యున్నతమై, మణికలశముల శోభగలదై, పాలతో నిండి మనోహరమై గొప్ప ముత్యాల హారముతో నొప్పారుచు నెల్లపుడు స్రవించు కొనలు గల కుచద్వంద్వమును సేవించును.

6. శిరీష ప్రసూనో ల్లస ద్బాహుదండై
ర్జ్వల ద్బాణ కోదణ్డ పాశాంకుశై శ్చ
చల త్కంకణోదార కేయూర భూషో
జ్వలద్భి ర్గస న్తీం భజే శ్రీభవానీమ్. ||

శిరీష పుష్పమువలె సుకుమారములై ప్రకాశించుచున్న బాణము, ధనుస్సు, పాశము, అంకుశములతోను, చలించుచున్న వలయములతోను, కేయూరములతోను నొప్పారు బాహువులతో ప్రకాశించు భావానీదేవిని సేవించును.

7. శర త్పూర్ణ చక్రప్రభా పూర్ణ బింబా
ధర స్మేర వక్త్రారవిన్దాం సుభాన్తామ్
సురత్నావలీ హార తాటంకశోభాం
మహాసుప్రసన్నాం భజే శ్రీభవానీమ్. ||

శరత్కాల పూర్ణచంద్రుని కాంతితో నిండి దొండపండు వంటి పెదవితోను చిరునవ్వుతోను గూడిన ముఖపద్మముతో నొప్పుచు, చక్కని కాంతితో మనోహరమై రత్నహారము, తాటంకముల శోభతో నొప్పారు మిక్కిలి ప్రసన్నమైన భావానీ దేవిని సేవించును.

8. సునాసాపుటం సున్దర భ్రూలలాటం
తవౌ స్థశ్రియం దానదక్షం కటాక్షమ్
లలాటే లస ధ్వజ కస్తూరి భూషం
స్ఫుర చ్ఛ్రిముఖామ్భోజ మీడేహ మమ్బు. ||

ఓ తల్లీ! నీ యొక్క చక్కని నాసాపుటమును, కనుబొమ్మలను, ఫాలమును, పెదవులను, వరముల నివ్వగల క్రీగంటిని, ఫాలమునందలి గంధము, కస్తూరికాలంకారమును శోభతో నొప్పారు ముఖపద్మమును స్తుతించును.

9. చల త్కు న్తలాన్త ద్రుమద్భుంగ బృన్దం
ఘన స్నిగ్ధ ధమ్మిల్ల భూషోజ్జ్వలం తే
స్ఫుర న్మౌలి మాణిక్య బద్ధేన్ద్ర రేఖా
విలాసోల్లస ద్దివ్య మూర్ధాన మీడే. ||

ఓ తల్లీ! చలించుచున్న శిరోజములందు తిరుగుచున్న తుమ్మెదల సముదాయము గలదియు, మేఘమువలె మనోహరమైన కేశపాశ మనెడి యలంకారముతో నొప్పారునదియు, ప్రకాశించు శిరోమణిచే నేర్పడిన చంద్రలేఖా విలాసముతో నొప్పునదియు నగు నీ యొక్క దివ్య శిరస్సును స్తుతించును.

10. ఇతి స్త్రీ భవాని స్వరూపం తవే దం
ప్రపంచాత్పరం చాతి సూక్ష్మ ప్రసన్నమ్
స్ఫుర త్వమ్భ! డిమ్భస్య మే హృత్సరోజే
సదా వాఙ్మయం సర్వ తేజో మయం చ. ||

ఓ తల్లీ! భవానీ! నీ బిడ్డనగు నా యొక్క హృదయ పద్మమునందు ప్రపంచా తీతమై మిక్కిలి సూక్ష్మమైన ప్రసన్నమైన సర్వతేజోమయమైన యీ నీ రూపము వాఙ్మయమున్ను యెల్లపుడు భాసించు గాక !

11. గణేశాదిముఖ్యా ఖిలై శక్తి బృందై
ర్వృతాం వై స్ఫుర చ్చక్ర రాజో ల్లస న్తీమ్
పరాం రాజరాజేశ్వరి! త్రైపురి! త్వాం
శివాంకోఽపరిస్థాం శివాం భావయామి. ||

రాజరాజేశ్వరీ! త్రిపురసుందరీ! గణేశుడు మున్నగు వారితోను, సమస్త శక్తి సముదాయములతోను ఆవరింపబడి శ్రీ చక్రరాజమున నొప్పారుచు శివుని అంక భాగమునందున్న పరా దేవత వగు నిన్ను ధ్యానించును.

12. త్వమర్క స్థమిన్ద్ర స్థ మగ్ని స్థ మహ
స్థ మకాశ భూ వాయవ స్థం మహ త్త్వమ్
త్వ దన్యో న కశ్చి త్రప్రపంచో స్తి సర్వం
త్వ మానన్ద సంవి త్వరూపాం భజేఽహమ్. ||

తల్లీ! సూర్యుడు, చంద్రుడు, అగ్ని, జలము, ఆకాశము, భూమి, వాయువు మహత్తత్త్వము నీవే. నీ కంటె వేరు ప్రపంచము లేదు. సమస్తము నీవే. ఆనంద చిద్రూపమైన నిన్ను సేవించును.

13. శ్రుతీనా మగమ్యే! సువేదాగమజ్ఞా
మహిమ్నో నజానంతి పారం తవా మ్భ !
స్తుతిం కర్తు మిచ్ఛామి తే త్వం భవాని!
క్షమస్యే ద మత్ర ప్రముగ్ధః కిలా హమ్. ॥

వేదముల కందని ఓ తల్లీ! వేద శాస్త్రముల నెరిగినవారు నీ మహిమ యొక్క యంతము నెఱుంగకున్నారు. అట్టి యెడ నేను నీ స్తుతిని చేయగోరుచున్నాను. నే నీ విషయమున పొరబడితిని. ఓ భవానీ! నా యపరాధమును మన్నింపుము.

14. గురు స్త్వ శివ స్త్వం చ శక్తి స్త్వ మేవ
త్వ మేవాసి మాతా పితా చ త్వ మేవ
త్వ మేవా సి విద్యా త్వ మేవా సి బన్ధు
ర్గతి ర్మే మతి ర్దేవి! సర్వం త్వ మేవ. ॥

ఓ దేవీ! నాకు గురువు, శివుడు, శక్తి, తల్లి, తండ్రి, విద్య, చుట్టము, గతి, మతి అన్నియు నీవే.

15. శరణ్యే! వరేణ్య! సుకారుణ్యమూర్తే!
హిరణ్యోదరాద్వై రగణ్యే! సుపుణ్యే!
భవా రణ్య భీతేశ్చ మాం పాహి! భద్రే!
నమస్తే నమస్తే నమ స్తే భవాని. ॥

శరణు పొందదగినదానా! కోరదగినదానా! దయామూర్తి! బ్రహ్మాదులచే గూడ నెన్న శక్యముకానిదానా! ఓ పుణ్యమూర్తి! మంగళ రూపిణీ! భవానీ! నీకు నమస్కారము. సంసారమనెడి అరణ్యము వలన భయము నుండి నన్ను రక్షించుము.

16. ఇతి మాం మహా భ్రీ భవానీ భుజంగ
స్తుతిం యః పఠే ద్భక్తి యుక్త శ్చ తస్మై
స్వకీయం పదం శాశ్వతం వేదసారం
శ్రియం చాష్ట సిద్ధిం భవానీ దదాతి. ॥

గొప్పదగు నీ శ్రీ భవానీ భుజంగ స్తోత్రమును భక్తితో చదువువానికి భవానీ దేవి వేదసారమగు తన శాశ్వత పదమును సంపదను అణిమాద్యష్ట సిద్ధులను ఇచ్చును.

17. భవానీ భవానీ భవానీ త్రివార
ముదారం ముదా సర్వదా యే జపన్తి
న శోకం న మోహం న పాపం న భీతిః
కదా చి త్కథం చిత్కుతశ్చి జ్ఞానానామ్. ॥

సంతోషముతో నెల్లప్పుడు భవాని, భవాని, భవాని అని ముమ్మారు జపించు జనులకు శోకము, మోహము, పాపము, భయమున్ను ఎప్పుడును ఏ విధముగను ఎవరి వలనను కలుగవు.

శ్రీ శంకరాచార్య కృత శ్రీ భవానీ భుజంగ స్తోత్రం సమాప్తమ్.

భ్రమరాంబాష్టకమ్

1. చాంచాల్యారుణ లోచనాంచితకృపాం, చంద్రార్క చూడామణిం
చారుస్మేరముఖాం చరాచర జగ త్సంరక్షణీం తత్పదామ్
చంచ చృంపక నాసికాగ్ర విలస న్ముక్తామణీ రంజితాం
శ్రీ శైలస్థలవాసినీం భగవతీం శ్రీమాతరం భావయే.

చంచలమైన ఎఱ్ఱని నేత్రములయందు ప్రకాశించు దయగలదియు, చంద్ర, సూర్యులు శిరోమణులుగ గలదియు, మనోహరమగు చిఱునగవు మోమున గలదియు, జంగమ స్థావర రూపమగు జగత్తును రక్షించునదియు, తత్పదముచే చెప్పబడునదియు, అనగా పరమాత్మ రూపిణియు, ప్రకాశించు సంపెంగ పువ్వువంటి నాసికయొక్క కొనయందు ప్రకాశించుచున్న ముత్యముచే నలంకరింప బడినదియు, శ్రీశైల క్షేత్రమునందు నివసించు షడ్గుణైశ్వర్య సంపన్నయు నగు శ్రీమాతను తలంచెదను.

2. కస్తూరీ తిలకాంచి తేందు విలస త్రోద్భాసి భాలస్థలీం
కర్పూరద్రవ మిశ్ర చూర్ణ ఖదిరా మేదోల్లస ద్వీటికామ్
లోలాపాంగ తరంగితై రధికృపా సారై ర్మతానందినీం
శ్రీశైలస్థలవాసినీం భగవతీం శ్రీమాతరం భావయే.

కస్తూరీ తిలకముతో కూడినదై చంద్రునివలె మిక్కిలి ప్రకాశించు ఫాల (నుదురు) ప్రదేశము గలదియు, కర్పూర రసముతో చేరిన సున్నము కప్పిరియొక్క సువాసనతో ప్రకాశించు తాంబూలము గలదియు, చంచలమైన క్రీగంటి చూపులచే నతిశయించిన గొప్ప దయావర్షములచే భక్తులను సంతోష పెట్టుచున్నదియు, శ్రీశైలక్షేత్ర నివాసినియు, షడ్గుణైశ్వర్య సంపన్నయు నగు శ్రీమాతను తలంచెదను.

3. రాజన్మత్త మరాల మందగమనాం రాజీవ పత్రేక్షణాం
రాజీవప్రభవాది దేవ మకుటై రాజత్పదాంభోరుహమ్
రాజీవాయత మండ మండిత కుచాం రాజాధిరాజేశ్వరీం
శ్రీశైల స్థలవాసినీం భగవతీం శ్రీమాతరం భావయే.

ప్రకాశించుచున్న మదించిన హంసవలె మెల్లని నడకగలదియు, తామర రేకులవంటి నేత్రములు గలదియు, బ్రహ్మ మొదలగు దేవతల కిరీటములచే ప్రకాశించుచున్న పాదపద్మములు గలదియు, అనేక పద్మములచే దట్టముగ నలంకరింపబడిన స్తనములు గలదియు, రాజరాజేశ్వరియు అనగా చక్రవర్తులకు కూడ చక్రవర్తినియు, శ్రీ శైలక్షేత్ర నివాసినియు, షడ్గుణైశ్వర్య సంపన్నయునగు శ్రీమాతను తలంచెదను.

4. షట్తారాంగణ దీపికాం శివసతీం షడ్వైరి వర్గాపహం
షట్ చక్రాంతర సంస్థితాం వరసుధాం షడ్వ్యగీనీ వేష్టితామ్
షట్ చక్రాంచిత పాదుకాంచిత పదాం షడ్భావగాం షోడశీం
శ్రీశైలస్థలవాసినీం భగవతీం శ్రీమాతరం భావయే.

షట్తారలు ముంగిట దీపములుగ గలదియు, శివుని భార్యయు, కామ క్రోధాది అంతశ్చక్ర సముదాయమును నశింప జేయునదియు, మూలాధారాది చక్రముల నారింటియందు నుండునదియు, శ్రేష్ఠమైన అమృతరూపిణియు, ఆరుగురైనడాకిని మున్నగు యోగినీ గణముతో కూడినదియు, షట్చక్రములచే నలంకరింపబడిన పాదుకలతోగూడిన పాదములు గలదియు, షడ్భావములతో నొప్పు నదియు, షోడశీమంత్ర రూపిణియునై శ్రీశైలక్షేత్రము నధివసించు షడ్గుణైశ్వర్య సంపన్నయగు శ్రీమాతను స్మరింతును.

5. శ్రీనాథాదృత పాలిత త్రిభువనాం శ్రీచక్ర సంచారిణీం
జ్ఞానాసక్త మనోజ యౌవన లస ద్గంధర్వకన్యాదృతామ్
దీనానా మతివేల భాగ్య జననీం దివ్యాంబరాలంకృ తాం
శ్రీశైలస్థలవాసినీం భగవతీం శ్రీమాతరం భావయే.

శ్రీనాథునిచే నాదరింపబడి ముల్లోకములను పాలించునదియు, శ్రీచక్రసంచారము చేయునదియు, జ్ఞానమునం దాసక్తిగల కామునిచేతను, జవ్వనముతో నొప్పారు గంధర్వకన్యల చేతను ఆదరింపబడునదియు, దీనులకు మితిలేని భాగ్యమును కలిగించునదియు, దివ్యములైన వస్త్రములచే నలంకరింప

బడినదియునై శ్రీ శైల క్షేత్ర నివాసినియైన షడ్గుణైశ్వర్య సంపన్నులుగు శ్రీమాతను భావించును.

6. లావణ్యాధిక భూషితాంగ లలికాం లాక్షాలస ద్రాగిణీం
సేవాయాత సమస్త దేవ వనితాం సీమంత భూషాన్వితామ్
భావోల్లాస వశీకృత ప్రియతమాం భండాసుర చ్ఛేదినీం
శ్రీశైలస్థలవాసినీం భగవతీం శ్రీమాతరం భావయే.

తళతళతో సొంపునింపు మేని తీగ గలదియు, లత్తుకవలె నెఱుపు చాయగలదియు, సేవించుటకై యేతెంచిన సర్వదేవతా స్త్రీలు గలదియు, పాపట మణి భూషణములతో నొప్పునదియు, భావోద్రేకమున నాథుని (పరమశివుని) వశము చేసికొనినదియు, భండాసురుని కూల్చినదియు, శ్రీశైల క్షేత్రనివాసియు, షడ్గుణైశ్వర్యసంపన్నులు నగు శ్రీమాతను భావించును.

7. ధన్యాం సోమ విభావనీయ చరితాం ధారాధర శ్యామలాం
మున్యారాధన మేధినీం సుమవతాం ముక్తి ప్రదాన వ్రతామ్
కన్యాపూజన సుప్రసన్న హృదయాం కాంచీలస నృధ్యమాం
శ్రీశైలస్థలవాసినీం భగవతీం శ్రీమాతరం భావయే.

ధన్యురాలును, సాంబమూర్తిచే మిక్కిలి యెన్నదగిన చరిత్ర గలదియు, మేఘమువలె శ్యామలమైనదియు, మోక్షము ననుగ్రహించుట దీక్షగాగలదియు, కన్యలను పూజించుటయందు ప్రసన్నమైన హృదయము గలదియు, మొలనూలతో నొప్పుచున్న నడుముగలదియు, శ్రీశైల క్షేత్ర నివాసినియు, షడ్గుణైశ్వర్య సంపన్నురాలును అగు శ్రీమాతను భావించును.

8. కర్పూరాగరు కుంకుమాంకిత కుచాం కర్పూర వర్ణస్థితాం
కృష్ణోత్కృష్ట సుకృష్ట కర్మదహనాం కామేశ్వరీం కామినీమ్
కామాక్షీం కరుణారసార్థ హృదయాం కల్పాంతర స్థాయినీం
శ్రీశైలస్థలవాసినీం భగవతీం శ్రీమాతరం భావయే.

కర్పూరము, అగరు, కుంకుమలచే పూయబడిన పునములుగలదియు, కర్పూర వర్ణముతో నుండునదియు, మిక్కిలి పెకలింపడిన కర్మయ నెడి అగ్ని గలదియు, కోరికలకధీశ్వరియు, స్త్రీ రూపిణియు, కామాక్షియు అనగా కంటిచే మన్మథుల సృజించునదియు, దయారసముతో మెత్తనైన హృదయము గలదియు, ప్రళయ కాలమునందు గూడ నాశము లేనిదియు, శ్రీశైల క్షేత్ర నివాసినియు, షడ్గుణైశ్వర్య సంపన్నులు నగు శ్రీమాతను భావించును.

9. గాయత్రీం గరుడధ్వజాం గగనగాం గాంధర్వ గానప్రియామ్
గంభీరాం గజగామినీం గిరిసుతాం గంధాక్షతాలంకృతామ్
గంగా గౌతమ గర్గ సన్నత పదాం గాం గౌతమిం గోమతీమ్
శ్రీశైలస్థలవాసినీం భగవతీం శ్రీమాతరం భావయే.

గాయత్రీ రూపిణియు అనగా కీర్తించువారిని రక్షించునదియు, గరుడ ధ్వజయు, అకాశ సంచారిణియు, గంధర్వుల గానమునందు ప్రీతి గలదియు, గంభీరురాలును, గజముయొక్క నడకవలె విలాస గమనము గలదియు, వర్వతపుత్రియు, గంధముతోను అక్షతలతో నలంకరింపబడినదియు, గంగ, గౌతముడు, గర్గుడు వీరిచే పొగడబడిన పాదములు గలదియు, గోరూపిణియు, గౌతమీ నదీ రూపిణియు, గోమతీ నదీ రూపిణియు, శ్రీశైల క్షేత్ర నివాసినియు షడ్గుణైశ్వర్య సంపన్నయు నగు శ్రీమాతను భావించును.

ఇతి శ్రీమచ్ఛంకర భగవత్పాద కృతం భ్రమరాంబాష్టకం సంపూర్ణమ్.

మృత్యుంజయ మహామంత్రము

ఓం త్ర్యంబకం యజామహే సుగంధిం పుష్టివర్ధనమ్ ।
ఉర్వారుక మివ బంధనాత్ మృత్యోర్ముక్షీయ మామృతాత్ ॥

దైవగుణములనెడి సుగంధమును కలుగజేసి ఆత్మజ్ఞానముచేత పుష్టిని కలుగజేయుట ద్వారా ఆధ్యాత్మికాభివృద్ధిని ప్రసాదించెడి త్రినేత్రధారి అయిన మహేశ్వరుని మేము పూజించెదము. పరిపక్వత నొందిన దోసకాయ అత్యంత సులభముగా తీగ యొక్క బంధము నుండి విడివడినట్లు మృత్యు సంసార బంధముల నుండి ఆ భగవంతుడు మమ్ములను విడిపించుగాక! అమృతత్వము నుండి, అమృతము నుండి దూరము చేయకుండునుగాక!

శారదా భుజంగప్రయాతాప్తకమ్

1. సువక్షోజ కుంభాం సుధా పూర్ణ కుంభాం
ప్రసాదావలంబాం ప్రపుణ్యావలంబామ్
సదాస్యేందుబింబాం సదానోష్ఠబింబాం
భజే శారదాంబా మజస్రం మదంబామ్.

శోభన కుచకుంభ భాసురయై, అమృతపూర్ణ కలశధారిణియై, పుణ్యాత్ముల కవలంబమై, అనుగ్రహమున కాశ్రయమై, చంద్రునివంటి నెమ్మొము, దొండపండు వంటి యధరము నొప్పు మాయమ్మను శారదాంబను భజించెద.

2. కటాక్షే దయాద్రాం కరే జ్ఞానముద్రాం
కలాభి ర్వినిద్రాం కలాపై స్సుభద్రామ్
పురస్తీం వినిద్రాం పుర స్తుంగభద్రాం
భజే శారదాంబా మజస్రం మదంబామ్.

కటాక్షమునందు దయాద్రుతయు, కరమున జ్ఞానముద్రయు పూని నిర్విద్రములగు కళలతో మంగళాభరణములతో, తుంగభద్రా తీరమున చైతన్యమూర్తియై యొప్పు మా యమ్మను శారదాంబను సేవించెద.

3. లలామాంక భాలాం లసద్గాన లోలాం
స్వభక్తైకపాలాం యశశ్రీకపోలామ్
కరే త్వక్షమాలాం కనత్రుత్సలోలామ్
భజే శారదాంబా మజస్రం మదంబామ్.

నెన్నుదుట తిలకముదాల్చి గానము నాలింపవేడ్కగలదై భక్తుల బాలింప నుబలాట పడునదై కీర్తిగన్న చెక్కిళ్ళుగలదై చేత నక్షమాల దాల్చియుండు మాయమ్మను శారదాంబను భజించెద.

4. సుసీమంతవేణీం దృశా నిర్జితైణీం
రమత్క్రీరవాణీం నమ ద్వజ్రపాణీమ్
సుధా మంధరాస్యాం ముదాచింత్యవేణీం
భజే శారదాంబా మజస్రం మదంబామ్.

చక్కని పాపట గలది, ఆడులేడిని గెలుచు చూపులు కలది, చిలుక పలుకులకు గుల్కునది, ఇంద్రుని చే నమస్కరింపబడునది, అమృతముచే నిండిన నెమ్మొము గలది, ఊహింపరాని వేణీశోభగలది యగు మా అమ్మను శారదాంబను మ్రొక్కెదను.

5. సుశాంతాం సుదేహాం దృగంతే కచాంతాం
లస త్సల్ల తాంగీ మనంతా మంచిత్యామ్
స్మరే త్తాపస్యైః సంగపూర్వ స్థితాం తాం
భజే శారదాంబా మజస్రం మదంబామ్.

అత్యంత శాంతమూర్తి, అత్యంత సుందరమూర్తి, కన్నుల తుద ముసిరిన జుట్టుగలది, తీగవంటి మేనుగలది, అనంత, అచింత్యయునై తాపసులతోడి సంగము గల్గియున్న మా యమ్మను శారదాంబను భజించెద.

6. కురంగే తురంగే మృగేంద్రే ఖగేంద్రే
మరాలే మదేభే మహోక్షే ధిరూఢామ్
మహాత్యాం నవమ్యాం సదా సామరూపాం
భజే శారదాంబా మజస్రం మదంబామ్.

లేడిమీద, గుట్టముమీద, సింహముమీద, గరుత్మంతునిమీద, హంసమీద, మదపుటేనుగుమీద, మహావృషభముమీద నధిష్టించి మహానవమినాడు సామవేద రూపిణియైయుండు మా అమ్మను శారదాంబను భజించెదను.

7. జ్వలత్కాంతి వహ్నిం జగన్మోహనాంగీం
భజే మానసాంభోజ సుభ్రాంత భృంగీమ్
నిజస్తోత్ర సంగీత నృత్య ప్రభాంగీం
భజే శారదాంబా మజస్రం మదంబామ్.

జ్వలించు కాంతిగల యగ్ని రూపిణిని, జగన్మోహినిని, మనస్సనేడి తామర పూవునందు వ్రాలు ఆడుతు మ్రోదను, తన గూర్చిన సంకీర్తన సంగీత నృత్యముల యొక్క శోభయే స్వరూపముగాగల మా అమ్మను శారదాంబను భజించెదను.

8. భవాంభోజనేత్రాజ సంపూజ్యమానాం
లస న్మందహాస ప్రభా వక్త్ర చిహ్నమ్
చల చృంచలా చారు తాటంక కర్ణాం
భజే శారదాంబా మజస్రం మదంబామ్.

శివ, విష్ణు, బ్రహ్మలచే బూజింపబడునది, మందహాసప్రభ లోలుకు నెమ్మోము గలది, చలించు మెఱపుదీగవలె మెఱయు తాటంకముల నింపు గుల్కు చెవులు గలదియు నగు మా అమ్మ శారదాంబను మ్రొక్కెదను.

ఇతి శ్రీమచ్చంకర భగవత్పాద కృతం శారదాభుజంగ స్రయాత స్తోత్రమ్ సంపూర్ణం.

శ్రీ రాజరాజేశ్వర్యష్టకము

శ్లో॥ అంబా శాంభవి చంద్రమౌళి రబలా పర్ణా ఉమాపార్వతీ
కాళీ హైమవతీ శివా త్రినయనీ । కాత్యాయనీ భైరవీ
సావిత్రీ నవయావనా శుభకరీ సామ్రాజ్య లక్ష్మీప్రదా
చిద్రూపీ పరదేవతా భగవతీ! శ్రీరాజరాజేశ్వరీ.

2. అంబా మోహిని దేవతా త్రిభువనీ । ఆనందసంఘాయినీ
వాణీ పల్లవపాణి వేణు మురళీ గాన । ప్రియా లోలిని
కల్యాణీ ఉడురాజబింబవదనా । ధూమ్రాక్ష సంహారిణీ
చిద్రూపీ పరదేవతా భగవతీ! శ్రీరాజరాజేశ్వరీ.

3. అంబా నూపురరత్న కంకణధరీ । కేయిరహారావళీ
జాజీచంపక వైజయంతిలహరీ । గ్రైవేయవై రాజితా
వీణా వేణు వినోద మండితకరా । వీరాసనే సంస్థితా
చిద్రూపీ పరదేవతా భగవతీ! శ్రీరాజరాజేశ్వరీ.

4. అంబారౌద్రిణి భద్రకాళి బగళా । జ్వాలాముఖీ వైష్ణవీ
బ్రహ్మణీ త్రిపురాంతకీ సురనుతా । దేదీప్యమానోజ్జ్వలా
చాముండా శ్రితరక్షపోష జననీ । దాక్షాయణీ పల్లవి
చిద్రూపీ పరదేవతా భగవతీ! శ్రీరాజరాజేశ్వరీ.

5. అంబాశూలధనుఃకుశాంకుశధరీ । అర్దేందు బింబాధరీ
వారాహీ మధుకైటభ ప్రశమనీ । వాణీరమా సేవితా
మల్లా ద్యాసుర మూక దైత్యదమనీ । మాహేశ్వరీ అంబికా
చిద్రూపీ పరదేవతా భగవతీ! శ్రీరాజరాజేశ్వరీ.

6. అంబా సృష్టి వివాశపాలనకరీ । ఆర్యా విసంశోభితా
గాయత్రీ ప్రణవాక్షరామృత రసః పూర్ణాను సంధీకృతా
ఓంకారీ వినుతాఽసురాచ్చింతపదా । ఉద్దండదైత్యాపహా
చిద్రూపీ పరదేవతా భగవతీ! శ్రీరాజరాజేశ్వరీ.

7. అంబాశాంకరి ఆగమాదివినుతా । ఆర్యామహాదేవతా
యా బ్రహ్మాది పిపీలి కాంత జననీ । యావై జగన్మోహినీ
యాపంచత్రప్రణవ ద్విరేఫ జననీ । యాచి త్కళామాలినీ
చిద్రూపీ పరదేవతా భగవతీ! శ్రీరాజరాజేశ్వరీ.
8. అంబా పాలిత భక్తరాజ రనిశం । అంబాష్టకం యః పఠేత్
అంబా లోకకటాక్షవీక్షలలితా । ఐశ్వర్యమన్యాహతా
అంబాపావనమంత్రరాజపఠనా । దంత్యేన మోక్షప్రదా
చిద్రూపీ పరదేవతా భగవతీ! శ్రీరాజరాజేశ్వరీ.

ఇతి శ్రీ రాజరాజేశ్వరీ స్తోత్రం సంపూర్ణమ్.

శ్లో శ్లో శ్లో

.....

మనకు చరిత్ర లేదా ?

మనదేశానికి లిఖితపూర్వకమైన చరిత్రలేదని సామాన్యంగా అందరూ అనేమాటలు. మన పురాణాలు చరిత్ర కాదని వీరి అభిప్రాయం. క్రీస్తుశకం అనంతరం జరిగిన సంఘటనలను మాత్రమే ఆధునిక విద్యావంతులు చరిత్రగా పరిగణిస్తారు. అంతకు పూర్వం జరిగినదంతా వారి దృష్టిలో చరిత్రకాదు! ఒకవేళ పూర్వ వృత్తాంతాన్ని చరిత్రకింద అంగీకరించ వలసినవచ్చినా, తమ చారిత్రక పరిశోధనం ప్రకారం పురాణగాధలలో గల సత్యం అత్యల్పం. తమకు నచ్చిన సిద్ధాంతాలకు, తాము నమ్మిన సూత్రాలకు అనుగుణమైన విషయాలు మాత్రమే వారికి విశ్వసనీయాలు.

ఆప్రాకృతిక సంఘటన లేవైనా వారి దృష్టిలో కేవలం కట్టుకథలు. సాధారణ మానవుని అనుభవానికి, గ్రహణశక్తికి మించినదం తావారు అసత్యంగా కొట్టివేస్తారు. పురాణాల్లో మహిమలూ, అణిమాది సిద్ధులూ ఉండడంచేత వాటిని 'చరిత్ర'గా అంగీకరించరు.

కామాక్షీ స్తోత్రమ్

కల్పానోకహ పుష్పజాల విలసన్నీ లాలకాం మాతృకాం
కాంతాం కంజదళేక్షణాం కలిమల ప్రధ్వంసినీం కాళికామ్,
కాంచీనూపురహార హీరసుభగాం కాంచీపురీనాయకీం
కామాక్షీం కరికుంభసన్నిభకుచాం వందే మహేశప్రియామ్ 1

మాయా మాదిమకారణం త్రిజగతా మారాధితాంఘ్రి ద్వయా
మానందామృత వారిదాంత్రీ జగతాం విద్యాం విపద్దుః ఖహామ్,
మాయామానుషరూపిణీ మణులసన్మధ్యాం మహామాతృకాం
కామాక్షీం గజరాజ మందగమనాం వందే మహేశ ప్రియామ్ 2
కాశాభాం శుకసుప్రభాం ప్రవిలసత్కోశాతకీ సన్నిభాం
చంద్రార్కానలలోచనాం సురచితాలంకార భూషోజ్జ్వలామ్,
బ్రహ్మ శ్రీపతి వాసవాదిమునిభిః సంసేవితాంఘ్రిద్వయాం
కామాక్షీం పరిపూర్ణ చంద్రవదనాం వందే మహేశప్రియామ్ 3

ఐం క్లీం సౌ మితి యాం వదంతి మునయః స్తత్త్వార్థరూపాం పరాం
వాచా మాదిమకారణాం హృది సదా ధ్యాయంతియాం యోగినః
బాలాంఘ్రివిలోచనాం నవజపావర్ణాం సుషుమ్నా లయాం
కామాక్షీం సకలార్తి భంజనపరాం వందే మహేశప్రియామ్ 4

వాగ్దేవీమితి యాం వదంతి మునయః క్షీరాబ్జికన్యామితి
క్షోణీభృతనయామితి శ్రుతిగిరో యా మామనంతి స్ఫుటమ్,
ఏకామేవ ఫలప్రదాం బహువిధాకారం తనుం బిభ్రతీం
కామాక్షీం కవిభర్షుతాం చ సుభగాం వందే మహేశ ప్రియామ్ 5

సూక్ష్మాం సూక్ష్మతరాం సులక్ష్మితతనుం క్షాంతాక్షరైర్లక్ష్మీ తాం
వీక్షాశిక్షితరాక్షసాం త్రిభువనక్షేమంకరీ మక్షరామ్,
సాక్షా లక్ష్మణల క్షితాక్షర మయీం దాక్షాయణీం సాక్షిణీం
కామాక్షీం శుభలక్ష్మణైస్సులలితాం వందే మహేశప్రియామ్ 6

ఓంకారాంకణ వేదికా ముపనిషత్ప్రాసాద పారావతాం
ఆమ్నా యాంబుధి చంద్రికా మఘతమః ప్రధ్వంసినీం సుప్రభామ్,
కాంచీపట్టణపంజరాంతరశుకిం కారుణ్య కల్లోలినీం
కామాక్షీం శివకామరాజమహిషీం వందే మహేశప్రియామ్ 7

కాంతాం కామదుఘాం కరింద్రగమనాం కామారివామాంకగాం
కల్యాణిం కలితాల కాళిసుభగాం కస్తూరికాచర్చితామ్,
పంపాతీర రసాలమూల నిలయాం కారుణ్యకల్లోలినీం
కామాక్షీం సుఖదాంభజే భగవతీం కాంచీపురీదేవతామ్ 8

చూళీచుంబిత కేతకీ దళశిఖాం చూత ప్రవాళాధరాం
కాంచీపురింజిత కింకిణీ ముఖరిణీం కాంచీపురీనాయకీమ్
కారుణ్యామృతవాహినీ ముపనమద్గీర్వాణనిర్వాణదాం
కామాక్షీం కమలాయతాక్షి మధురా మారాధయే దేవతామ్ 9

కామాక్షీం కుటిలాలకాం ఘనకృపాం కాంచీపురీ దేవతామ్
ఏకామ్రేశ్వర వామభాగ నిలయాం మృష్టాన్న దాం పార్వతీమ్,
భక్తానా మభయప్రదాంబుజ కరాం పూర్ణేందుబింబాననాం
కంఠే కాంచనమాలికాం శివసతీ మంబా మజస్రం భజే 10

వందే శంకరభూషణీం గుణమయీం సౌందర్య ముద్రామణిం
వందే రత్న విభూషణీం గుణమణిం చింతామణిం సద్గుణామ్,
వందే రాక్షస గర్వ సంహరకరిం వందే జగద్రక్షణీం
కామాక్షీ కరుణాకటాక్షవిభవీ మంగీకరీ పాహిమామ్ 11

శర్యాణీ గిరిజేజి త్రిమూర్తి విభవే నారాయణీ శంకరీ
గౌరీ రాక్షస గర్వసంహర కరీ శృంగార హారాధరీ
శ్రీ కైలాస నివాసినీ గిరిసుతా వీరాసనే సంస్థితా
కామాక్షీ కరుణా కటాక్ష విభవీ మంగీకరీ పాహిమామ్ 12

గంధర్వై శ్రుతిభిస్సదా సురసురై ర్బ్రహ్మోదిదిక్పాలకైః
వేదై శాస్త్ర పురాణ విప్రపరితై స్తోత్రైస్సదా పార్వతీ
సర్వేశాం సకలార్థభీష్ట ఫలదాం స్తోతు స్సదా పార్వతీ
కామాక్షీ కరుణాకటాక్షవిభవీ మంగీకరీ పాహిమామ్ 13

కాంచీపురాధీశ్వరి కామకోటి కామాక్షికంపాతటకల్పవల్లి,
ఏకామ్రనాథైక మనోరమేత్వమేనం జనం రక్షకృపాకటాక్షైః.

శివపంచాక్షర సక్తత్రమాలా స్తోత్రమ్

1. శ్రీమదాత్మనే గుణై కసింధవే నమశ్శివాయ
ధామలేశ ధూత కోక బంధవే నమశ్శివాయ
నామశోషి తానమ ద్భవాంధవే నమశ్శివాయ
పామరేతర ప్రధాన బంధవే నమ శ్శివాయ.

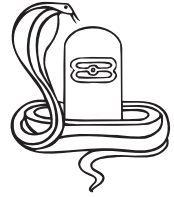

శ్రీ సంపన్నమైన యాత్మరూపునకు గుణసాగరునకు శివునకు నమస్కారము. అత్యల్ప తేజోలేశముచే సూర్యుని ధిక్కరించువాడు, వినతులగు భక్తుల భావాంధువును (సంసారమనెడి పాడునూతిని) ఇంకించువాడు, పుణ్యజన ముఖ్యబంధువు అగు శివునికి నమస్కారము.

2. కాలభీత విప్రబాల పాల! తే నమ శ్శివాయ
శూలభిన్న దుష్టదక్షబాల! తే నమ శ్శివాయ
మూలకారణాయ కాలకాల ! తే నమ శ్శివాయ
పాలయాధునా దయాలవాల! తే నమ శ్శివాయ.

యమునకు జడిసిపోవు బ్రాహ్మణ బాలుని రక్షించినవాడ! (మార్కండేయ జీవనదాత యన్నమాట). శూలముచే దుష్టుడగు దక్షుని ఫాలము బగులగొట్టినవాడ! మూలకారణా! కాలకాల! నీకు నమస్కారము. దయకు ఆలవాలమైనవాడ! ఇప్పుడు నన్ను పాలింపుము. శివునకు నీకిదే నమస్కారము.

3. ఇష్టవస్తు ముఖ్యదాన హేతవే నమ శ్శివాయ
దుష్టదైత్య వంశ ధూమ కేతవే నమ శ్శివాయ
సృష్టిరక్షణాయ ధర్మసేతవే నమ శ్శివాయ
అష్టమూ ర్తయే వృషేంద్రకేతవే నమ శ్శివాయ.

అభీష్ట వస్తువుల నిచ్చుటలో ముఖ్య హేతువవు, దుష్టదానవ వంశములకు ధూమకేతువవు, సృష్టి పాలకుడవు, ధర్మ సేతువవు, అష్టమూర్తివి, వృష భేంద్రుడు కేతువునందుగలవాడవు అగు శివునకు నీకు నమస్కారము.

4. ఆపదద్రు భేద టంక హస్త! తే నమ శ్శివాయ
పాపహారి దివ్యసింధు మస్త! తే నమ శ్శివాయ
పాపదారిణే లస న్నమస్త! తే నమ శ్శివాయ
శాపదోష ఖండన ప్రశస్త! తే నమ శ్శివాయ.

ఆపదల నెడి కొండల బ్రద్దలగొట్టు రాతిఉలి చేత గలవాడవు. పాపముల హరించు దివ్యగంగ శిరమున గలవాడవు. పాపముల చీల్చి చెండాడు వాడవు, అందరి నమస్కారము లందు కొనువాడవు. శాపదోషముల ఖండింపగల మహేశ్వరుడవు. శివుడవు. నీకు నమస్కారము.

5. వ్యోమకేశ దివ్యభవ్యరూప! తే నమ శ్శివాయ
హేమ మేదిని ధరేంద్ర చాప! తే నమ శ్శివాయ
నామ మాత్ర దగ్ధ సర్వపాప! తే నమ శ్శివాయ
కామనైక తానహృద్దురూప! తే నమ శ్శివాయ.

ఆకాశము కేశముగాగల దివ్యము, మంగళకరము అయిన రూపుగలవాడా! బంగారుకొండ (మేరువు) విల్లుగా గలవాడా! నామమాత్రముచే (శివనామో చ్చారణ మాత్రముచేత) నెల్ల పాపముల దహించువాడా. కామన యెడల తదేక వృత్తిగల హృదయముల కందరానివాడా. నీకు నమస్కారము (సకాములకు దుర్లభుడన్నమాట).

6. బ్రహ్మమ ప్రకావలీనిబద్ధ! తే నమ శ్శివాయ
జిహ్మగేంద్రకుండల ప్రసిద్ధ! తే నమ శ్శివాయ
బ్రహ్మణే ప్రణీత వేదపద్ధతే! నమ శ్శివాయ
జిహ్మకాల దేహదత్త పద్ధతే! నమ శ్శివాయ.

బ్రహ్మమనగా వేదము. బ్రహ్మ మస్తకములు వేదశిరస్సులు. వేదాంతములు అందు నిబద్ధుడవు. అనగా వేదాంత వాక్యముల యర్థమైయున్నాడవు. అదిశేషుడు కుండలముగా గలవాడవు. బ్రహ్మ స్వరూపుడవు. వేదవిహిత మార్గ ప్రవర్తకుడవు. మోసగాడగు కాలుని దేహమును కాలదన్నివాడవు నగు శివునకు నమస్కారము.

7. కామనాశనాయ శుద్ధకర్మణే నమ శ్శివాయ
సామగాన జాయమాన శర్మణే నమ శ్శివాయ
హేమకాంతి చాక చక్య వర్మణే నమ శ్శివాయ
సామజాసురాంగలబ్ధ చర్రణే నమ శ్శివాయ.

కామహరుడు, శుద్ధకర్మ స్వరూపుడు, సామగానముచే సుఖము నందువాడు, బంగరుకాంతుల జక జకలునించు కవచముగలవాడు, గజాసురు మేని చర్మముగొన్న వాడు నగు శివునకు నమస్కారము.

8. జన్మ మృత్యు ఘోర దుఃఖ హరిణే నమ శ్శివాయ
చిన్మయైకరూప దేహధారిణే నమ శ్శివాయ
మన్మనోరథావపూర్తి కారిణే నమ శ్శివాయ
మన్మనోగతాయ కామవైరిణే నమ శ్శివాయ.

జననమరణములను ఘోరదుఃఖములను హరించువాడు, చిన్మ యరూప శరీరము దాల్చువాడు, నా మనోరథముల నిండించువాడు, నా మనసునం దుండువాడు, మన్మ థవైరియునగు శివునకు నమస్కారము.

9. యక్ష రాజబంధవే దయాలవే నమ శ్శివాయ
దక్ష పాణిశోభి కాంచనాలవే నమ శ్శివాయ
షక్తి రాజవాహప్యృచ్ఛయాలవే నమ శ్శివాయ
అక్షి ఫాల వేదపూతతాలవే నమ శ్శివాయ.

యక్ష రాజగు కుబేరునికి చుట్టము, దయకు ఆటపట్టు, కుడి చేతియందు అగ్ని కలవాడు, గరుడ వాహనుని హృదయమున నివసించువాడు, ఫాలాక్షుడు, వేదములచే బవిత్రములయిన తాలువులు గలవాడు నగు శివునకు నమస్కారము.

10. దక్షహ స్తనిష్ఠ జాతవేదసే నమ శ్శివాయ
అక్షరాత్మనే నమద్భిడౌజసే నమ శ్శివాయ
దీక్షిత ప్రకాశితాత్మ తేజసే నమ శ్శివాయ
ఉక్ష రాజవాహ తే సతాంగతే నమ శ్శివాయ.

కుడిచేతియం దగ్ని కలవాడు, అక్షర స్వరూపుడు, ఇంద్రునిచే నమస్కరింపబడువాడు, యజ్ఞ దీక్షితులయందు ప్రకటింపబడిన తన తేజస్సు గలవాడు (హోత శివుని అష్టరూపములలో నొకడు), వృషభేంద్రవాహనుడును, సజ్జనులకు గతియునగు శివునకు నీకు నమస్కారము.

11. రాజతాచలేంద్రసాను వాసినే నమ శ్శివాయ
రాజమాన నిత్యమందహాసినే నమ శ్శివాయ
రాజకోరకావతంస భాసినే నమ శ్శివాయ
రాజరాజ మిత్రతా ప్రకాశినే నమ శ్శివాయ.

వెండికొండ చరియలయందు వసించువాడు, ఎల్లప్పుడు మందహాసము చిందువాడు, చిన్ని జాబిల్లి మొగ్గ తలపూవుగా గలవాడు, కుబేరుని మిత్రభావమున వెలుగువాడు నగు శివునకు నమస్కారము.

12. దీనమానవాళి కామధేనవే నమ శ్శివాయ
సూనబాణ దాహకృ త్కృశానవే నమ శ్శివాయ
స్వానురాగ భక్త రత్నసానవే నమ శ్శివాయ
దానవాంధకార చండభానవే నమ శ్శివాయ.

దీనజనులపాలి కామధేనువు, పూరింటివాని దహించు కృశానువు (అగ్ని), తనయందు వలపుగల భక్తులపాలి రత్నసానువు (మేరువు), దానవు లనేడి కారు చీకట్లకు చండభానువు (సూర్యుడు) అగు శివునకు నమస్కారము.

13. సర్వమంగళా కుచాగ్ర శాయినే నమ శ్శివాయ
సర్వదేవతా గణాతిశాయినే నమ శ్శివాయ
పూర్వదేవ నాశ సంవిధాయినే నమ శ్శివాయ
సర్వ మన్మతోజ భంగదాయినే నమ శ్శివాయ.

సర్వమంగళ కుచాగ్రములందు శయనించువాడు, సర్వదేవతా గణముల నతిశయించువాడు, రాక్షసుల నాశనము చేయువాడు, సమూలముగ నాలోని కామ వృత్తిని నశింపజేయువాడు నగు శివునకు నమస్కారము.

14. స్తోకభక్తితోఽపి భక్తపోషిణే నమ శ్శివాయ
మాకరందసారవర్షి భాషిణే నమ శ్శివాయ
ఏక బిల్వ దానతోఽపి తోషిణే నమ శ్శివాయ
నైకజన్మ పాపజాల శోషిణే నమ శ్శివాయ.

ఏ కొలది భక్తితోనేని భక్తుల బోషించువాడు, తేనె తేట లొలికించు భాషణములు గలవాడు, ఏక బిల్వ మాత్రదానముచే నుబ్బువాడు, అనేక జన్మ పాప జాలము నింకించువాడు నగు శివునకు నమస్కారము.

15. సర్వజీవ రక్షణైక శీలినే నమ శ్శివాయ
పార్వతీ ప్రియాయ భక్త పాలినే నమ శ్శివాయ
దుర్విదగ్ధ దైత్యసైన్య దారిణే నమ శ్శివాయ
శర్వరీశ ధారిణే కపాలినే నమ శ్శివాయ.

సర్వజీవుల రక్షించు శీలముగలవాడు, పార్వతీ ప్రియుడు, భక్త పాలకుడు, మాయా నిపుణులైన దైత్యుల సేనలం జీల్చినవాడు, చంద్రుని ధరించువాడు, కపాలియు నగు శివునకు నమస్కారము.

16. పాహి మా ముమా మనోజ్ఞ దేహ! తే నమ శ్శివాయ
దేహి మే వరం సితాద్రి గేహ! తే నమ శ్శివాయ
మోహితర్షి కామిసీసమూహ! తే నమ శ్శివాయ
స్వేహిత ప్రసన్న కామదోహ! తే నమ శ్శివాయ.

ఉమా మనోహరమైన శరీరముగలవాడ! నన్ను కాపాడు. తెలికొండ
నిలయముగాగలవాడ! నాకు వరములిమ్ము. దారుకావన మునిభామినుల మోహింప
జేసినవాడ! స్వభక్తులయెడ బ్రసన్నుడై కామ దోహనముచేయు కామధేనువ! శివ!
నీకు నమస్కారము.

17. మంగళ ప్రదాయ గో తురంగ! తే నమ శ్శివాయ
గంగయా తరంగితో త్తమాంగ! తే నమ శ్శివాయ
సంగర ప్రవృత్త వైరి భంగ! తే నమ శ్శివాయ
అంగజారయే కరే కురంగ! తే నమ శ్శివాయ.

మంగళమిచ్చువాడ! వృషభ మెక్కువాడ! గంగ శిరమునందు కెరటములు
వేయువాడ! సంగరమందు వైరుల భంగించువాడ! అంగజారీ! చేతిలో కురంగము
గలవాడ! నీకు శివునికి నమస్కారము.

18. ఈహిత క్షణ ప్రదాన హేతవే నమ శ్శివాయ
ఆహితాగ్ని పాల కోక్ష కేతవే నమ శ్శివాయ
దేహకాంతి ధూత రౌప్యధాతవే నమ శ్శివాయ
దేహ దుఃఖపుంజ ధూమకేతవే నమ శ్శివాయ.

కోరిన క్షణములో కోర్కెల నిచ్చువాడ! ఆహితాగ్నుల పాలించువాడ! వృషభధ్వజ!
దేహకాంతిచే వెండిని ధిక్కరించువాడ! సంసార దుఃఖపుంజము పాలిధూమ కేతువ!
నీకు నమస్సు.

19. త్ర్యక్ష! దీన సత్కృపా కటాక్ష! తే నమ శ్శివాయ
దక్ష సప్తతంతు నాశ దక్ష! తే నమ శ్శివాయ
ఋక్షరాజ భాను పావకాక్ష! తే నమ శ్శివాయ
రక్ష! మాం ప్రసన్న మాత్రరక్ష! తే నమ శ్శివాయ.

త్రైనేత్ర! దీనులయెడ దయనించు కటాక్షములు గలవాడ, దక్షుని యజ్ఞమును
నాశనము చేసినవాడ, చంద్రుడు, సూర్యుడు, అగ్ని నేత్రములుగా గలవాడ, నన్ను
రక్షింపుము, శివునకు నీ కిదే నమస్కారము.

20. న్యంకుపాణయే శివంక రాయ తే నమ శ్శివాయ
సంకటాబ్ధి తీర్థ కింక రాయ తే నమ శ్శివాయ
పంకభీషితా భయంక రాయ తే నమ శ్శివాయ
పంకజాననాయ శంక రాయ తే నమ శ్శివాయ.

జింక చేత గలవాడు, మంగళకరుడు, నిజకింకరులను (భక్తులను) కష్టముల నుండి గట్టెక్కించువాడు, పాపభయగ్రస్తుల కభయప్రదాత, పంకజముఖుడు, సుఖ కరుడు నగు శివునకు నమస్కారము.

21. కర్మపాశనాశ ! నీలకంఠ! తే నమ శ్శివాయ
శర్మదాయ నర్యభస్మకంఠ! తే నమ శ్శివాయ
నిర్మమర్షి సేవితోపకంఠ! తే నమ శ్శివాయ
కుర్మహే నతీ ర్మమర్షికుంఠ ! తే నమ శ్శివాయ.

కర్మపాశముల ద్రెంచువాడ! నీలకంఠ! శర్మము నిచ్చువాడ! (సుఖదాత!) యాగభస్మము కంఠమున బూసికొన్నవాడ! అహంకార మమకార శూన్యులగు ఋషులు సన్నిధింజేరువాడ! వైకుంఠవంద్య! నీకు నతులొనర్తుము. శివునకు నీకిదే నమస్కారము.

22. విష్ణుపాధిపాయ నమ్రవిష్ణవే నమ శ్శివాయ
శిష్టవిప్ర హృద్గుహా చరిష్ణవే నమ శ్శివాయ
ఇష్టవస్తు నిత్యతుష్ట జిష్ణవే నమ శ్శివాయ
కష్టనాశనాయ లోకజిష్ణవే నమ శ్శివాయ.

లోకాధిప! విష్ణువంద్య! శిష్టాచార సంపన్నులగు విప్రుల హృద్గుహాయందు చరించు వాడవు! ఇష్టవస్తువగు ఆత్మచే నిత్యతృప్తుడ! జయశీలుడవు, కష్టముల హరించు వాడవు, లోకముల గెల్చినవాడవునగు నీకు నమస్కారము.

23. అప్రమేయ దివ్య సుప్రభావ! తే నమ శ్శివాయ
సుప్రసన్న రక్షణస్వభావ! తే నమ శ్శివాయ
స్వప్రకాశ నిస్తులానుభావ! తే నమ శ్శివాయ
విప్రడింభ దర్శితార్థభావ! తే నమ శ్శివాయ.

అప్రమేయ దివ్యప్రభావా! సుప్రసన్నా! రక్షణ స్వభావా! స్వప్రకాశముచే సాటిలేని అనుభావము గలవాడా! బ్రాహ్మణ బాలు నెడ (మార్కండేయునియందు) జూపించిన ఆర్థభావము గలవాడ! శివునకు నీ కిదే నమస్కారము.

24. సేవకాయ మే మృడ ప్రసీద! తే నమ శ్శివాయ
భావలభ్యతావకప్రసాద! తే నమ శ్శివాయ
పావకాక్ష! దేవపూజ్యపాద! తే నమ శ్శివాయ
తావకాంఘ్రి భక్త దత్త మోద! తే నమ శ్శివాయ.

నీ దాసుడనగు నాయోడ బ్రసన్నుడవగుము. భావనచే నీ ప్రసాదము బడయ
దగినది. అగ్నిలోచన! దేవవంద్య చరణా! నీ చరణ భక్తులకు ఆనందమిచ్చువాడ!
శివునికి నీ కిదే నమస్కారము.

25. భుక్తి ముక్తి దివ్యభోగ దాయినే నమ శ్శివాయ
శక్తి కల్పిత ప్రపంచ భాగినే నమ శ్శివాయ
భక్త సంకటాపహర యోగినే నమ శ్శివాయ
యుక్తపన్మనస్సరోజయోగినే నమ శ్శివాయ.

భుక్తిముక్తులను దివ్యభోగములను నిచ్చువాడ! నిజ శక్తిచే నఖిల ప్రపంచ
కల్పనము చేయువాడ! భక్త సంకటాపహర్తవగు యోగీంద్ర! యోగి జన మనః
పద్మమునందు నివసించు శివునకు నీకు నమస్కారము.

26. అంతకాంతకాయ పాపహారిణే నమ శ్శివాయ
శంతమాయ దంతిచర్మ ధారిణే నమ శ్శివాయ
సంతతాశ్రితవృథా విధారిణే నమ శ్శివాయ
జంతు జాత నిత్య సౌఖ్య కారిణే నమ శ్శివాయ.

అంతకున కంతకుడు, పాపముల హరించువాడు, పరమ సుఖదాత, గజము
తోలు ధరించినవాడు, ఎల్లపుడు ఆశ్రితుల వెతల హరించువాడు, సకల జంతువులకు
నిత్య సౌఖ్యము (ముక్తిని) బ్రసాదించువాడు నగు శివునకు నమస్కారము.

27. శూలినే నమో నమః కపాలినే నమ శ్శివాయ
పాలినే విరించి తుండ మాలినే నమ శ్శివాయ
లీలినే విశేష రుండ మాలినే నమ శ్శివాయ
శీలినే నమః ప్రపుణ్య శాలినే నమ శ్శివాయ.

శూలధరునకు, కపాలధరునకు నమస్కారము. పాలించువానికి, బ్రహ్మ
కపాలమాలికి నమస్సు. లీలలు గలవానికి, పుష్ట్యలమాల గలవానికి నమస్కారము.
శీలవంతునకు పుణ్యశాలికి, శివునకు వందనము.

28. శివపంచాక్షర ముద్రాం

చతుష్పదోల్లాస పద్య మణి ఘటితామ్
నక్షత్రమాలికా మిహ
దధ దుపకంఠం నరో భవే త్యోమః

శివపంచాక్షరీ ముద్రగలది, నాల్గుపాదములచే నుల్లసించు పద్యమణులచే సంఘటితమయినదియు నగు నీ నక్షత్రమాలికను (27 స్తుతి శ్లోకములు గలది నక్షత్రమాల) కంఠమునం దాల్చు నరుడు సోముడగును. (శివసారావ్య సాయుజ్యమందు నన్నమాట).

ఇతి శ్రీ మచ్చంకర భగవత్పాదకృతం శ్రీ శివ పంచాక్షర నక్షత్రమాలా స్తోత్రం సంపూర్ణమ్.

శ్రీ శ్రీ శ్రీ

ఉమామహేశ్వర స్తోత్రమ్

1. నమః శివాభ్యాం నవయౌవనాభ్యాం
పరస్పరాశ్లిష్ట వపుర్దరాభ్యామ్
నగేన్ద్రకన్యా వృష కేతనాభ్యాం
నమోనమః శంకర పార్వతీభ్యామ్.

ఎల్లప్పుడు నవయౌవనులైన, అర్ధనారీశ్వర స్వరూపమును ధరించిన పార్వతీ పరమేశ్వరుల కొరకు నమస్కారము. పర్వత పుత్రియైన, వృషకేతనముగాగల శంకర పార్వతుల కొరకు నమస్కారము. (నమోనమః అని ఆదరార్థమందు ద్విర్వచనము.)

2. నమః శివాభ్యాం సరసోత్సవాభ్యాం
నమస్కృతాభీష్ట వరప్రదాభ్యామ్
నారాయణే నార్చిత పాదుకాభ్యాం
నమోనమః శంకర పార్వతీభ్యామ్.

రసవత్తరమైన యుత్సవములు కలిగి నమస్కరించువారికి కోరిన వరములిచ్చు పార్వతీ పరమేశ్వరుల కొరకు నమస్కారము. నారాయణుని చేత పూజింపబడు పాదుకలుగల శంకర పార్వతుల కొరకు నమస్కారము.

3. నమః శివాభ్యాం వృషవాహనాభ్యాం
విరించి విశ్వేన్ద్ర సుపూజితాభ్యామ్
విభూతి పాటీర విలేపనాభ్యాం
నమోనమః శంకర పార్వతీభ్యామ్.

ఎద్దు వాహనముగాగల, బ్రహ్మ, విష్ణువు, ఇంద్రుల చేత పూజింపబడు పార్వతీ పరమేశ్వరుల కొరకు నమస్కారము. విభూతిని, గంధమును పూసుకొన్న శంకర పార్వతుల కొరకు నమస్కారము.

4. నమః శివాభ్యాం జగదీశ్వరాభ్యాం
జగత్పతిభ్యాం జయవిగ్రహాభ్యామ్
జమ్బూరి ముఖ్యై రభివన్దితాభ్యాం
నమోనమః శంకర పార్వతీభ్యామ్!

జగదీశ్వరులైన, జగద్భర్తలైన, మంగళ విగ్రహులైన పార్వతీ పరమేశ్వరుల కొరకు నమస్కారము. ఇంద్రుడు మొదలగు వారల చేత నమస్కరించబడు శంకరపార్వతుల కొరకు నమస్కారము.

5. నమః శివాభ్యాం పరమోషధాభ్యాం
పంచాక్షరీ పంచర రంజితాభ్యామ్
ప్రపంచ సృష్టి స్థితి సంహృతాభ్యాం
నమోనమః శంకర పార్వతీభ్యామ్!

పరమోషధస్వరూపులైన, పంచాక్షరియను పంజరమందు నొప్పుచున్న పార్వతీ పరమేశ్వరులకొరకు నమస్కారము. ప్రపంచముయొక్క ఉత్పత్తి స్థితి లయకారణ భూతులైన శంకర పార్వతుల కొరకు నమస్కారము.

6. నమః శివాభ్యాం మతిసుందరాభ్యాం
మత్స్యన్త మాస క్త హృదమ్బుజాభ్యామ్
అశేష లోకైక హితం కరాభ్యాం
నమోనమః శంకర పార్వతీభ్యామ్!

అతి సుందరులైన, మిక్కిలి ప్రేమతో కూడుకొనిన హృదయ కమలములుగల పార్వతీ పరమేశ్వరుల కొరకు నమస్కారము. సమస్త లోకమునకు ముఖ్యమైన హితమును కలుగ చేయునట్టి శంకర పార్వతుల కొరకు నమస్కారము.

7. నమః శివాభ్యాం కలినాశకాభ్యాం
కంకాల కల్యాణ వపుర్దరాభ్యామ్
కైలాస శైల స్థిత దేవతాభ్యాం
నమోనమః శంకర పార్వతీభ్యామ్!

పాపమును పోగొట్టునట్టి మంగళ ప్రదములైన యొముకలచే శుభమైన శరీరమును ధరించిన పార్వతీ పరమేశ్వరులకొరకు నమస్కారము. కైలాసమందున్న దేవతా స్వరూపులైన పార్వతీ పరమేశ్వరుల కొరకు నమస్కారము.

8. నమః శివభ్యా మశుభాపహాభ్యా
మశేష లోకైక విశేషితాభ్యామ్
అకుంతితాభ్యాం స్మృతీసంభృతాభ్యాం
నమోనమః శంకర పార్వతీభ్యామ్!

అశుభమును పోగొట్టునట్టి, సమస్త లోకమును అతిశయించియున్న పార్వతీ పరమేశ్వరుల కొరకు నమస్కారము. అకుంతితులైన (అనగా వ్యర్థముకాని విశేష స్మృతితో కూడిన) శంకర పార్వతుల కొరకు నమస్కారము.

9. నమః శివభ్యాం రథవాహనాభ్యాం
రవీన్ద్రవైశ్వానర లోచనాభ్యామ్
రాకా శశాంకాభ ముఖామ్బుజాభ్యాం
నమోనమః శంకర పార్వతీభ్యామ్!

రథము వాహనముగాగల సూర్య, చంద్ర, అగ్నులు నేత్రములుగాగల పార్వతీ పరమేశ్వరుల కొరకు నమస్కారము. పూర్ణిమనాటి చంద్రకాంతివంటి కాంతిగల ముఖపద్మములుగల శంకర పార్వతుల కొరకు నమస్కారము.

10. నమః శివాభ్యాం జటలంధరాభ్యాం
జరామృతిభ్యాం చ వివర్జితాభ్యామ్
జనార్దనాభ్యోద్భవ పూజితాభ్యాం
నమోనమః శంకర పార్వతీభ్యామ్!

జటా సముదాయమును ధరించిన జరామృత్యు రహితులైన పార్వతీ పరమేశ్వరుల కొరకు నమస్కారము. జనార్దనుని చేతను బ్రహ్మ చేతను పూజింపబడు శంకర పార్వతులకొరకు నమస్కారము.

11. నమః శివాభ్యాం విష మేక్షణాభ్యాం
బిల్వ చూడా మల్లిక దామభృద్భ్యామ్
శోభావతీ శాస్తవతీశ్వరాభ్యాం
నమోనమః శంకర పార్వతీభ్యామ్!

మూడు నేత్రములుగల, మారేడు దళముల యొక్కయు మల్లెపూల యొక్కయు దండలను ధరించిన పార్వతీ పరమేశ్వరుల కొరకు నమస్కారము. శోభావతీ శాంత వతీశ్వరులైన శంకర పార్వతుల కొరకు నమస్కారము.

12. నమః శివాభ్యాం పశుపాలకాభ్యాం
జగత్త్రయీ రక్షణ బద్ధహృద్భ్యామ్
సమస్త దేవాసుర పూజితాభ్యాం
నమోనమః శంకర పార్వతీభ్యామ్!

పశుపాలకులైన, మూడు లోకములను రక్షించుటయందు దృఢసంకల్పముగల పార్వతీ పరమేశ్వరుల కొరకు నమస్కారము. సమస్తమైన దేవతల చేత, రాక్షసుల చేత పూజింపబడు శంకర పార్వతుల కొరకు నమస్కారము.

13. స్తోత్రం త్రిసంధ్యం శివపార్వతీభ్యాం
భక్త్యా పఠే ద్ద్వదశకం నరో యః
స సర్వ సౌభాగ్య ఫలాని భుం క్తే
శతాయు రన్తే శివలోక మేతి.

ఏ నరుడు ద్వాదశ శ్లోకాత్మకమైన ఈ స్తోత్రమును భక్తితో శివపార్వతుల ప్రీతికొరకు మూడు కొలములయందు పఠించునో, అతడు నూరు సంవత్సరములు ఆయుర్దాయము గలిగి ఇహలోకమున సర్వ సౌభాగ్యములను అనుభవించును. అనంతరము శివలోకమును పొందును.

శ్రీ శంకర భగవత్పాద కృతమగు, ఉమామహేశ్వర స్తోత్రం సంపూర్ణం.

నేటి ప్రమాణాలతీరు

ప్రమాణాలలో మొదటిది వేదం. దాని తరువాత ధర్మ శాస్త్రాలు, పిదప పురాణాల వల్ల తెలియదగిన ఋషుల నడవడి. ఆ తరువాత శిష్టాచారం, చివరి ప్రమాణం మనస్సాక్షి. ఈ క్రమాన్నే మనం అనుసరించాలి. కాని, ఈ కాలంలో అన్నీ తల క్రిందు అయ్యాయి. ఇప్పుడు మొదట మనస్సాక్షి, చిట్టచివరకు వేదం ప్రమాణం !

దశ-శ్లోకీ

శ్రీ శంకరుల స్తుతి వాక్యాలను చక్కగా ఆలకించిన శ్రీగోవింద యతీంద్రుడు, ప్రసన్నదృష్టితో 'నీ వెవ్వడవు' (కష్టమితి) అని ప్రశ్నించారు. మహామహితాత్ముడు, అద్వైతమూర్తి అయిన శ్రీబాలశంకరులు ఈ విధంగా పలికారు.

శ్రీ శంకరులు స్వయంప్రబోధ జ్ఞానంచేత, అఖండపరబ్రహ్మ స్వరూపులు కనుక, గురుదేవులకు తన నిజస్వరూపాన్ని ఈ క్రింది పది శ్లోకాలలో తెలుపుతున్నారు. ఈ శ్లోకాలే 'నిర్వాణదశకం' మనీ 'దశశ్లోకీ' అనీ ప్రసిద్ధి చెందాయి.

1. న భూమిః, న తోయం, న తేజో, న వాయుః,
న ఖం, నేంద్రియం వా, నా తేషాం సమూహః,
అనైకాంతికత్వాత్, సుషుప్త్యేకసిద్ధః
తదేకోఽవశిష్టః శివః కేవలోఽహమ్.

నేను - భూమి, నీరు, అగ్ని, వాయువు, ఆకాశం, ఇంద్రియం, ఇంద్రియ సమూహం - ఇవేవీ కాను. కారణం వీటి అనైకాంతికత్వం అంటే ఇవేవీ ఏకాంతికత్వం - ఏకత్వస్థితి కలిగినవి కావు. మార్పునకు లోనయ్యే స్వభావం కలిగినవి, వినాశ శీలమైనవి. అయితే నేను సుషుప్తికి (గాఢనిద్రకు) ఏకమాత్ర సాక్షిగా సిద్ధుడనై ఉన్నాను. కనుక ద్వైత సమ్యువులన్నీ తొలగిపోగా అవశిష్టమైన - మిగిలినదేదో అదే అద్వితీయమైన - ఏకమైన - నేను. ఆ నేను కేవల శివ (శుభ - జ్ఞాన) స్వరూపుడను.

2. న వర్ణా న వర్ణాశ్రమాచారధర్మా
న మే ధారణా ధ్యానయోగాదయోఽపి,
అనాత్మాశ్రయాహం మమాధ్యాసహానా
తదేకోఽవశిష్టః శివః కేవలోఽహమ్.

నాకు బ్రాహ్మణాది జాతులు లేవు. జాతులకు, బ్రహ్మచర్యాది ఆశ్రమాలకు సంబంధించిన ఆచార ధర్మాలు లేవు. ధారణాయోగం, ధ్యానయోగం మొదలైనవి లేవు. అంటే బాహ్యలక్షణాలు గాని, అంతఃకరణ లక్షణాలు గాని ఏవీ నాకు లేవని అర్థం. దీనికి కారణం అనాత్మ (అవిద్య)కు ఆశ్రయమైన అహం-మమ (నేను-నాది) అనే అధ్యాస (భ్రాంతి) తొలగిపోవడమే. కనుక ఆ మిగిలిన అద్వితీయమైన కేవల శివస్వరూపుడనే నేను.

3. న మాతా, పితా వా, న దేవా, న లోకా,
న వేదా, న యజ్ఞా, న తీర్థం బ్రువంతి,
సుషుప్తా నిరస్తాతిశూన్యాత్మకత్వాత్,
తదేకోఽవశిష్టః శివః కేవలోఽహమ్.

నాకు తల్లి లేదు, తండ్రి లేడు, దేవతలు లేరు, లోకాలు లేవు, వేదాలు యజ్ఞాలు లేవు, తీర్థం లేదు. దీనికి కారణం గాఢ నిద్రలో అతిశూన్యస్థితి కూడా లేకపోవడం. కనుక ఆ మిగిలిన అద్వితీయమైన నేను కేవల శివస్వరూపుడను.

4. న సాంఖ్యం, న శైవం, న తత్వాంచరాత్రం,
న జైనం, న మీమాంసకాదేర్మతం వా,
విశిష్టానుభూత్యా విశుద్ధాత్మకత్వాత్
తదేకోఽవశిష్టః శివః కేవలోఽహమ్.

నాకు - సాంఖ్యం, శైవం, సాంచరాత్రం, జైనం, మీమాంసకం మొదలైన మతాలు ఏవీ లేవు. దీనికి కారణం వీటికంటే విశిష్టమైన అనుభూతితో విశుద్ధమైన ఆత్మ సిద్ధించి ఉండడం. కనుక ఆ మిగిలిన అద్వితీయమైన నేను కేవల శివస్వరూపుడను.

5. న శుక్లం, న కృష్ణం, న రక్తం, న పీతం,
న పీనం, న కుబ్జం, న హ్రస్వం, న దీర్ఘమ్,
అరూపం తథా జ్యోతిరాకారకత్వాత్
తదేకోఽవశిష్టః శివః కేవలోఽహమ్.

నాకు తెలుపు, నలుపు, ఎరుపు, పసుపు (రంగులు) లేవు. మరుగుజ్జు తనం, బలుపు, పొట్టి, పొడుగు (కొలతలు) లేవు. దీనికి కారణం అరూపం - రూపమే లేకపోవడం, అంతేగాక రూపాన్ని తోపింపజేసే సూర్యాది జ్యోతులకు ఆకారాన్నిచ్చింది కూడా అదే కావడం. కనుక అద్వితీయంగా మిగిలిన ఆ కేవల శివస్వరూపమే నేను.

6. న జాగ్రత్, న మే స్వప్నకో వా సుషుప్తిః
న విశ్వో, న వా తైజసః, ప్రాజ్ఞోకో వా,
అవిద్యాత్మకత్వాత్త్రయాణాం తురీయం
తదేకోఽవశిష్టః శివః కేవలోఽహమ్.

నాకు జాగ్రత్, స్వప్న, సుషుప్తులు లేవు. వాటిని అభిమానించే విశ్వుడను గాను. తైజసుడను గాను, ప్రాజ్ఞుడను గాను. దీనికి కారణం - ఈ త్రయం అవిద్యా కల్పితం కావడం. నేను వీటికి అతీతుడనైన తురీయుడను (నాల్గవ వాడను) కనుక ఆ మిగిలిన అద్వితీయమైన కేవల శివస్వరూపుడనే నేను.

7. నా శాస్తా, న శాస్త్రం, న శిష్యో, న శిక్షా,
న చ త్వం, న చాహం, న చాయం ప్రపంచః,
స్వరూపావబోధాద్వికల్పాసహిష్టుః -
తదేకోఽవశిష్టః శివః కేవలోఽహమ్.

నాకు గురువు, శాస్త్రం, శిష్యుడు, శిక్షణ - ఇవేవి లేవు. నువ్వు లేవు. నేను లేను. ఈ ప్రపంచమే లేదు. దీనికి కారణం తన సహజస్థితిని తెలుసు కోవటం. అది ఈ విభేదాలను పొందని స్థితి. కనుక ఆ మిగిలిన అద్వితీయమైన కేవల శివస్వరూపమే నేను.

8. న చోర్షం, న చాధో, న చాంతః న బాహ్యం
న మధ్యం, న తిర్యజ్, న పూర్వా పరా దిక్,
వియద్ వ్యాపకత్వాదఖండైకరూపః
తదేకోఽవశిష్టః శివః కేవలోఽహమ్.

నాకు - పైన, క్రింద, లోపల, వెలుపల, మధ్య, అడ్డము, తూర్పు, పడమర (అనే ప్రదేశ భేదాలు) లేవు. దీనికి కారణం అఖండ - ఏక - రూపంతో నేను ఆకాశమంతటా వ్యాపించి ఉండడం. కనుక ఆ మిగిలిన అద్వితీయమైన కేవల శివస్వరూపమే నేను.

9. అపి వ్యాపకత్వాది తత్త్వాత్ ప్రయోగాత్
స్వతస్సిద్ధభావా దనన్యాశ్రయత్వాత్,
జగత్తుచ్ఛమేతత్సమస్తం తదన్యః
తదేకోఽవశిష్టః శివః కేవలోఽహమ్.

సర్వవ్యాపకత్వం సర్వజ్ఞత్వం మొదలైన తత్వాలవల్ల, అనుభవం వల్ల స్వతస్సిద్ధమైనందువల్ల, అది తప్ప మరొక ఆధారం లేనందువల్ల, సాక్షిగాక తక్కిన ఈ జగత్తంతా తుచ్చమైంది - మిథ్య కనుక అద్వితీయంగా మిగిలిన కేవల శివస్వరూపమే నేను.

10. న చైకం తదన్వద్వితీయం కుతస్యాత్
న చాకేవలత్వం, న వా కేవలత్వమ్,
న శూన్యం, న చాశూన్య మద్వైతకత్వాత్
కథం సర్వవేదాంతసిద్ధం బ్రవీమి.

ఆత్మ అద్వైతం (రెండు కానిది) అవడంవల్ల - ఏకత్వసంఖ్యా విశిష్టం కాదు. ఇక దానికంటే వేరుగా రెండవ వస్తువు ఎక్కడి నుండి వస్తుంది? అది ఏకత్వం కాదు, అనేకత్వము కాదు. అది శూన్యం కాదు, అశూన్యమూ కాదు. అయితే అది ఉపనిషత్తులతో ప్రసిద్ధమైన వస్తువు. దాన్ని గురించి ఎలా (మాటలలో) చెప్పగలను? అది అనుభవైకవేద్యమని భావం.

శ్రీ శంకరాచార్యకృత దశశ్లోకీ సమాప్తము.

వరకట్నాలను నిషేధించాలి

వరకట్నాలు పుచ్చుకోరాదు. ఆడంబరం కోసం వివాహాదులలో అనవసరమైన ఖర్చులు చేయరాదు. స్త్రీలు, విశేషించి శ్రీమంతులైన వారు పట్టుచీరలు ధరించరాదు. మధ్యతరగతి కుటుంబాల దుస్థితికి కారణమవుతున్న కాఫీ, టీ లను మానివేసి, వాటి బదులు గంజి, లేక మజ్జిగలను పానీయాలుగ పుచ్చుకోవాలి.

ఆపద్ధర్మం

ఆపద్ధర్మం ఆపన్నిమిత్తంగా వచ్చింది. ఆ ఆపద తొలగగానే మానవుడు సాధారణ ధర్మావరణను తక్షణం అవలంబించాలి.

ఏకశ్లోకీ

కిం జ్యోతి స్తవ భానునా నహని మే రాత్రా ప్రదీపాదికం

స్యాదేవం రవిదీపదర్శనవిధౌ కిం జ్యోతి రాఖ్యాహి మే

చక్షు స్తస్య నిమీలనాది సమయే కిం ధీర్దియో దర్శనే

కిం తత్రాహ మతో భవాన్ పరమకం జ్యోతి స్తదస్మి ప్రభో ॥

(శుక్ల యజుర్వేదాంతర్గతమగు బృహదారణ్య కోపనిషత్తులోని జ్యోతి ర్బ్రాహ్మణము అను గ్రంథము యొక్క సారాంశ మీ శ్లోకములో గురు శిష్య సంవాద రూపముగా సంగ్రహింపబడినది.)

గురువు: నాయనా! లోకమున నీకు సర్వార్థములను ప్రకాశింప జేయుచు నుపకరించుచున్న జ్యోతిస్సు (ప్రకాశము) ఏదియో నీకు తెలియునా ?

శిష్యుడు: ఆ తెలియును; నాకు అట్టి జ్యోతిస్సు పగలు సూర్యుడును, రాత్రియందు చంద్రుడు నక్షత్రములు దీపములు మొదలుగా గలవియును.

గురువు: అవును; అది యట్లే కాని నీకు ఆ సూర్యుని, ఆ దీపాదులను ప్రకాశింప జేయుటకు (చూచుటకు) ఉపయోగపడు జ్యోతిస్సు ఎయ్యెదియో నాకు చెప్పుము ?

శిష్యుడు: అయ్యా! చెప్పెదను; అది నేత్రమే.

గురువు: బాగున్నది! ఆ నేత్రమును, మూసికొనినయప్పుడును, నిదురబోవు నప్పుడును జ్యోతిస్సు (పదార్థ ప్రకాశక వస్తువు) నీకు లేనట్లేనా ?

శిష్యుడు: కాదు స్వామి! అప్పుడును మరొక జ్యోతిస్సు కలదు - అది బుద్ధి. ఆ బుద్ధియే సర్వార్థావభాసక జ్యోతిస్సు.

గురువు: బాగున్నది! ఆ బుద్ధిని ప్రకాశింప జేయున దేదియైన కలదా? ఉన్ననది యేది ?

శిష్యుడు: అట్టి బుద్ధిని ప్రకాశింప జేయునది నే నే స్వామి!

గురువు: ఐనచో బాహ్యంభ్యంతర సర్వపదార్థ భాసకమైన పరమాత్మరూపకమగు పరమ జ్యోతిస్సు నీవే కదా! నాయనా!

శిష్యుడు: అవును మహాప్రభూ! అంతే నే నే.

ఆ సర్వావభాసక పరిపూర్ణ చిజ్జ్యోతిస్స్వరూపుడగు పరమాత్మను నేనే అని తెలిసికొని శిష్యుడు బ్రహ్మత్వైక్యవబోధమును (బ్రహ్మ సాక్షాత్కారమును) పొంది పరబ్రహ్మత్మనా సంస్థితి (తాను పరబ్రహ్మ రూపుడే అయియుండుట) యను మహామోక్ష సామ్రాజ్యమును పొందగల్గెను.

శ్రీ శంకరాచార్యకృత ఏకశ్లోకీ సమాప్తము.

భజగోవింద స్తోత్రమ్

కాశీనగరమున ఉన్నపుడొకసారి శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు శిష్యులతో కలసి అరుణోదయమున గంగాస్నానమునకు పోవుచుండగా, వ్యాకరణపండితుడొకడు 'డుక్యళ్ కరణే' అని వ్యాకరణ పాఠమును వల్లెవేయుచూ కనపడెను. అచార్యులవారు అతనికి తరుణోపాయం చూపించ సంకల్పించి 'భజగోవిందం... డుక్యళ్ కరణే' అనునవి పల్లవిగా మంజరులను చెప్పారు. వెంటనే ఆ పండితునికి కొంత శ్రద్ధ కలిగింది. శ్రీశంకర భగవత్పాదుల శిష్యులు కూడా గురువు ఆదేశించినట్లు మంజరులను చెప్పారు. గురు, శిష్యులు చెప్పిన ఈ మంజరులు 'భజగోవింద స్తోత్రము'గా ప్రసిద్ధములు.

అరిషడ్వర్గమునందు ఒకటైన మోహమును నిర్మూలించు భావములతోనున్న రచన కాబట్టి 'మోహముద్గరః' మని కూడా పేరు.

1. భజ గోవిందం భజ గోవిందం
గోవిందం భజ మూఢమతే
సంప్రాప్తే సన్నిహితేకాలే
నహి నహి రక్షతి 'డుక్యళ్ కరణే'.

ఓ మూఢమతీ! వేద ప్రతిపాధ్యుడైన గోవిందుని సేవింపుము, గోవిందుని సేవింపుము, నిత్య సన్నిహితమైన మృత్యువు మీదికి వచ్చినపుడు, 'డుక్యళ్ కరణే' అని నీవు వల్లించే ధాతుపాఠము నిన్ను రక్షింపదు. కనుక గోవిందుని భజింపుము.

2. మూఢ! జహీహి ధనాగమతృష్ణాం
కురు సద్బుద్ధిం మనసి వితృష్ణామ్
య ల్లభసే నిజకర్మోపాత్తం
విత్తం తేన వినోదయ చిత్తమ్.

మూఢుడా! ధనము వచ్చిపడునను పేరాసును వదలుము, మనస్సునందు విశేష తృష్ణ లేనట్టి సద్బుద్ధిని గ్రహింపుము. నీ పూర్వకర్మాను సారముగ ఏ పాటి ధనము లభించునో, దానితో నీ మనస్సును సరి పెట్టుకొనుము.

3. నారీ స్తనభర నాభీదేశం
దృష్ట్వా మాగా మోహవేశమ్
ఏత న్మాంసవసాది వికారం
మనసి విచింతయ వారంవారమ్.

స్త్రీల స్తనభారముతోఁగూడిన నాభిప్రదేశమును చూచి మోహవేశమును పొందకుము, మోహవేశమునకు మూలమైన యీ స్తనభారము మాంసము, క్రొవ్వు మొదలయిన వికృత పదార్థముల ముద్దయే యని మాటి మాటికి మనస్సులో ఆలోచించుకొనుము.

4. నలినీదలగత జల మతితరలం
తద్వ జ్ఞీవిత మతిశయచపలమ్
విద్ధి వ్యాధ్యభిమానగ్ర స్తం
లోకం శోకహతం చ సమస్తమ్.

తామరాకుమీదనుండు నీరు మిక్కిలి చంచలము. దానివలెనే బ్రతుకుకూడ ఏ పాటియు నిలుకడలేనిది. ఈ దేహము వ్యాధులతోను, దురభిమానముతోను ఆక్రమింపబడినదని తెలిసికొనుము. మతియు సమస్త జనము దుఃఖముచే కొట్టఁ బడియున్నదని తెలిసికొనుము.

5. యావ ద్విత్తోపార్జన సక్త
స్తావ ద్రక్తో నిజపరివారః
పశ్చా జ్ఞీవతి జర్జరదేహే
వార్తాం కోఽపిన పృచ్ఛతి గేహే.

మనుజుఁడు ఎంతవఱకు ధనము నార్జించు పూనికలో నుండునో అంతవఱకే అతని పరివారమంతయు నాతిని ప్రేమింతురు. తరువాత శిథిలమైన దేహముతో అతడు జీవించిన, ఇంటిలో అతని వార్త నడుగువారెవ్వరు ఉండరు.

6. యావ త్పవనో నివసతి దేహే
తావ త్పృచ్ఛతి కుశలం గేహే
గతవతి వాయౌ దేహాపాయే
భార్యా బిభృతి తస్మిన్ కాయే.

ఎంతవఱకు దేహములో ప్రాణవాయువుండునో, అంతవఱకే యింటిలోని వారు క్షేమము నడుగుచుందురు. ప్రాణవాయువుపోయి దేహము నశించిపోయినపుడు, ఆ శరీరమును చూచి భార్యయే భయపడును.

7. బాల స్తావ త్క్రిడాసక్త
స్తరుణ స్తావ త్తరుణీసక్తః
వృద్ధ స్తావ చ్ఛిన్తాసక్తః
పరే బ్రహ్మణి కోఽపినసక్తః.

బాలుడైతే ఆటలలో తగుల్కొనియుండును. యువకుడైతే యువతీయం దాసక్తుడై యుండును. వృద్ధుడు చింతలలో మునిగియుండును. పరబ్రహ్మమునం దెవ్వడును ఆసక్తుడైనవాడుండఁడు.

8. కా తే కాన్తా? క స్తే పుత్రః ?

సంసారోఽయ మతీవ విచిత్రః

కస్య త్వం? కః? కుత ఆయాత?

స్తత్త్వం చింతయ యదిదం భ్రాతః !

సోదరుడా! నీకు భార్య యెవతె? నీకు పుత్రుం డెవఁడు? (అనగా వారికి, నీకు గల సంబంధమేమి?) ఈ సంసారము చాల విచిత్రమైనది. నీ వెవనికి సంబంధించినవాడవు? ఎక్కడ నుండి వచ్చినావు ? ఈ తత్త్వమును ఆలోచింపుము.

9. సత్సజ్గత్వే నిస్సజ్గత్వం

నిస్సజ్గత్వే నిర్మోహత్వమ్

నిర్మోహత్వే నిశ్చల తత్త్వం

నిశ్చల తత్త్వే జీవన్ముక్తిః.

సత్సహవాసము కలిగిన భౌతిక విషములతో సాంగత్యము లేకుంటుట ఏర్పడును, నిస్సంగత్యము లభించిన మోహము లేకుండుట అలవడును. మోహము లేక పోయిన నిశ్చలమయిన యథార్థ జ్ఞానము కలుగును. నిర్వికల్పజ్ఞాన మలవడిన జీవన్ముక్తి కలుగును.

10. వయసి గతేకః కామవికారః ?

శుష్కే నీరే కః కాసారః ?

క్షీణే విత్తే కః పరివారో ?

జ్ఞాతే తత్త్వే కః సంసారః ?

వయస్సు గడిచి పోయిన తరువాత కామవికార మేముండును ? నీరు ఇంకి పోయినపుడు చెలు వేమిటి ? ధనము తరిగిపోయినపుడు ఇక పరివార మెక్కడ ? ఆత్మ తత్త్వము తెలిసినపుడు జననమరణరూప మయిన సంసార మింకెక్కడ ?

11. మా కురు ధన జన యౌవన గర్వం

హరతి నిమేషా త్కాల స్సర్వమ్

మాయామయ మిద మఖిలం హిత్యా

బ్రహ్మపదం త్వం ప్రవిశ విదిత్యా.

మూఢుడా! ధనమున్నదని, పరిజనులున్నారని, యువకుడనని, యువతిని గర్వపడకుము. వీనినన్నిటిని మృత్యువు నిమగ్నములో కబళించి వేయును. మాయామయమయిన దీనినంతను వదలి, నీవు బాగుగా తెలిసికొని పరబ్రహ్మపదమును ప్రవేశింపుము.

12. దిన యామిన్యో సాయం ప్రాతః

శిశిర వసంతా పునరాయాతః

కాలః క్రీడతి గచ్ఛ త్యాయు

స్తదపి న ముచ్చ త్యాశావాయుః.

పగలు, రాత్రి, సాయంకాలము, ప్రాతఃకాలము, శిశిరర్తువు, వసంతర్తువు తిరిగి తిరిగి వచ్చుచున్నవి, కాలము ప్రాణులతో ఆటలాడుచున్నది. ఆ ఆటను చూచిన ప్రాణి కాయుర్దాయము తరుగుచున్నది. అయినను ఆశయను వాయువు వదలి పెట్టుటలేదు.

13. కా తే కాంతా ధనగతచింతా

వాతుల! కిం తవ నా స్తి నియంతా

త్రిజగతి సజ్జన సంగతి రేకా

భవతి భవార్ణవ తరణే నౌకా.

చపలుడా! కాంతా కనకములను గూర్చిన చింత నీకేమిటి ? నిన్నడ్డువాడు లేడా ? ఈ మూడు లోకములలోను సంసార సముద్రమును దాటుటకు ఓడయనునది సజ్జన సహవాస మొక్కటేయే.

14. జటిలీ ముణ్డీ లుచ్చత కేశః

కాషాయాంబర బహుకృత వేషః

పశ్య న్నపి చ న పశ్యతి మూఢో

హ్యుదర నిమిత్తం బహుకృతవేషః.

జడలు ధరించియో, తలబొడిచేసికొనియో, వెండ్రుక లూడ బెఱికికొనియో, కాషాయ వస్త్రములు ధరించియో, పలువిధములయిన వేషములు వేసినవాడైన మూఢుడు, ఉదరపోషణమునకై అనేక వేషములు ధరించినవాడై, చూచు చున్నను చూడలేడు.

15. అజ్గం గలితం పలితం ముణ్డం

దశనవిహీనం జాతం తుణ్డమ్

వృద్ధో యాతి గృహీత్వా దణ్డం

తదపి న ముచ్చ త్యాశాపిణ్డమ్.

శరీరము శిథిలమై పట్టు తప్పినది, తల పండిపోయినది. నోరు పళ్ళుడి బోసి పోయినది, వృద్ధుడు కట్టుపట్టుకొని అడుగులు వేయుచున్నాడు, అయినను కరుడు గట్టిన అశ నాతడు వదలి పెట్టలేడు.

16. అగ్రే వహ్నిః పృష్ఠే భానూ
రాత్రౌ చుబుక సమర్పితజానుః
కరతలభిక్ష స్తరుతలవాస
స్తదపి న ముఞ్చ త్యాశాపాశః.

రాత్రి సమయమున ఎదుట అగ్ని హోత్రము, వెనుక సూర్యుడు, మోకాళ్ళలో గడ్డము, అర చేతిలోభిక్ష, చెట్టు మొదట నివాసము, అయినను అశాపాశ మాతనిని వదులుట లేదు. బాహ్యసంబంధ మంతయు వదలినను ఆశాపాశము మాత్రము సడలదు.

17. కురుతే గజ్ఞా సాగరగమనం
వ్రతపరిపాలన మథవా దానమ్
జ్ఞానవిహీనః సర్వమతేన
ముక్తిం న భజతి జన్మ శతేన.

జ్ఞానము లేనివాడు, గంగానదికి, సముద్రమునకు పోయి స్నానము చేసినను వ్రతములు పాటించినను, దానములు చేసినను నూరుజన్మలకైనను అన్ని మతముల చేతను మోక్షమును పొందలేదు.

18. సురమందిర తరుమూల నివాసః
శృయ్యా భూతల మజినం వాసః
సర్వపరిగ్రహ భోగత్యాగః
కస్య సుఖం న కరోతి విరాగః ?

దేవాలయములు, చెట్ల మొదళ్ళు నివాసస్థలము, నేల పడకటిల్లు, కృష్ణాజినము కట్టుబట్టు, సకలపరివారమును, భోగములను వదలివేయగల వైరాగ్య మెవ్వనికి సుఖము నీయదు ?

19. యోగరతో వా భోగరతో వా
సజ్గరతో వా సజ్గవిహీనః
యస్య బ్రహ్మణి రమతే చిత్తం
నన్దతి నన్దతి నన్దత్యేవ.

ఎవని చిత్తము పరబ్రహ్మమునందు విహరించుచుండునో, అతడు యోగా భ్యాసమునందు ప్రీతిగలవాడైనను, భోగములను భవించుటలో ప్రీతిగలవాడైనను, సత్సాంగత్యమునందు ప్రీతిగలవాడైనను, ఏ సాంగత్యము లేనివాడైనను అనందించుచునే యుండును.

20. భగవద్గీతా కిశ్చి దధీతా

గజ్జాజలలవ కణికా పీతా

సక్పదసి యేన మురారి సపర్యా

క్రియతే తస్య యమేన న చర్యా.

భగవద్గీత కొంచెము చదివి, గంగాజల లేశమును త్రాగి, ఒక్క మాటయినను మురారీ సేవ చేసినవాడు యమునితో చెర్చ చేయనక్కఱలేదు.

21. పున రపి జననం పునరపి మరణం

పునరపి జననీ జరరే శయనమ్

ఇహ సంసారే బహుదుస్తారే

కృపాయాఽపారే పాహి మురారే.

తిరిగి పుట్టుట, తిరిగి చచ్చుట, తిరిగి తల్లి గర్భములో నివసించుట - ఈ విధముగ అవలియొడ్డులేనిది, దాటశక్యముగానిది అయిన సంసారములో (జననమరణ ప్రవాహములో) చిక్కుకొన్న నన్ను మురారీ! రక్షింపుము.

22. రథ్యా కర్పట విరచిత కన్ఠః

పుణ్యాపుణ్య వివర్జితపన్ఠ.

యోగీ యోగనియోజిత చిత్తో

రమతే బాలోన్మత్తవదేవ.

వీధిని తుడుచు గుడ్డ పీలికతో తయారు చేసిన బొంతగలవాడు, పుణ్య పాపముల సంబంధము లేని నడవడిగలవాడు అగు యోగి యోగానుసంధానము నందు (అత్మానుసంధానము నందు) నియుక్తమైన చిత్తముగలవాడై బాలునివలె పిచ్చివానివలె క్రిడించును.

23. క స్త్వం ? కోఽహం? కుత ఆయాతః ?

కా మే జననీ? కో మే తాతః ?

ఇతి పరిభావయ సర్వ మసారం

విశ్వం త్యక్త్వా స్వప్న విచారమ్.

నీ నెవడవు ? నే నెవడను? ఎక్కడ నుండి వచ్చినాను? నాకు తల్లి యెవరు? తండ్రి యెవరు ? అని స్వప్నమును బోలీయున్న ప్రపంచమును వదలివేసి సమస్తమును సారమును లేనిదానినిగా అంతటను భావింపుము.

24. త్వయి మయి చాన్య త్రైకో విష్ణు
ర్వ్యర్థం కుప్యసి మ య్యసహిష్ణుః
సర్వస్మి న్నపి పశ్యాత్మానం
సర్వ త్రోత్స్రుజ భేదజ్ఞానమ్.

నీలోను నాలోను అంతటను ఉన్న విష్ణువు (సర్వవ్యాపకైన పరమాత్మ) ఒకడే. నా మీద అసహనము గలిగి వ్యర్థముగ కోపించుచున్నావు. సమస్తము నందును సర్వవ్యాపకమయిన ఆత్మను చూడుము. అంతటను భేదబుద్ధిని వదలుము.

25. శత్రౌ మిత్రే పుత్రే బంధౌ
మా కురు యత్నం విగ్రహసంధౌ
భవ సమచిత్తః సర్వత్రత్వం
వాఙ్మ స్యచిరా ద్యది విష్ణుత్వమ్.

శత్రువునందు, మిత్రునియందు, పుత్రునియందు, బంధువునందు విరోధము కూర్చుకొనుటకు యత్నము చేయకుము. శీఘ్రముగా నీవు విష్ణువు కావలెనన్న నీ వంతటను సముచితుడవైయుండుము.

26. కామం క్రోధం లోభం మోహం
త్యక్త్వాత్మానం భావయ కోఽహమ్
ఆత్మజ్ఞాన విహీనా మూఢా
స్తే పచ్చన్నే నరకనిగూఢాః.

కామమును, క్రోధమును, లోభమును వదలి 'నే నెవడను'? అని ఆత్మను భావింపుము. ఆత్మజ్ఞానము లేనట్టి మూఢులైనవారు నరకములో రహస్యముగ పడియున్నవారై తపించుచుందురు.

27. గేయం గీతా నామసహస్రం
ధ్యేయం శ్రీపతిరూప మజస్రమ్
నేయం సజ్జనసజ్గే చిత్తం
దేయం దీనజనాయ చ విత్తమ్.

భగవద్గీత, సహస్రనామములు కీర్తిపనగును. శ్రీపతియైన శ్రీమహావిష్ణు రూపము నెల్లప్పుడు ధ్యానింపదగును. చిత్తమును సజ్జన సాంగత్యమున ఉచదగును. దీనజనులకు ధన మీయదగును.

28. సుఖతః క్రియతే రామాభోగః

పశ్చాద్దన్త! శరీరే రోగః

యద్యపి లోకే మరణం శరణం

తదపి న ముఞ్చతి పాపాచరణమ్.

ప్రీతితో సంభోగము అనాయాసముగ చేయబడును. ఆయ్యా! ఆ తరువాత శరీరములో రోగము. ఈ లోకమునం దట్టివానికి మరణమే గతి, అయినను పాపము చేయుటమాత్ర మాతఁడు మానఁడు.

29. అర్థ మనర్థం భావయ నిత్యం

నా స్తి తత స్సుఖలేశ స్సత్యమ్

పుత్రా దపి ధనభాజాం భీతిః

సర్వ త్రైషా విహితా రీతిః.

ఏల్ల ప్పుడు ధనము బాధాకరమని భావింపుము, దానివలన లేశ మాత్రము సుఖము లేదనుట నిశ్చయము, ధనమున్న వారికి కన్న కొడుకు నుండియు భయమే, ఈ పద్ధతి సర్వకాలములందు అన్ని చోట్లను ఉన్నదియే.

30. ప్రాణాయామం ప్రత్యాహారం

నిత్యానిత్య వివేక విహారమ్

జాప్యసమేత సమాధివిధానం

కుర్వవధానం మహదవధానమ్.

ప్రాణాయామమును, ప్రత్యాహారమును, నిత్యానిత్య వస్తువివేకమును గూర్చిన అలోచనను, జపించుటతోఁగూడిన సమాధిని సావధానముగఁ జేయుము, మహావధానముతో (గొప్ప ఏకాగ్రతతో) జేయుము.

31. గురుచరణామ్బుజ నిర్భర భక్తః

సంసారా దచిరా ద్భవ ముక్తః

సేన్ద్రియ మానస నియమా దేనం

ద్రక్ష్యసి నిజహృదయస్థం దేవమ్.

గురు పాదపద్మములందు గాఢభక్తి గలవాడవై, సంసారము నుండి శీఘ్రముగ విడువఁబడినవాఁడవగుము. ఇంద్రియ మనోనిగ్రహముల నీ విధముగ సాధించిన నీ హృదయమందున్న దేవుని నీ వీ తీరుగ చూడగలవు.

ఇతి శ్రీమచ్ఛంకర భగవాద్ద కృతః భజగోవింద స్తోత్రమ్ / మోహముద్ధరః సంపూర్ణః.

చంద్రశేఖరాష్టకమ్

చంద్రశేఖర చంద్రశేఖర చంద్రశేఖర పాహిమాం
 చంద్రశేఖర చంద్రశేఖర చంద్రశేఖర రక్షమాం ॥

రత్నసానుశరాసనం రజతాద్రి శృంగనికేతనం
 శింజనీకృత పన్నగేశ్వర అచ్యుతానల సాయకం
 క్షీప్రదగ్ధ పురత్రయం త్రిదవాల యై రభివందితం
 చంద్రశేఖర మాశ్రయే మమ కిం కరిష్యతి వైయమః ॥

పంచపాదప పుష్ప గంధ పదాంబుజద్వయ శోభితం
 ఫాలలోచన జాతపావక దగ్ధమన్మథ విగ్రహమ్
 భస్మద్విగ్ధ కళేబరం భవనాశనమ్ భవమవ్యయమ్
 చంద్రశేఖర మాశ్రయే మమ కిం కరిష్యతి వైయమః ॥

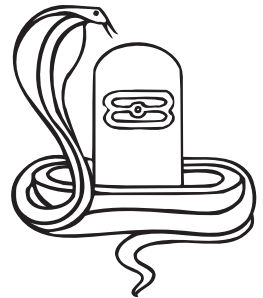
మత్తవారణ ముఖ్యచర్మ కృతోత్తరీయ మనోహరం
 పంకజాసన పద్మలోచన పూజితాం ప్రి సరోరుహమ్
 దేవసింధు తరంగ శికర సిక్త శుభ్ర జటాధరం
 చంద్రశేఖర మాశ్రయే మమ కిం కరిష్యతి వైయమః ॥

యక్షరాజ సఖం భగ్వాక్షహారాం భుజంగ విభూషణం
 శైలరాజసుతాపరిష్కృత చారునామ కళేబరమ్
 క్షేళ, నీలగళం పరశ్పథ ధారిణం మృగధారిణం
 చంద్రశేఖర మాశ్రయే మమ కిం కరిష్యతి వైయమః ॥

కుండలీకృత కుండలేశ్వర కుండలం వృషవాహనమ్
 నారదాది మునీశ్వరస్తుత వైభవం భువనేశ్వరమ్
 అంధకాంతక మాశ్రితామర పాదపం శమనాంతకమ్
 చంద్రశేఖర మాశ్రయే మమ కిం కరిష్యతి వైయమః ॥

భేషజం భవరోగిణా మఖిలాపదామపహారిణం
 దక్షయజ్ఞ వివాశనం త్రిగుణాత్మకమ్ త్రివిలోచనమ్
 భుక్తి ముక్తి ఫలప్రదం సకలౌఘ సంఘనిబ్ధరణం
 చంద్రశేఖర మాశ్రయే మమ కిం కరిష్యతి వైయమః ॥

భక్తవత్సల మర్చితం నిధిమక్షయం హరి దంబరం
 సర్వభూత పతిం పరాత్పర మప్రమేయ మనుత్తమం

సోమవారుణ భూహుతాశన సోమపానిలఖాకృతిం
చంద్రశేఖర మాశ్రయే మమ కిం కరిష్యతి వైయమః ॥

విశ్వస్పష్టి విధాయినం పునరేవ పాలన తత్పరం
సంహరం తమపి ప్రపంచ మశేషలోక నివాసినమ్
క్రీడయంత మహర్షిశం గణనాథ యూధ సమన్వితం
చంద్రశేఖర మాశ్రయే మమ కిం కరిష్యతి వైయమః ॥

మృత్యుభీత మృకండు సూను కృతస్తవం శివసన్నిధౌ
యత్ర కుత్ర చయః పరేన్నహి తస్యమృత్యుభయం భవేత్
పూర్ణమాయురరోగతా మఖిలార్థ సంపద మాదరం
చంద్రశేఖర మాశ్రయే మమ కిం కరిష్యతి వైయమః ॥

శ్రీ మృత్యుంజయాష్టకమ్

సంసార సర్పదష్టానాం జంతూనామ వివేకినాం
చంద్రశేఖర పాదాబ్జ స్మరణం పరమౌషధమ్॥
రుద్రం పశుపతిం స్థాణుం నీలకంఠ ముమాపతిం
నమామి శిరసాదేవం కిం నో మృత్యుః కరిష్యతి॥
కాలకంఠం కలామూర్తిం కాలాగ్ని కాలనాశనమ్
నమామి శిరసాదేవం కిం నో మృత్యుః కరిష్యతి॥
అనంతమవ్యయం శాంత మక్ష మాలాధరం హరం
నమామి శిరసాదేవం కిం నో మృత్యుః కరిష్యతి॥
ఆనంద పరమం నిత్యం కైవల్య పద కారణమ్
నమామి శిరసాదేవం కిం నో మృత్యుః కరిష్యతి॥
దేవ దేవం జగన్నాథం దేవేశం వృషభ ధ్వజమ్
నమామి శిరసాదేవం కిం నో మృత్యుః కరిష్యతి॥
స్వర్గాప వర్గ దాతారం సృష్టి స్థిత్యంత కారణమ్
నమామి శిరసాదేవం కిం నో మృత్యుః కరిష్యతి॥
గంగాధరం శశిధరం శంకరం శూలపాణిం
నమామి శిరసాదేవం కిం నో మృత్యుః కరిష్యతి॥
భస్మ ధూళిత సర్వాంగం నానాభరణ భూషితం
నమామి శిరసాదేవం కిం నో మృత్యుః కరిష్యతి॥

ఫలశ్రుతి

మార్కండేయ కృతం సోత్రం
యః పఠేచ్ఛివ సన్నిధౌ
తస్య మృత్యుభయం నాస్తి
సత్యం నిత్యం సనాతనమ్
శివేశాన మహాదేవ వాసుదేవ
సదాశివ
కల్పాయుర్దేహి మే పూర్ణం
యావదాయుర రోగతామ్॥

హర హర శంకర! జయ జయ శంకర!

హర హర శంకర జయ జయ శంకర హర హర శంకర పాలయమామ్ ॥
 శంకర గురువే శరణం శరణం మంగళ నాయక శరణం శరణం ॥
 గణపతి రూపే శరణం శరణం షణ్ముఖ రూపే శరణం శరణం ।
 హర హర శంకర జయ జయ శంకర హర హర శంకర పాలయమామ్ ॥
 శివరూపే మమ శరణం శరణం సద్గురువే మమ శరణం శరణం
 హర హర శంకర జయ జయ శంకర హర హర శంకర పాలయమామ్ ॥
 విష్ణు రూపే మమ శరణం శరణం లక్ష్మీ రూపే మమ శరణం శరణం।
 హర హర శంకర జయ జయ శంకర హర హర శంకర పాలయమామ్ ॥
 బ్రహ్మ రూపే మమ శరణం శరణం సరస్వతిరూపే శరణం శరణం ।
 హర హర శంకర జయ జయ శంకర హర హర శంకర పాలయమామ్ ॥
 శ్రీ పూజ్య మూర్తే శరణం శరణం శ్రీ చక్ర రూపే శరణం శరణం ।
 హర హర శంకర జయ జయ శంకర హర హర శంకర పాలయమామ్ ॥
 దక్షిణమూర్తియే శరణం శరణం హర హర శంకర జయ జయ శంకర।
 హర హర శంకర జయ జయ శంకర హర హర శంకర పాలయమామ్ ॥
 హరహర శంకర కామాక్షి శంకర జయ జయ శంకర కాంచీ శంకర।
 హర హర శంకర జయ జయ శంకర హర హర శంకర పాలయమామ్ ॥
 హరహర శంకర కాలడి శంకర జయ జయ శంకర కామకోటి శంకర
 హర హర శంకర జయ జయ శంకర హర హర శంకర పాలయమామ్ ॥
 హరహర శంకర జయ జయ శంకర హర హర శంకర పాలయమామ్।
 శంకర గురువే శరణం శరణం మంగళనాయక శరణం శరణం ॥

మతప్రాధాన్యం

మత మొక్కటే ప్రజాసమూహాన్నీ, దేశాన్నీ కూడగట్ట గలదు. ఏకాత్మభావం, ఏకధర్మం - వీని నుండి శాశ్వతమైన ఐక్యత పుట్టి వర్ధిల్లుతుంది. మానవేతిహా సాన్ని పరిశీలిస్తే, మతం కంటే అధికమైన సంఘటన శక్తి మరొకటి లేదని తెలుస్తుంది.

THE TEN COMMANDMENTS OF SRI PARAMACHARYA

1. One of our duties, as human beings, is to avail ourselves of every opportunity to do good to others. The poor can serve others by their loyal work to the country and the rich, with their wealth, can help the poor. Those who are influential can use their influence to better the conditions of others. That way, we can keep alive, in our hearts, a sense of social service.
2. Man by himself cannot create even a blade of grass. We will be guilty of gross ingratitude if we do not offer first to God what we eat or wear. Only the best and the choicest should be offered by Him.
3. Life without love is a waste. Everyone should cultivate, "PREMA" or LOVE towards all beings - man, bird and beast.
4. Wealth amassed by a person, whose heart is closed to charity, is generally dissipated by their inheritors, but the family of philanthropists will always be blessed with happiness.
5. A person, who has done meritorious deeds, will lose the resulting merit if he listens to the praise of others or himself boasts of his deeds.
6. It will do no good to grieve over what has happened. If we learn to discriminate between good and evil, that will guard us from falling into the evil again.
7. We should utilise to good purpose the days of lifetime. We should engage ourselves in acts which contribute to the welfare of others and to our own upliftment.
8. We should perform duties that have been prescribed for our daily life and also be filled with devotion to God.
9. One attains one's goal by performing one's duties.
10. Jananam is the only solvent of our troubles and sufferings.

హిందూ వివాహ వ్యవస్థ - నాటి వైశిష్ట్యం, నేటి వైకృతం

వాగ్ధాపివ సంపుక్తై వాగర్థః ప్రతిపత్తయే
జగతః పితరా వందే పార్వతీపరమేశ్వరా

మన భారతీయ సంప్రదాయం లో గృహస్త జీవితానికున్న ప్రాముఖ్యం ఇంతింతనరానిది. భార్యాభర్తలను ఇద్దరు భిన్న వ్యక్తులుగా మన సంఘం గాని మన మతం గాని ఎన్నడూ భావించలేదు. బ్రహ్మ ముఖంలో సరస్వతి, విష్ణువు వక్షః స్థలంలో లక్ష్మీ ఈశ్వరుని వామార్థంలో పార్వతి ఐక్యం. ఇది మనవాళ్ళు భావించిన అద్భుత సామరస్యస్థితి.

మన ఆర్షసంస్కృతిలో కుటుంబ వ్యవస్థ ఆదర్శాల పూదోటలో, శాస్త్రీయమైన పునాదులపై, నిర్మింపబడిన దివ్య భవనం. సనాతన ధర్మాను సారం వివాహం జన్మజన్మల బంధమై జీవితాంతం భార్యాభర్తలు అన్యోనానురాగం తో గృహస్తాశ్రమ ధర్మాలను పాటిస్తూ సత్సంతానాన్ని పొంది సమాజ ప్రగతిలో భాగ స్వాములవ్వాలని రూపొందించబడిన మహోన్నత వ్యవస్థ. ఏ కాలంలో అయిన ఏ మతంలో అయినా ఏ సమాజం లో అయినా గృహస్తాశ్రమానికి మించిన వ్యవస్థ మరొకటి లేదు. ఇది ఉత్తమ కుటుంబము, ఉత్తమ సమాజము, ఉత్తమ దేశము యేర్పడుటకే కాక ఉత్తమ లోక ప్రాప్తికి కూడా దోహద కారి అయి ఇహ-పర ప్రయోజనములు సిద్ధింపజేయ గలది. గృహస్తాశ్రమం ఒక మహా వటువృక్షము వలె బ్రహ్మచర్య, వానప్రస్థ, సన్యాసాది ఆశ్రమాల వారికందరికి ఆశ్రయాన్నిస్తుంది, ఆదుకుంటుంది, ఆదరిస్తుంది.

యథామాతరమాశ్రిత్య సర్వేజీవ న్తి జన్తవః

తథా గ్రహస్థమాశ్రిత్య సర్వే జీవ న్తి మానవాః

తల్లి ని పిల్లలాశ్రయించినట్లు గృహస్థుని ఆశ్రయించే మానవులందరూ జీవిస్తున్నారు అన్నది ఋషి వాక్కు.

వివాహం యొక్క ప్రాముఖ్యతను, పవిత్రతను, అవసరాన్ని యే మతం కాదన్నది ? యేసమాజం వద్దన్నది కనుక. వివాహ రూపంలో వధూవరుల కలయిక గృహస్థాశ్రమానికి నాంది. దాన్ని మన పూర్వీకులు ఎంతో జాగరూకతతో, సహేతుకంగా సశాస్త్రీయంగా పరిశీలించి ఆచార నియమాలు యేర్పరిచారు. ఆ నియమాలు కాల పరీక్షకు తట్టుకుని నేటికీ సజీవంగా నిలిచాయి. తన జాతి, తన వంశం, తన కుటుంబం కొనసాగుటకు సంతానం కావాలి. ఆ సంతానము కలుగుటకు ధర్మ బద్ధమైన సంస్కారవంతమైన యేర్పాటు వివాహం. అందుకే దీనికంత పవిత్రతను ఆపాదించటం జరిగింది. ఆ పవిత్రతను నిలపటానికి స్త్రీ పాతివ్రత్య ధర్మాన్ని, పురుషుడు ఏకపత్నీ వ్రతాన్ని మనోవాక్కాయ కర్మలా పాటించాలి అన్నారు. ఆంగిక సంయోగం కన్నా ఆత్మ సంయోగం గొప్పది. సుఖం లో దుఃఖం లో ఒకటిగా ఉంటూ అన్ని అవస్థలలోను అనుగమించి ఉంటూ, భార్యాభర్తల మనస్సుకి ఊరటకలిగిస్తూ వార్ధక్యం లో కూడా ప్రీతిని కలుగజేస్తూ కాలం గడిచేకొద్దీ పక్వాన్ని పొందుతూ ఉండే దాంపత్యమే కోరదగినది - అద్వైతం సుఖ దుఃఖ యోరనుగతం అంటూ ఉత్తరరామ చరిత నాటకంలో అద్వైత ప్రణయాన్ని ఆవిష్కరించాడు భవభూతి.

మారుతున్న కాలానికి అనుగుణంగా వివాహ కార్యక్రమాల్లో మార్పులు అవసరమనే అభిప్రాయం ఒకటి వినవస్తున్నది. కాని సంప్రదాయాన్ని వీలైనంత వరకు పాటించటానికే ప్రయత్నించాలి. ఎవరికి వారు సవరణలు సంక్షిప్తాలు మొదలుపెడితే చివరికి మిగిలేదేమిటో తెలియదు! అందుచేత ధర్మ సూక్ష్మాలెరిగిన విజ్ఞులు, మార్గదర్శనం చెయ్యాలి. సంప్రదాయం పేరిట మూఢాచారాలు, ఆధునికత పేరున విచ్ఛలవిడితనం వెర్రితలలు వేయకుండా సమాజ సంస్కరణ, ఆచారాల పరిరక్షణ చెయ్యవలసినది ఈ విజ్ఞులే !

వివాహ వ్యవస్థ లోని కష్టసుఖాలు లోటుపాట్లు అందరికీ ఉంటాయి. అయితే నాటి తరం వారు సంయమనం పాటించే వారు, సద్దుబాటు కి సహకరించేవారు, దిద్దుబాటుకి అంగీకరించేవారు. పెద్దలమాట వినటం ఉండేది. వర్తమానం లో పెళ్ళిళ్ళు స్త్రీ పురుష సంబంధాలు పెడదారి పట్టి వెర్రితలలు వేస్తున్నాయి. అర్థ, కామాల అవసరమే ప్రాతిపదికగా కలసి ఉండటం (లివింగ్ టుగెదర్) కంపానియన్ షిప్ లాంటి అనారోగ్యకర పాశ్చాత్య ధోరణులు ప్రబలుతున్నాయి. చదువు అంటే ఉద్యోగం చెయ్యటానికే అన్న భావం నరనరాన పట్టింది. ఉత్తమ గృహిణి అనిపించుకోవటం కన్న ఉన్నతోద్యోగి అనిపించుకోవటం ప్రధానమైనది. కుటుంబ సమస్యలు పెరిగిపోతున్నాయి. ఆచార వ్యవహారాలు తెలియవు. తెలిసినా పాటించరు. అభ్యంతరకర వస్త్రధారణకు తోడు, నుదుట కుంకుమ ధరించటం పసుపు రాసుకోవటం, మంగళ సూత్రాలు సర్వావస్థలలోను ధరించటం వంటి చిన్నచిన్న సంప్రదాయాలే పాటించటానికి నిర్లక్ష్యం. భర్తను దైవసమానం గా సంభావించటం మాట అటుంచి, సగౌరవంగా సంబోధించటమే తెలియని పరిస్థితి! కార్యమూ దాసిగా సేవలందించిన స్త్రీ మూర్తే మంత్రిగా మార్గ నిర్దేశమూ చేస్తుంది, గృహరాజ్ఞి గా మన్ననలూ పొందుతుంది. ఈ రహస్యాన్ని గుర్తించ జాలని స్త్రీ, పురుషాధిక్య సమాజం అని, పితృస్వామ్య ఆధిపత్యమని అసమానతలనీ గగ్గోలు పెడుతుంది. భార్య భర్తల సహజీవనానికి బీటలు వారుతున్న ఈ క్లిష్ట కాలం లో వివాహం కాని జంటలు, తండ్రి తెలియని పిల్లలు, ఒంటరి తల్లులు, అర్ధాంగి లేని భర్తలు సమాజ విచ్ఛిత్తికి, వ్యక్తిగత వినాశనానికి కారణ మౌతున్నారు.

అందుకే పెద్దలు, తల్లిదండ్రుల చాటున కొన్నాళ్ళు ఉంటే సంసారం యొక్క స్వరూపం కొంత అవగాహన అవుతుంది. సమిష్టి కుటుంబం లో కొత్త దంపతులుంటే అది ఒక ఎప్రెంటిస్ షిప్ లాగ, శిక్షణ తరగతి లాగ చక్కని అనుభవాన్ని కలిగిస్తుంది. కుటుంబ సంప్రదాయాలు, వంశ మర్యాదలు తెలుస్తాయి. సద్దుకు పోవటం, ఒకరికొకరు సాయపడటం సమిష్టి జీవనం గురించి, సమిష్టి

బాధ్యతల గురించి అవగాహన వస్తుంది. అందుకే 'ఆ' రోజుల్లో విడాకులూ విడిపోవటాలు, వేరు కుంపట్లా బహు అరుదుగా ఉండేవి. ఇప్పటి కాల మాన పరిస్థితులను బట్టి ఉమ్మడి కుటుంబాలకు ఆస్కారం తక్కువగా ఉంది. ఆస్కారం ఉన్నా ఇష్టపడేవారూ అంతంత మాత్రం గానే కనిపిస్తున్నారు. న్యూక్లియర్ ఫేమిలి అంటూ చిన్న కుటుంబాలు ఎక్కువై పోతున్నాయి. ఒకరికొకరు పట్టించుకోవటం తగ్గిపోయింది. కష్ట సుఖాలు పంచుకునే వారు కరువౌతున్నారు. ఈ ఎవరికి వారే యమునాతీరే సంస్కృతి మానసిక సమస్యలకు దారి తీస్తోంది. సంబంధ బాంధవ్యాలు క్షీణిస్తున్నాయి. ఇందులో స్వార్థానిదే పై చేయి. పరార్థం పరదా చాటుకు పోతుంది. నా జీతం, నా కుటుంబం, నా పిల్లలు, నా అపార్ట్మెంట్ అంటూ నాలుగు గోడల మధ్య బందీ నేటి సమాజం ! ఎంతో ఆదర్శవంతమైన పవిత్రమైన కుటుంబ వ్యవస్థ పునాదులు కదులుతున్నాయి. తరతరాల మన నమ్మకం వమ్మవుతున్నది. వివాహ బంధంలో ఉన్న పరమార్థాన్ని పునరుజ్జీవింపచెయ్యటానికి, పతనమౌతున్న విలువల పరిరక్షణ కోసం కర్తవ్యోన్ముఖులం కావాలి. అనూచానంగా వస్తున్న సనాతన ధర్మాలపట్ల, సంప్రదాయాల పట్ల యువత చూపుతున్న అనాదరణకు తగిన చికిత్స అందించటం తక్షణ కర్తవ్యం గా భావించాలి.

“అవివాహిత అయిన కన్య ఈశ్వరుణ్ణి భర్తగాను, వివాహిత అయిన పిమ్మట భర్తనే ఈశ్వరుడు గాను ఎంచుకోవాలి అన్నారు. మన మతం లో వివాహం కేవలం ఒడంబడిక - కాంట్రాక్ట్ కాదు. ఆత్మోన్నతికి ఏర్పడిన సంస్కారం ” అన్న కంచి పరమాచార్య శ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతీ స్వాములు సందేశం నేటి సమాజానికి ఈనాటి తరానికి శిరోధార్యం కావాలి.

- ప్రసాద వర్మ కామయితి

- 94412 74034

శ్రీ కామాక్షీదేవీసనాథ శ్రీమదేకామ్రనాథ

శ్రీహస్తిగిరినాథ సాక్షాత్కారపరమాధిష్ఠాన

సత్యవ్రతనామాంకిత కాంచీదివ్యక్షేత్రే

శారదామఠ సుస్థితానాం

అతులిత సుధారస మాధుర్య కమలాసన కామినీ ధమ్మిల్ల

సంపుల్ల మల్లికామాలికా నిష్కంద మకరందఝరీసౌవస్తిక

వాఙ్మిగుంభ విజృంభణానంద తుందిలిత మనీషీ మండలానాం, అనవరతాద్వైత

విద్యావినోద రసికానాం

నిరంతర చాలంకృతీకృత శాంతిదాంతి భూమ్నాం

సకలభువన చక్ర ప్రతిష్ఠాపక శ్రీచక్ర ప్రతిష్ఠా విఖ్యాత యశోలంకృతానాం,

నిఖిల పాషండకంటకోద్వృత్తనేన విశదీకృత వేదవేదాంతమార్గ

షణ్ముతప్రతిష్ఠాపకాచార్యాణాం, శ్రీమత్పురమహంస పరివ్రాజకాచార్య

శ్రీమచ్చంకర భగవత్పాదాచార్యానాం

అధిష్టానే సింహాసనాభిషిక్త

శ్రీమచ్చంకర భగవత్పాదాచార్యాణాం

అధిష్టానే సింహాసనాభిషిక్త

శ్రీమచ్చంద్రశేఖరేంద్ర సరస్వతీ సంయమీంద్రాణాం

అంతేవాసివర్య శ్రీమజ్జయేంద్ర సరస్వతీ సంయమీంద్రాణాం

తదంతే వాసివర్య శ్రీ మచ్చంకర విజయేంద్ర సరస్వతీ సంయమీంద్రాణాం.

శ్రీచరణనలినయోః

అనంత సాష్టాంగ ప్రణామపరంపరాః సమర్పయామః

ಶ್ರೀಶ್ರೀಶ್ರೀ